

NYAVALYGÓS TÚLÉLŐ

SOMOGYI DÉNES

A grafikákat készítette:
Csombor Éva

Készült 2009-ben.

A tavaszi napsugár csodálatosan aranyló sugarával pásztázta a dombok lábainál hosszan elnyúló falunak picinyke házait. Talán a fényes napkorong kelleténél is jobban ontotta áldásos sugarát, hiszen még csak az április hónap első napjait lehetett köszönteni, az Úrnak 1940-dik esztendejében.

Az évszakhoz mérten, a növények mind egyszerre borultak virágba, a nyáriasan meleg időjárás jótékony hatására.

Kizöldült a mező, a dombok lankáin gyümölcsfák virágai minden színben pompáztak.

Különösen a cseresznyefák fehérlettek sokkal jobban más gyümölcsfáknál, hiszen e dombokon termett legtöbb és legfinomabb cseresznye, ezen a tájékon.

De nemcsak gyümölcsfák virágai pompáztak a szivárvány minden színében, hanem a rétek, legelők, bársonyos gyepszőnyeggel várták a legelésző állatokat, melyeket a falu pásztorai, korábban hajtottak ki most legelőre, más esztendőkhöz viszonyítottan.

Telelőhelyeikről korábban érkező madarak, szünni nem akaró énekléssel köszöntötték az érkező tavaszt.

Tulajdonképpen minden élőlényt boldogság töltött el, e szépséges tavaszt tapasztalván. Csak egy fiatalember állt savanyú ábrázattal a háza előtt, tapogatva betegnek vélt testrészeit. Eközben nagyokat nyögött és arca a vélt, vagy valós fájdalomtól, jobban eltorzult, mint földrengés sújtotta házak a katasztrófa után.

Pedig első látásra mindenki előtt világossá vált, hogy éveinek száma talán még harmincat is alig haladja meg egynéhány évvel. Ebben nem is tévedtek.

—Mi baja van János sógor, hogy ilyen fájdalmas arccal tekintget ebben a szép világban, ahol magán kívül minden élőlény, az ébredező tavasz miatt, minden bűját igyekszik elfelejteni?

—Majd nem felejténék el, ha úgy sajogna bordájuk, mint ahogyan nekem sajog!—válaszolta érdeklődő Gógyis Feri sógorának a savanyú ábrázatú fiatalember, aki távoli sógor ugyan, de mégiscsak sógor és az ilyesmit nem illik elfelejteni.

—Mi történt a bordájával kedves sógor?
Csak nem az a bika taposta meg a nemes
csontjait, amelyik legutóbb kitört karámjából
és nekiiramodott a falu utcáinak?

—Bárcsak az, taposta volna meg. Akkor
előbb, vagy utóbb, bízni lehetne a
gyógyulásomban.

Tudja meg kedves sógor, az én
bordáimat valamilyen gyilkos kór rágja, ami az
életemet veszi el. Higgye el nekem, *nem élek*
én már sokáig!—siránkozott teljesen
lehangoltan *Nyavalygó János*, miközben
tapogatta kóros testrészeit ott, ahol a gyilkos
kórnak szűnni nem akaró fájdalmas
harapásai, egy pillanatnyi szünetet sem
engednek számára.

—Ugyan már sógor! Hogy mondhat
ilyesmit, amikor még a harmincadik esztendőt
is alig hagyta maga mögött, egynéhány évvel?

—*„Ha hiszi el nekem, ha nem”!*,<sup>{gyakran
használatos szomolyai kifejezések }</sup> Én érzem a bajomat.
Meg aztán, Préselő doktor is azt mondta,
gyakrabban járjak el hozzá, ha meg akarok
gyógyulni.

—Legjobban teszi, ha Préselő doktort
nem emlegeti, örökre elfelejti. A doktor azt

szeretné, ha mindenki csak hozzájárna, és az orvosságaival ütné el reggelijét, ebédjét, no meg aztán a vacsoráját is, mert neki akkor lenne több pénze.

Azt elhiheti nekem kedves sógor, hogy a pénzt mindennél jobban szereti. Mindenkiből kipréselné az utolsó fillérjét is. —szólt a doktor tudományának ellen, a távoli sógor, aki nem igazán bízott Préselő doktor gyógyító tudományában, ezért nem járt el hozzá, semmilyen panaszával.

Amikor más ember a patikában kereste gyógyulásának orvosságait, ő inkább boros pincéjét látogatta meg.

Ilyen esetekben bárki kérdezte:

„—*Hová ballag Gógyis sógor?*”

Akkor így válaszolt:

„—*Megyek a gyógyszertáramba!* „

Mindezt, olyan büszkén mondta, mintha valami csodaszereket tárolna a kőbevált üregében. Pedig nem volt ott semmi más, a jóféle borocskán kívül.

Sokan csóválták fejüket ilyen kijelentések hallatán, amiből talán az, derülhetett ki, hogy az ő pincéje nagyobb

tudományt rejteget, mint Préselő doktor tudományoktól duzzadó kobakja.

Ilyen kijelentések után, azon sem lehet csodálkozni, ha sokan kételkedtek elmeállapotában. Gógyis sógor azonban, mégiscsak panasz nélkül tudta élni életét úgy, hogy doktor rendelőjét továbbiakban sem látogatta.

Préselő doktornak nemigen tetszett a tudománya ellen lázító Gógyis sógor. Azonban nem tudott ellene tenni semmit, mert senkit sem lehet arra kötelezni, hogy rendelőjében rendszeresen megjelenjen. Onnan, az általa felírt receptek sokaságával, távozzon, miután még hálapénzét is illik otffelejteni.

Az mindenképpen igaz, hogy doktor nagyon szerette a pénzt még akkor is, ha azt nem hálapénzként kapta.

Összeszedett ő már annyit, hogy a Duna folyót ellehetne torlaszolni véle, bármilyen nagy árvíz idején. Bármennyi is gyűlt össze, annak mennyiségét sohasem tartotta elégségesnek.

Mindezek után, azon sem lehet csodálkozni, ha egyetlen páciensét sem küldte el. Még akkor sem, ha abban semmiféle

bacilust, vagy kórt nem volt képes felfedezni, a gyógyító tudományoktól felvértezetten.

Különösen így volt ez az olyan foglalkozású betegeivel, akikből még nem volt egy sem a visszatérő látogatói között.

Mert betegeit rendszerezte, osztályozta, ki mivel foglalkozik. Kiből, mit tudna kipróbálni úgy, hogy azért ne kelljen fizetni.

Volt már neki kovács foglalkozású páciense, suszter, villanyszerelő, szabó, fuvaros, gyümölcstermelő, asztalos, kőműves, kertművelő, borász és még ki tudná megmondani mi nem. Azonban olyan, aki méhészetben is segédkezett, eddig még nem került egy sem. Márpedig a mézecske nemcsak ő szerette nagyon, hanem családjának többi tagjai is. Mindannyian fölöttébb óhajtották. Nyavalygó János nem volt méhész, azonban eljárt a méhésznek segíteni, napszámba, amit legtöbbször mézben fizettek meg neki.

Mi sem természetesebb annál, hogy most a méhésznél is dolgozgató emberként, nem akarta kiengedni az erős karmai közül. Ennek érdekében, a közeli halálát helyezte

kilátásba, amennyiben nem lenne a rendelőjének állandó látogatója.

Nagyon jól diagnosztizált, amikor ebben az emberben semmilyen betegséget nem volt képes felfedezni. Értett az orvostudományhoz. Azonban ez az ember olyan munkát is folytatott, amit páciensei soraiban eddig még senki sem. Ezért mindenképpen igyekezett őt besorolni azok közé, akik legalább havi rendszerességgel megjelentek a rendelőjében.

Természetesen, nem üres kézzel, hanem a hálapénz mellé, egy kis mézecskeket úgyszintén megkívántak ő, és persze becses családjának kívánós, kanyargós belei.

Ezek a kívánós belek, az idők folyamán, ugyancsak hozzászoktak már az igényes táplálékokhoz. Ezek nélkül talán már az életet is értelmetlennek tartanák. Az ilyesféle személyek, mint Préselő doktor és a nagyra becsült családjának tagjai, különösen, megkedvelték.

Mindezeknek ismeretében, Gógyis sógor nagy részvétet érzett Nyavalygó sógora irányában, akit Préselő doktor már nem akart kiengedni, a jól meg hegyezett karmai közül.

Mindezek után nem lehet csodálkozni azon, ha a gyógyszereinek halmazát cipeltette vele haza, a közeli város patikájából.

E részvét nyilvánult meg Gógyis sógorban még akkor is, amikor más emberek akarták kihasználni Nyavalygó sógora hiszékenységet és halálfélelmét.

Ezáltal a végső pusztulás tudatába akarták őt taszítani. Mint például most, a ravasz Izidor bátyó, aki beszélgetést kezdeményezett András komájával.

Előbb furamód összekacsintottak, ki szintén nagyon értett a gyengébb idegzetű emberek rémisztgetéséhez. Mindezért, egymás között folytatták az iménti párbeszédet, amit Nyavalygó János szintén meghalhatott, ha akart:

—Jaj komámuram az már nekem bajom, hogy ugyancsak sajognak a csontjaim! Különösen, itt az oldalam, ezen a tájon! —mutatott a sajtó testrésze felé.

Nyavalygó sógor, aki jelen volt e panasz elhangzása során, ösztönösen tapogatta meg testének azon részét, aminek említgetése, füle hallatára hangzott el az imént. Ez volt a

szándékuk is, hogy a nyavalygó ember mindent megértsen.

Miután megtapogatta, meggyőződhetett, ott bizony szintén nagyon fáj. Sőt, talán még jobban is, mint másoknak fáj:

—*Ott, nekem is nagyon fáj! Sőt egyenesen hasogat beléje!*—mondta a képzelt betegségétől remegő hangján.

Izidor bátyó, saját fájdalmaival mellőzve, nagy részvéttel, nézett Nyavalygó sógorra, akinek ez időre a halálfélelem teljesen eltorzította ábrázatát. Ezért, a helyzet komolyságához illő módon kérdezte:

—*Biztos, hogy annyira fáj?*

—*Ne tudjak innen elmenni, ha nem igaz, amit mondok! Ha hiszi el nekem, ha nem, mert egyre jobban fáj!*

Izidor bátyó hátratolta kalapját a tarkójára, majd homlokának így szabaddá vált részét vakargatni kezdte a bütykös ujjával. Aggodalmaskodva, András komája felé fordulva, így mondta:

—Hát, ami igaz, az igaz. Az egyik embernek, aki a szomszéd faluban lakott, ugyanott fáj-**t!**

Nyavalygó sógor különösen a **múlt idő** használatára figyelt fel, miután döbbenten meredt maga elé. Azonban a következő pillanatban döbbenetét legyőzte kíváncsisága és máris kérdezett:

—Mi lett azzal az emberrel?

Izidor bátyó nem válaszolt azonnal, hanem olyan arcot vágott, mint ki éppenséggel azon gondolkodik, hogy a nagyon szomorú hírt merje e kimondani. Legyen e bátorsága hozzá-Előbb nyögött, krákogott, ami felettébb nyugtalanította a kérdezőt, annyira, hogy türelmetlenül ismét rákérdezett:

—*Mi lett hát azzal a beteggel?*

—*Nagyon szép temetése volt! Olyan, amilyen csak a királyoknak szokott lenni! De annak sem mindegyiknek!*

Ha valamikor, akkor most, Nyavalygó sógorba még inkább belecsapott a menyő.

Arcán a rémületnek ezer jele tükröződött. Hiszen annak a szomszéd falusi embernek, akinek nagyon szép temetése volt, szintén ott sajogtak a bordái, ahol neki. És lám, mi lett a vége:— „*Ennyi az élet!*”

Rémületében rohant Préselő doktor rendelője felé, hogy a végzetes kórt kiűzesse magából, mielőtt még nem lesz túlságosan későn.

—*Ne ijedjen meg Nyavalygó sógor! Maga még fiatalember, magának nem lehet olyan súlyos baja! Nem minden betegség halálos!* — kiabálta az eszevesztetten rohanó ember után a jóérzésű Gógyis sógor.

Aki után azonban kiabált, már nem hallott semmit, mert e helyszíntől már messze járt, halálos félelmében.

Hazarohant, hogy legújabb ingét magára öltve, célba vegye a gyógyító doktor rendelőjét. Amint az ingét magára húzta, még inkább nyílalt az oldala. Ettől még jobban kétségbeesve, futott úgy, hogy porzott az odavezető földút, az ész nélkül rohanó, „*súlyos beteg*”csattogó lépteinek nyomán.

*

Préselő doktor teljes elmélyültséggel vizsgálgatta egy másik betegét, akinek ebben a pillanatban máshol fáj és máshol szaggatott.

Máshol kínoztta a fájdalom, rágta a titkos kór. Nem ott, mint Nyavalygó sógornak, aki most minden szabályt mellőzve, belökte a rendelő ajtaját, és úgy kiáltotta a doktor fülébe:

—Doktor úr! Kedves doktor úr! Könyörögve kérem! Mentse meg életemet, mert valami rejtett kór hasogatja az oldalamat! De már nemcsak hasogatja, hanem olyan élesen szurkálja nemesebb testrészeimet, hogy azokat általszúrva, kilehelem e becses életem!

Préselő doktort iszonyatosan meglepte a halálfélelemtől remegő ember berohanása. Nem lehet azon sem csodálkozni, ha első döbbenetében, a sok titkot, felfedő hallgatóját, nem a fülébe, hanem a szájába tette. Majd felindultságában ezt kezdte harapdálni:

—Kedves Nyavalygó betegem! Miképpen rohanhat be minden kopogás nélkül rendelőmbe úgy, mintha ez a rendelő csak a maga részére lenne fenntartva? Itt másoknak is folyik a felelősségteljes gyógyítása, akik széleskörű tudományomat igénybe véve, szintén gyógyulni szeretnének.

Rémülten berohanó embernek azonban sokkal jobban nyílt és szűrt az oldala ahhoz,

hogy e nemes doktor intelmeire odafigyeljen. Mindezért az eddiginél sokkal rémültebben kiáltotta:

—*Mentsen meg, kedves doktor úr! Mentsen meg, mert az életem igen nagy veszélyben forog!*

Préselő doktor e rémületet tapasztalván, a berontó betegének arcán, az éppen vizsgált betegét kiküldte a váróba, és soron kívül vette kezelésbe, miután levetkőzött.

Doktor figyelmét nem kerülhette el egy apróbb szúrás nyoma azon a helyen, ahol a panaszos, gyilkos kór jelenlétét mutatta, miután az inget levetette magáról.

Legelső, amit látott, egy olyan bevérvzés volt, ami alátámasztotta berohanó páciensének jogos panaszát. Már csak azt kellett kiderítenie, hogy a most diagnosztizált vérvzése valami belső kóros szervének kivérzése, vagy egy olyan kívülről keletkező sérülés, amely belső panaszokat, netalán belső vérvzést okozhat.

Az alapos vizsgálata közben pislantott Nyavalygó sógor fogasra akasztott, fehér ingére, amelyen egy piros folt éktelenkedett.

Amint elmélyülten vizsgálgatta e véres foltot, láthatta, hogy a folt közepén egy tű éktelenkedik. Az a tű, amelyet még a varrodában szúrhattak bele, talán csomagolás közben.

Ingre nézve bárki láthatta, a beteg teljesen új ingben érkezett a vizsgálatra. A tű véletlenül maradt ott, azon a helyen, ahová csomagoláskor került.

A doktor már majdnem ezt kiáltotta:

„—*Maga barom! Hát nem vette észre, mi lyukasztotta ki az oldalát?*”

E felkiáltását azonban visszaszívta még idejében. Már csak azért is, mert ilyen rövid idő alatt, ilyen eredményesen, még soha nem gyógyította meg egyetlen betegét sem. Csak a tűt kellett kihúznia és a beteg máris gyógyultan távozhatott.

Szerencsére, a betege háttal ült a ruhafogasnak. Így észrevétlen, egy hirtelen történő sebészi bravúrral, eltávolította a minden panaszt, okozó tűt.

Majd ekképpen szólt gyógyultnak mondható pácienséhez, akit mindenképpen meg akart tartani a betegek között. Hiszen már eddig is szorgalmasabban járt el hozzá, mint

annak istenfélő felesége, Panni asszony, a templomi nagymisékre:

—Máskor jobban vigyázzon magára, mert ilyen súlyos esetek megismétlődése, könnyen az életébe kerülhet!—rémisztgette az amúgy is megszeppent betegét.

—*Kedves Doktor úr! Mást sem teszek, csak magamra vigyázok! Ha a szél fúj, szélvédett helyre állok! Ha az eső esik, az eresz alá állok! Ha pedig Nap süt, akkor leghűsebb árnyékot választom, de a ravasz bacilusokat mégsem tudom elkerülni, bármennyire szeretném.* —felelte siránkozva.

—Most, nagy szerencséje van, mert idejében érkezett. Minekutána idejében diagnosztizáltam és lokalizáltam teljes sikerrel azokat az életére törő bacilusokat, vírusokat. Felfedtem valamennyit, amelyek egy cseppet sem voltak veszélytelenek, az igen becses testrészeire nézve.

Hogy gyógyulása minél eredményesebb legyen, adok magának néhány gyógyszert csodaszereim közül. Én magam kísérleteztem ki, miután elmondhatom, hogy minden gyári gyógyszernél hatásosabbak.

Itt van e kenőcs, amellyel, ha bekeni sajtó testrészét, máris nem nyiladozik annyira a fájdalom. A görcsök szaporasága szembetűnően, alábbhagy. De nemcsak alábbhagy, hanem jóleső bizsergés járja át testének azon részeit. Azokat, melyek a kintől szüntelenül szaggatnak úgy, mintha darabokra akarná morzsolgatni valami gonosz démon, ami nem átallott beleköltözni nemes testébe.

Mind emellé, adok ebből az ökörszarv növesztőből, amely látványosan növeszti a növesztenivalót, bármi legyen is az.

Előfordulhat az, hogy kend veszi be, mégis kedves feleségére, Panni asszonyra ugyanolyan jótékony hatást fejt ki, mintha ő használná.

Mindezek mellé, adok még ebből a bánathajtóból, melyet használva, nem a gonosz halál, hanem a hosszú, boldog élet jut minduntalan az eszébe. S ennek köszönhetően, nem lógatja orrát olyan mélyen, mint legelésző gúnár liba, a zöldellő pázsiton.

Mindezeket persze nem adhatom magának ingyen. Hiszen mindenkinek élnie kell valamiből, így nekem is. Vagyis, fizet

nekem összesen száz forintot. És azt sem bánám, ha ráadásnak ezt a mézes bödönt, jóféle mézecskevel feltöltve, visszahozná még a mai napon! —nyújtotta feléje az üres edényt egyik kezével. A másik kezét felfelé álló, nyitott tenyérrel tartotta a gyógyulás útjára lépő betege elé, aki a kért pénzt máris beléhelyezte, miközben szokásos hajlongásait ejtette meg:

—Kedves doktor úr! Nem tudom, mi lenne maga nélkül énvelem, aki állandó orvosi felügyeletet igényelek?

Sokszor gondolkodtam már azon, hogy közelebb kellene költöznöm, ami által hamarabb kerülhetnék gyógyító karmai, vagyis inkább a kezei közé. —miközben ezt mondta, hálásan térdre rogyott a jóságos doktor előtt.

—Jól van, jól van! Nem kell előttem ennyire hálálkodnia. Az orvosi esküm minden fizetség nélkül is arra kötelez, hogy betegeimet minden hálálkodás nélkül, önzetlenül gyógyítsam!

Most pedig, ne hálálkodjon tovább, mert más is szeretne a rendelőmből mielőbb gyógyultan távozni.—állította széles talpaira hálálkodó betegét, aki hátrafelé menetben érte el a kijáratot, miközben hálájának jeléül egyre

csak hajlongott és eszelősen vigyorgott Préselő doktor jóságos arcába.

*

Amikor a képzelődő ember benyitott portájának kapuján, Panni asszony észrevette párjának arcán azt a szembetűnő, jótékony változást, amelyet csakis az orvosi rendelő gyógyító levegőjének beszippantása okozhatott.

Mindenesetre, párjának arcáról eltűnt az a riadalom, amely a rendelő levegőjének kóistolása előtt, még a gyilkos kór jelenlétét igazolta. Visszaérkezése óta még egy kis mosoly is derengett, az egyébként mindig savanykás ábrázatán.

Arcáról a riadalom eltűnt ugyan, de kezében ott szorongatta azt az üres bödönt, amely annyiszor érkezett már üresen Préselő doktor rendelőjéből, ahányszor teleöntve, oda cipelte.

Panni asszony, a mézes bödön gyakori vándorlását, mégsem volt képes megszokni. Gyakorta támadt olyan érzése, hogy munkálkodásukból származó pénzüket, csak a doktorék élvezik. Nekik, csak a keserves munka marad.

Most is szemrehányón nézett párjára, akinek nem hitte el betegségéről szóló sirárait sohasem. Hiszen elég volt csak a rendelő levegőjéből szippantania és máris visszatért az életkedve.

—Nincsen neked kutyabajod se! Csak magadat ijesztgeted mindenféle bacilusokkal, meg aztán vírusokkal, melyeknek esze ágában sincsen, hogy megtelepedjenek testrészeidben.

Igaza van Gógyis sógornak, aki arra biztat, ne szaladgálj minden kis hascsikarással Préselő doktor rendelőjébe!

Persze, én ezt neked hiába magyarázom, mert a doktor már annyira hozzászoktatott a rendelő gyógyszerszagú levegőjének beszippanthoz, hogy olyan függővé váltál, mint az alkoholisták a szeszhez.

Most is minek mentél? Kevesebb lett pénzed ismételten! Ráadásul itt lógotod a doktor mézes kannáját, hogy ismételten

kérjek, vagy vásároljak bele finom mézecsskét, mert amit kaptál, azt már mind elvitted neki korábban. Elviszed annak rablónak, aki az orrodnál fogva vezet, és nagybetegnek kiált ki.

—Én érzem bajomat! Mintahogyan azt is én éreztem, hogy már nemcsak belül szúrt az oldalam, hanem kívül is.

Hála Préselő doktornak, aki most is eltalálta betegségemet és hatásos gyógyszerrel látott el.

Nézd meg csak ezt az inget, hiszen vérzett még az oldalam is! —mutatta nagy buzgalommal asszonyának, aki ugyanúgy kételkedett a doktorban, mint Gógyis sógor.

Panni asszony kezébe vette a véres fehérneműt, majd fejének néma csóválgatása után, dühös szavakra fakadt:

—Hogy az én uram ilyen nagy számár legyen, én ezt nem hittem volna!

Te jószágos Isten! Hányszor megbántam már, hogy nem Módos Gyurkához mentem feleségül!

Amellett, hogy több vagyona van, még okosabb is, náladnál. De náladnál már mindenki okosabb, hiszen még azt sem vetted észre, hogy egy tű szúrja az oldalad, amit a

doktornak csak ki kellett húznia az ingedből és máris meggyógyultál.

Nem mondom, szépen megfizettél érte. Ráadásul, mézes kannát teleöntve viszed el hozzá, miközben hajlongásaid mellett kívánod, hogy az egészségükre váljon az elfogyasztása.

Egészségére váljon annak, aki téged folyamatosan lóvá tesz, mert elhiteti veled, hogy különböző bacilusok, vírusok marcangolják a folyton nyavalygó testedet.

Hogy a nyavalya ott törné már ki, ahol éppen van, azt a telhetetlen gazember!— ordította Panni asszony, miközben a véres inget bedobta az ágy alá

—Jól van már, jól van! Azt nem veszed észre, hogy mennyi jó szert adott nekem, amelyet, használva, még terád is jótékony hatással lehet.

Itt van ez az ökörszarv növesztő szer, amelyet egyenesen ő fejlesztett ki, és ez a szer csodákat tud művelni azzal, aki hisz benne.

—Még hogy csodákat?! Legfeljebb az ára csodálatos!

—Nem bánom én akármit mondasz, mert én a csodaszereit kipróbálom! — jelentette ki a hazaérkező beteg, és máris

elkezdte kenegetni kórosnak vélt tagjait a most hozott kenőccsel. Amit pedig be kellett vennie, azt szorgalmasan nyelegette. Zsörtölődő asszony sokat sejtetően legyintett, majd bosszúsan végezte tovább házkörűli munkáját.

*

Ami igaz, azt nem lehet letagadni! Ezt még Panni asszonynak is el kell ismernie. Tény ugyanis nem más, mint élete párja, az ökörszarv növesztő szer használata után, kezdett kivirulni.

Visszatért az életkedve annyira, hogy ritkán ugyan, de olykor mosolyogni kezdett. Felejtve a bűt, meg azokat a fránya bacilusokat, vírusokat, amelyek eddig folyton nyugtalanították.

A halálról meg teljesen elfeledkezett úgy, mintha olyasmi ezután már nem is létezne. Sőt mi több, gyakrabban akart szerelmeskedni, mint eddig tette és ettől Panni

asszonynak a véleménye kezdett másképpen formálódni Préselő doktor tudományáról.

Mindeddig csak azt láthatta, miképpen ürül pénztárcája és a családi mézkészlet. Már kezdett félni, hiába dolgozik meg párja érte a méhésznél, mégsem lesz elegendő részükre. Nem lesz elég, mert a kapzsi doktor mézes bödönjét kell újra és újra, csordultig felönteni.

Nem is lehet azon csodálkozni, ha eddig egyre gyakran támadt olyan érzése, mely szerint munkálkodásuk igazi haszonélvezője a doktor és családja. Doktor, aki nemcsak pénztárcájukat préseli ki, hanem saját fogyasztásukra szánt mézet is kicsavarja a tároló edényből.

Rosszabb dolog azonban könnyen lehet elfelejteni, ha jön helyette jó. Az pedig jött és ezt nem tagadhatja le senki sem, mert Panni asszony kezdett gömbölyödni, ami elsősorban nem a finomabb ételeknek következménye.

Gyakori szerelmeskedésre, sokkal inkább rá lehet fogni az ökörszarv növesztő szer jótékony hatását, mint a töltött káposzta, vagy a túrós-mákosrétesek, e földi ínycsiklások. mértéktelen habzsolására.

Pár hónap elteltével már nem tudott tovább gömbölyödni, ezért megszülte Nyavalygó Jánosnak az első fiú gyermekét.

A megszületett gyermek, olyan hatással gyakorolt az apára, hogy *Nyavalygó* családi nevet célszerű lett volna átkeresztelni *Mosolygónak*. Mivel ez hosszadalmas eljárás, így ez nem következett be.

Az új jövevény nagy tervek elé állította szüleit, akik még többet igyekeztek dolgozni, hogy sokkal többet tudjanak adni. Többet annál, mint ők kaptak az őseiktől valaha.

Azért beszélünk gyermekeikről, mert az első gyermeket követte a másik, amely természetesen kislány képében látta meg Isten szép világát.

Sok munka, a nemes, nagy célok, nem engednek semmilyen baciluson való töprengést. Ennek nem lehetett más következménye, mint Préselő doktornak nélkülöznie kellett az egykori „*betegét*”, aki már azt is felejtetni kezdte, merrefelé található a doktor rendelője.

Hiába üzente neki: „*időnként vizsgálta meg magát, mert a vírusok támadása bármikor bekövetkezhet!* Az új

bacilusok pedig sokkal falánkabbak, mint a korábbiak!”

Az egykori képzelgő ember nem figyelt semmilyen üzenetre, hiszen olyan igába fogta be magát, melyet a *családért való küzdelemnek* neveznek.

E küzdelemben, teltek a napok, teltek az évek egymásután. Az egykor pici babák megnőttek, akik gyakran segítettek szüleiknek a család mindennapi munkájában. Sokat dolgoztak a falu határában.

A szülőknek itt is, ott is megjelenő őszhajszálaik, félreérthetetlenül jelezték a könnyörtelen időnek megállíthatatlan múlását.

Egyik tavasz után jött a másik tavasz, mintahogyan egyik ősz után jött a másik. Így rohantak az évek és Nyavalygó János, a komoly családapa és családja, jó egészségnek örvendhetett annak ellenére, hogy az orvosi rendelőket, gyógyszertárakat messze elkerülték.

Préselő doktor várhatott arra, hogy üzeneteinek hatására, hajdani betege, egyszer mégiscsak beköszön hozzá, miután riadt

tekintete mellett talán ismét ezt fogja mondani:

„—*Drága doktor úr! Mentse meg becses életemet, mert testem tele van gonosz bacilusokkal, és telhetetlen vírusokkal!*”

Doktor azonban, egyelőre még hiába várt.

*

Az eddigi kellemes őszi idő zordabbra fordult. Korábban elszínesedő faleveleket az észak felől fújó szelek tépték le a fákról. Az égboltozatán szél kergette felhőknek, nyári sötét színe kiszőkült, mint ház urának meggyérült sörénye bederesedett ez időnek tájára.

Ahogy szokták mondani: *rossz után jön a jó, a jó után a rossz következik.*

Ha eddig csak jót mondhattunk az eltelt időkről, akkor sokkal rosszabbat most sem kellene mondanunk. Legalábbis, nem olyan nagy baj az a nátha, amelynek bacilusával megfertőződött a családfő.

Ha a baj nem nagy is, akkor is fel lehet nagyítani. Fel lehet fújni úgy, mint egy luftballont, csak olyan személy kell hozzá, aki ért az ilyen semmiségek felfújásához.

Most, hogy megtörtént a betakarítás, elmúltak a határi munkák. Több ideje maradt odafigyelni náthájára, amelytől úgy megereszkedett orrának csatornája, mint nyári zápor után háza tetejének eresze.

Az őszi idő amúgy is a gyorsan múló időre figyelmeztet. Napokig leszálló, tejszerű köd pedig még azokat is lehangoltta teszi, akik vidámabb természetű emberek nálánál.

Ilyen lehangolt állapotában lépett ki kapuja elé, miután megetette állatait. Ottan széjjelte tekintetve, András komát és Izidor bátyót látta meg az utcán, amint két házzal odébb diskurálgatva, töltötték e ködös ősziidőnek lassan pergő napjait.

Az eltelt évek alatt, bizony ők is megöszültek. Megöszültek, de humorukat nem veszítették el.

A háza elé kilépő ember először azon gondolkodott, oda menjen e hozzájuk, vagy csak illedelmesen köszöntse őket úgy, mint

ahogyan a többi utcabelieket szokás üdvözölni.

Már éppen kiáltani akarta köszöntését, amikor Izidor bátyó sunyi ábrázattal figyelt feléje és jobb kezét magasba lendítve, hívogatóan integetett és kiabált:

—*Ejnye, ejnye, Nyavalygó sógor, annyira leköti magát a családja, hogy évek óta nem telik ideje egy kis beszélgetésre sem! Fáradjon már közelebb egy kicsit, legalább megbeszéljük a világ dolgait!*

A náthás ember szippantott egyet orrán, majd nagyot tüsszentett, aztán ezt gondolta magában: —*„miért is ne mennék? Legalább rájuk ragasztom náthámat. Úgyis olyan büszkék az egészségükre, mintha övék vasból lenne csinálva.”*

Amikor ezt gondolta, akkor még nem tudhatta, hogy náthája nemcsak olyan közönséges, kevés bacilus által fertőzött, taknyos nátha, ami legtöbb ember esetében leginkább előfordul, és gyorsan el is elmúlik.

Nem tudhatta, mert nem volt ideje ilyen derék emberekkel megbeszélni bajait, mint a ravasz András koma és még ravaszabb Izidor

bátyó, akik az eltelt évek alatt szintén megöszültek, de belsőleg nem sokat változtak.

—Adjon az Isten kendeteknek napsütötte, szerencsés jó napot, nem olyat, mint ez a mai nap!—köszöntötte őket, amint odaért hozzájuk, akik máris feltűnő kíváncsisággal figyelgették a szünni nem akaró tüsszögését:

—*Mióta tüsszög ennyire, komámuram?*
—tette fel kérdését aggodalmaskodó arccal András koma, aki tulajdonképpen távoli komája, de mégiscsak komája, ez már bizony szent igaz.

Miközben feltette kíváncsi kérdését, bárki láthatta, nemcsak egyszerű aggodalom rejtőzik szavai mögött, hanem ezt inkább egy megalapozott, féltő megérzésnek lehet tekinteni, aminek még rossz vége lehet.

—Tüsszögök már én vagy három napja! Meg aztán az orrom is úgy csordogál, mint a hirtelen jött tavaszi melegedésnél, házam ereszéről alácsüngő jégcsapok.

De nem törődök vele, mert Gógyis sógor is azt mondta, hogy ennek meggyógyulásához kell talán még hét nap is. De, ha Préselő

doktort megkeresem bajommal, akkor egy hét alatt meggyógyulhatok az orvosságaitól.

Addig számolgattam magamban, amíg rájöttem, hogy hét nap is ugyanannyi, mint az egy hét. Hát akkor minek menjek, amikor a doktor gyógyszereit alig lehet már megfizetni, hiszen olyan drága?

—Nem egészen úgy van az, kedves sógor! Ez a tüsszögés hasonlít arra a tüsszögésre, amivel szegény megboldogult anyósom kelt fel reggelente, annak idején.

Nyugosztalja őt a magasságos Ég ott, ahol éppen van. —szólalt meg sejtelmesen Izidor bátyó is, miközben fenntartott jobb kezét, kinyitott mutatóujjal, az Ég felé bökte, balkezeivel pedig a falu temetője felé mutatott. Mert a szentéletű anyósának lelke bizonyosan az Égben van, teste pedig a falu temetőjében pihenget.

Ebből aztán megérthette az, akinek mondta, hogy az egyszerűbbnek hitt betegségek is hemzseghetnek bacilusoktól, vírusoktól, amik aztán temetőbe juttathatják a gyanútlan, felületes embert.

Tüsszögő náthás ember arcára a riadalom úgy ült ki e szavak hallatán, mintha

fiatal évei peregtek volna most visszafelé, amikor bizony gyakran betegeskedett.

Tapogatni kezdte testének különböző részeit, miután azt tapasztalta, hogy mindenütt sajogni kezd. Holott eddig, a náthán kívül, semmi más baját nem tapasztalta.

Izidor bátyó és András koma, egy sunyi pillantást küldtek egymás felé, amelyből bárki láthatta, elégedettek az eredménnyel.

Az egykori betegemberbe kezd visszatérni az a fajta halálfélelem, ami fiatal korában Préselő doktor rendelőjébe gyakorta bezavarta.

Miután a beteg kellően kitapogatta sajgó testrészeit, és azokat kivétel nélkül kórosnak találta, lógó orral, köszönés nélkül távozott.

A két ravasz ember elégedetten dörzsölgette kezeit, hiszen láthatták, amint a kétségbeesett ember, a doktor rendelője felé szaporázza lépteit.

*

Préselő doktoron sem múltak el nyomtalanul azok az évek, melyek alatt,

egykori betegét nem üdvözölhette a rendelőjében.

Haja ugyancsak megőszült és arcának bőrén barázdákat mélyített az idő vasfoga. Az egyenes testtartású gerince, fűrészkávájához hasonlított már leginkább, hiszen annyira meggörbült. Azonban a pénz iránti szeretete továbbra is megmaradt.

Ezen nem is lehet csodálkozni, hiszen ez idő tájára már nemcsak gyerekei, hanem unokái is ott nyargalásztak körülötte.

Azt már csak természetesnek találta, hogy azokat szintén ő nevelje fel. Gyerekei olyan jó módon nevelkedtek fel, ami nem engedheti meg a családért való küzdelmet. Ebből, természetes módon, nem következhet más, mint az, hogy a doktorék nevelhetik fel unokáikat is.

Most, mikor a rég nem látott beteg benyitott rendelőjébe, nem akart hinni szemének. Évek múltak el és nem jelent meg nála, azaz ember, aki nemcsak pénzét hordta el hozzá azokban az időkben, hanem az üres mézes bödönjét gyakorta feltöltötte.

Pedig gyakran üzengetett neki és rémisztgette a bacilusok, vírusok buzgó

támadásaival, de a rendelőjébe hívogató szavai, mindig süket fülekre találtak.

Azonban bármennyire kételkedett a most észlelt látomásában, valóság ebben a pillanatban mégiscsak az egykori buzgó betegének megjelenése. Nyavalygó János áll előtte és zavarában, az összetett két kezét dörzsölgeti, miközben arca a régi időkből megszokott halálfélelmet tükrözi.

—*Csak nem beteg?*

—*Be...teg va...gyok én, drága...dok...tor úr!* Na...gyon...be...teg!—dadogta kétségbeesetten sirámain és szívta az orrát lendületesen, amely minden pillanatban úgy akart elcseppenni, mint kánikulában egy jókora fagylaltos tölcsér.

—Vetközzön le, mindjárt megvizsgálom! —mondta és most már ő is, úgy dörzsölgette kezeit, mint megrémült betege, csak ő nem a rémület miatt tette mindezt, hanem a boldogság miatt.

Azok a szép idők jutottak eszébe, amikor még nem volt hozzá hűtlen ez az ember és mézes bödönje csordultig telve volt mindig.

„Talán most ismét eljött ennek az ideje!” —
gondolta magában, majd szigorúan hivatalos
arcot öltve, odaszólt az asszisztensének:

—Bazsalygó nővérke! Kérem a beteg
kartonját, de azonnal!

—Elnézést doktor úr, de a beteg olyan
régén nem volt a rendelőnkben, hogy még
akkor is nehezen találنام meg, ha a
rakoncátlan szű, az elmúlt évek alatt, nem

rágta volna meg! —kifogásolta Bazsalygó nővérke az orvos diktálta gyorsaságot és máris kutakodni kezdett, a sok okos diagnózist rejtő iratoknak, irdatlan mennyiségű halmazában.

—Amennyiben az a rakoncátlan szű megrágta, úgy írjon másikat!

Különben sem árt, ha teljesen új kartonnal kezdjük e nyavalyás kórnak nyilvántartását. Elhúzódó gyógyulásra lehet számítani, mivel nem közönséges esetről van ez esetben szó! —mondta a beteg szemébe nézve, aki félelemtől egyre jobban remegett.

Remegő beteg kobakjában, az előbbi szavakat hallva, még az eddiginél is rémisztőbb gondolatok kavarogtak, olyan összevisszaságban, mint forgószélben, házuk előtti utca porából felkapott libatollak.

Doktor azonban, az ilyen súlyosan kóros esetekben, nem hagyott sok gondolkodási időt, így máris rákiáltott:

—*Nyújtsa ki nyelvét, de tüstént!*

Amikor kinyújtotta, egy fadarabbal egyik oldalról másikra tologatta, piszkálgatta, majd Bazsalygó nővérkének diktálni kezdett:

„—Az ugyancsak tágasra kinyitott szájon át bepislogva láthatom, hogy a légutak fertőzésének igen súlyos ténye áll fenn.

Mivel a beteg évek óta elhanyagolta a rendszeres és gondos vizsgálataimat, mi sem természetesebb, mint az, hogy legyengült állapotban, súlyos panaszainak áradatát zúdította rám e napnak folyamán.

Ezek a súlyos panaszok a következők:

1. orrcsatornáinak bőséges és zavaros folyama!

2. folyamatos tüsszögések, melyeknek nagysága megközelíti egy kifejlett példányú víziló tüsszögésének nagyságát!

3. krákogás, köpködés minden mennyiségben, amelyeknek sokasága és nagysága, már-már túllép a kulturált ember illendőségének határán!

4. testének hőmérséklete majdnem megközelíti a „harminchét” fokot, ami már igen veszélyes lehet!

5. csavaros beleinek korgása arra enged következtetni, hogy az alapbetegségnek köszönhetően, annak mellékhatásaként, vírusok tömege hemzseg bélbolyhaiban, amelyeket erős anti, meg aztán nem anti biotikumokkal mielőbb ki kell onnan űzetni!

6. csontjainak szűrő, csavaró és sajogó fájdalma mind arra utal, ami a gyilkos kórok teljes jelenlétét igazolja, a betegségeit elhanyagoló paciensem nemes szerveiben!

7. szívének ütemes és nem ütemes dobbanása, zakatolása, szintén nem utal másra, mint arra, hogy bacilusok ugyancsak nagy tömegben vannak jelen, a kóroktól hemzsegő szerveiben!

8. szemek zavaros be és kinézete, a félelemérzet, az idegrendszer súlyos megtépázottságára utalnak és mielőbbi szakorvosi ellátást, igényelnek!

Mindezeket felsorolva, nem tartom kizártnak, hogy jelen lehetnek még olyan kórok is, amelyeket én pusztán két szememmel nem

láthatok, ezért ezeket mikroszkóppal, endoszkóppal, röntgennel, ultrahanggal, EMERI-vel, CT-vel, szakavatott rendelőkben, szakavatott orvosokkal, ugyancsak ajánlatos megkukucskáltatni!”

Amikor mindezt lediktálta, diktálás gyorsaságától már nemcsak Bazsalygó nővérkének lett melege, hanem neki is.

Törölgetni kezdte tudományoktól duzzadó nemes és redős homlokát, majd ismételten nővérkéhez fordulva, mondta:

Mindaddig, amíg a fent felsorolt vizsgálatok nem történnek meg, a gyilkos kór további elburjánzásának elkerülése érdekében, következő gyógyszereim maradéktalan és buzgó fogyasztását rendelem el:

1. nyögéscsökkentőt, napi kettő, csordultig bemerített, levest kimerő kanállal!

2. bánathajtóból napi három evőkanállal, hogy a bú némileg eltávozzon ráncos homlokának redői mögül!

3. dupla adag hashajtót a beteg teljes bélrendszerének átmosására, ami remélhetőleg kisodorja betegemből a bélbolyhokban ellustálkodó vírusok igen jelentős tömegét, amelyek most még háborítatlanul munkálkodnak nemes szerveiben, mivelhogy kiválóan érzik ott magukat.

4. májpucoló, epekőcsikarás elleni görcsoldó és a csikarást, elűző kotyvalékomat, ami remélhetőleg megakadályozza, hogy betegem nemes szerveiben vírusok, bacilusok háborítatlanul tovább munkálkodjanak!

5. bőfögést, kiváltó teakeverékemet, ami remélhetőleg testének alfele felé irányítja bacilusok jelentős tömegét. Ezáltal sikeresen kijutva onnan, másokat is megfertőzhetnek, miután rendelőmben lesz szerencsém találkozni az újabban fertőzöttekkel, gyakrabban az eddigieknél.

6. és végül, babgáz elpukkanását meggyorsító tájfun tablettámat, amelynél a szokatlanul erős bűzök mellett, némi durranások, dörrenések előfordulhatnak. Azonban az égzengéshez

hasonlító durranásokat, nem előzik meg a zengéseket megelőző, vakító villanások.-sorolta a gyógyszereinek tömegét.

Ezután Bazsalygó nővérke a beteg kartonjára felírta a doktor valamennyi csodagyógyszerét. Receptek sokaságának megírása után, kézhez kapta a csoda gyógyszereket, és ő a doktor markába számolta az értük járó nem kevés pénzt.

Ugyanis, doktor látta el a patikusi teendőket is.

Már az ajtón kívül járt, amikor doktor kiáltó hangja recsegett mögötte:

—Kedves betegem! Mézes bödönt itt felejtette!

—Bocsásson meg kedves doktor úr, de a nagy betegséget hallva — teljes nagyságában, súlyosságában — , azt sem tudom hol áll a fejem!

Hálát adok a sorsnak, hogy még idejében eljöttem a rendelőjébe, miáltal reményem lehet arra, hogy a doktor úr igen nagy tudása, előbb, vagy utóbb, gyógyulásomhoz vezethet.

—Inkább utóbb, kedves Nyavalygó betegem!

Ha szorgalmasabban látogatott volna az utóbbi évek során, akkor nem hatalmasodik el magában ez a gyilkos kór, ami könnyen oda juttathatja!—mutatott a temető dombja felé, amelynek kőkeresztjei, a rendelő ablakából, eléggé jól látszóttak.

Beteg rémülten figyelte a sírkereszteket és rögtön olyan érzése támadt, mintha az egyik közülük, máris az ő élettelen testét nyomná:

—*Mentsen meg, kedves doktor úr! Nem sajnálok semmilyen áldozatot, csak mentse meg a drága életemet!*

—Jól van! Jól van! Azért nem kell annyira kétségbeesnie. Tudományom arra való, hogy sokszor még legkilátástalanabb betegemből úgyszintén kiűzzem a fránya bacilusokat és makacskodó vírusokat!

De most már induljon hazafelé, mert mások is szeretnének nálam gyógyulgatni!—hívta fel figyelmét rendelőjének mielőbbi elhagyására.

*

Az kétségtelen, hogy zordabbá váló ősz hatására még azok is nagyobbakat nyögnek, akiknek egyéb alkalmakkor eszükbe sem jut, hogy léteznek bacilusok és vírusok ezen a világon.

De lehet-e ezen csodálkozni egyáltalán? Az este érkezésével leszálló ködök, csak másnap késő délutáni órákban hajlandóak kikotródni a falu völgyéből. Ha hajlandók még akkor is, vagy egyszerűen maradnak még napokig.

Miután felszáll a tejszínű köd, még alig kukkant be házak közé a bágyadt napsugár a két domb közül, észak felől máris egy újabb ködnek foszlánya lopakodik be észrevétlenül. Elnyelve a bágyadozó Napnak rövid ideig tartó, jótékony sugarát.

Mosoly, ami napsugarainak köszönhetően, megjelent az emberek arcán, olyan gyorsan hervad le, mintha a Napnak rövid ideig tartó, előbbi tündöklése, már igaz sem lenne.

Így van ez legtöbb embernél. Ám Nyavalygó Jánosnál még inkább így van. Nem tudta megvigasztalni senki sem, mert szája már úgy állt rá a sírásra, mintha valami démon az egész arcát átszabta volna, pontosan e célból:

„—*Nem élek már én sokáig, majd meglátod, hogy igazam van! Hiszen itt is fáj, meg aztán, emitt is!*”—sírdogálta panaszait hűséges feleségének, miközben buzgón törölgette a megtaknyosodott orrát.

Panni asszony, a hűséges feleség, próbálta vigasztalni:

—Ugyan már Jánosom! Ne hagyd el magad, ne lankadjál el úgy, mint tévedésből kikapált zöld kukorica a nyári forró napon!

Azt hiszed, hogy más ember még sohasem volt taknyos, csak Te?

Ha kitavaszdik, akkor ismét mehetsz a határba dolgozni és elfelejted minden bűdat, bánatodat. Nem lesz időd azon gondolkodnod, hogy hol hasogat a csontod, hol görcsöl gyomrod, hol csikar májad, és miképpen lötyög a szíved ide, meg aztán oda is.

Azt mondom én neked, tavasz megérkezésével, Préselő doktorról újra

elfelejtkezel ugyanúgy, mint annak idején, amikor még a gyermekeidet kellett nevelgetni, akik már mindketten felnőttek és elmentek lakni a falunkból.

Most, hogy eljött az őszidő, és kevesebb munka lett a határban, állandóan csak betegségeket keresed magadban, és a pénzt hordod el, meg aztán a mézet annak rabló doktornak!

Pedig mindenki azt mondja, olyan sokáig élsz, mint anyád. Egész életében panaszkodott súlyosabbnál, súlyosabb betegségeire.

Még mai napon is élne, ha az orvosok nem műtik meg sérvre. Ám az orvosok egymással versenyezve akarták megműteni, mivel kilencvenhét éves embert még egyikük sem operált, soha életében.

Műtét jól sikerült ugyan, ő azonban mégiscsak belehalt, mert olyan jó alvó volt, hogy a műtét után nem tudták többé felébreszteni.

E tulajdonságait te is örökölted!

Hízelegtek neki, csak válasszon közülük műtőorvost. Ez lett aztán a veszte, mert hagyta magát elaltatni.

Egy ilyen jó idegrendszerrel bíró asszonyt, mint te anyád volt, nem lett volna szabad elaltatni különböző szerekkel. Elég, ha nem beszélnek hozzá, és ő csendesen elszundikál, miután nyugodtan megoperálhatják.

Mindezt csak azért mondom, ne féltsed életed, mert sokáig élsz, mint ő élt. —akarta megnyugtatni, azonban nem lehetett.

—Annak idején, fiatal koromban, András koma, meg aztán Izidor bátyó, megmondták nekem, én beteges ember vagyok. Nagyon sok gyógyszert beszedtem én akkor és mindezt nem azért, mert nem voltam beteg.

—Nem voltál te akkor sem beteg csak rád ijesztett az a két alávaló gazember, akik az eltelt idő óta már megsántultak, megsüketültek, meg aztán göthősek, reszketősek, csak ravaszságuk maradt a régi. Míg Neked, olyan járásod van még most is, mint a versenyparipáé. Letagadhatnál az éveidből legalább húsz évet.

Ha akkor Gógyis sógorra hallgatsz, aki óvott az orvosoktól meg gyógyszereiktől, akkor nem szeded be azt a sok mérget feleslegesen,

amire akkoriban ráment mezőgazdasági munkánk összes verejtéke!

Az neked a bajod, hogy nagyon befolyásolható vagy! Mindent elhiszel, amit az a két nyavalyás gazember füledbe duruzsol.

Az lesz sorsuk, hogy egyszer leöntöm őket erős lúggal, ha rémisztgetésedet nem hagyják abba!

Olyan igaz ez, mint ahogyan most mindketten itt állunk, ezen a szent helyen. Ha hiszed ezt el nekem, ha nem.

Préselő doktorról meg nem is érdemes beszélni. Sokkal jobban szereti most a pénzt, mint amikor még fiatalabb volt.

Vén zsugori doktornak sokkal nagyobb a pénzhátsége, mint valaha.

Gyerekeire, meg az unokáira nem lenne elég az a hálapénz sem, amit tíz falu hordana be a rendelőjébe.

—Ne mondjál már róla ilyeneket!

Mi lenne énvelem, ha ő nem lenne? Most is egy csomó gyógyszert ajánlott nekem, amiket ezután rendszeresen megnyalhatok. Beszedhetek, megrághatok, lenyelhetek, ami igazi áldás lesz becses beleimnek és az egész beteg szervezetemnek.

Nem beszélve arról, hogy sokféle beutalót írt nekem, amivel már holnap reggel mehetek jobbnál-jobb orvos doktorokhoz.

Átvilágítják beteg testemet. Különböző felszereléseket által dugnak rajtam, amelyek elől a nyavalyás bacilusok, meg vírusok, nem lesznek képesek elrejtőzködni.

Nem úgy van már az, mint amikor még fiatal voltam és nem volt ilyen fejlett az orvostudomány, nem volt ennyi okos műszer.

Keresztbe-kosba által tudnak nézni rajtam, által tudnak furdalni műszereikkel, amiért a bacilusok nem maradhatnak rejtetten és kikotródnak belőlem.

Ha hiszed el ezt nekem kedves feleségem, ha nem. Amit én mondok most neked, annak igazához csak szentírás bölcs szavai hasonlíthatóak, vagy talán még az sem. —fejezte be bölcselkedését, mert látta, hogy hűséges felesége, Panni asszony, akkorákat ásít unalmában, mint a víziló az afrikai tavak valamelyikében. Meg aztán, neki is korán reggel utaznia kell a városba, vizsgálatokra.

Persze, most már busszal utazik és nem gyalog, mint fiatalabb korában. Mindebből látható, nemcsak az orvostudomány fejlődött az eltelt évtizedek alatt, hanem a közlekedés is.

*

Még alig pitymallott a keleti dombok fölött, amikor a beteg már várt napkeltére. No, meg azt a buszt, amely városba viszi őt, szakorvosi vizsgálatra.

Fiatal korában még nem volt busz sem, mintahogyan ilyen járművek közlekedésére szolgáló út sem. Bizony ez idő óta, sokat változott a világ.

Nem kellett volna még ilyen korán kelnie, azonban az a pár kakas, ami még létezett falujában, akkora kukorékolásba kezdett, mintha sejtenék, hogy nem sokáig ricsajozhatnak már hajnalonként.

Ennek nem volt más oka, mint a falu elkényelmesedő lakossága, kik határi munkák

helyett, hajnalokig tartó televíziózással voltak elfoglalva.

Hajnalonként, koránkelés helyett, még által fordultak másik oldalukra, azt sem bánva, ha közben hasukra süt az áldott Napnak jótékony sugara.

Persze, hogy nem bánták, hiszen csipás szemük még úgy ragadt össze, mintha valaki szándékosan ragasztót pazarolna ilyesmire, a koromsötét éj leple alatt.

Mindez azonban egy nagy tévedés, mert ilyesmire senki sem pazarolja drága ragasztóját. A valóság nem más, mint az, hogy egész éjszakán keresztül televíziót néztek, ahol bőséges reklám mellett, időnként mást is lehetett látni. Olyanokat, amiktől már-már teljesen elbutulnak némely emberek.

Délfeléig édesen alvóknak nem tetszettek a cudar kakasok, melyek nem törődve késői tévézőkkel, hajnalonként olyan kukorékolásba kezdtek, melynek decibellel mért zajszintje, bőven meghaladja az engedélyezett mértéket.

Törvényhozók nagy buzgalommal alkották már az új törvényt, amely torkukra helyezi a kést. Aki mégis kíváncsi lenne rájuk,

láthat majd belőlük néhányat városi állatkertekben. Húsát pedig megtalálhatja az óriási áruházak belsejében, ahová más országokból buzgón szállítják, mivel ott bőségesen nevelnek belőlük.

Alhattak későig amúgy is, mert a határi gazos földek, egy cseppet sem izgatták őket. Nem szándékoztak kapálgatni. Így aztán azon sem lehet csodálkozni, ha gyomnövényekre az a jó világ jött el ismét, amit, Pató Pali bácsi birtokán, a gazok ősei, még megtapasztalhattak annak idejében.

De minek görbülnének kapájuk fölé és természetnének különböző élelmiszereket, amikor már e nélkül megélhetnek.

Mindezekből látható, nincsen értelme elviselni e neveletlen kakasok hajnalonkénti kukorékolását, amikor az előbbi üzletekben kakashús szintén kapaható.

Nyavalygó János kobakjában nem jártak a kakasok létével, vagy nem létével kapcsolatos gondolatok. Számára nem volt fontosabb, mint minél előbb elérni Vakondi doktor rendelőjét.

Az irathalmaz, a beutalók tömege, amit kezében szorongatott, feljogosítja arra, hogy a doktor műszerével általfúrja kanyargós beleit.

Az irathalmaz között egy borítékot szorongatott, amellyel doktornak szándékozott háláját leróni. Annak, aki nemcsak bekukkant, hanem mielőbb kiűzi onnan bacilusok jelentős tömegét, melyek most még háborítatlanul uralják bolyhos beleinek rejtett zugait.

Megszeppenve, nyitott ajtót és köszönt még szüleitől tanult illedelmességgel:

—Adjon az Isten fényességes, napsütötte szép napot és jó egészséget mindenki számára!

Vakondi doktor és asszisztense, egyszerre pislantottak fel az asztalon fekvő másik beteg irathalmazára fölül, amikor belépő új betegnek, szokatlan köszönését hallották.

—Tessék! Mit óhajt? —kérdezte a már-már feldühödött doktor, nyájasan köszönő beteget, akinek remegő kezeiben jelentős mennyiségű irathalmazt fedezett fel, aki talán nem kopogott az ajtaján, mielőtt oda illetlenül belépett.

—Kedves doktor úr! Préselő doktor, az én drága jó orvosom, ugyancsak ajánlotta

nekem, hogy maga rendelőjét irataim halmazával mielőbb meglátogassam.

Vakondi doktor arca nyájasabb szint öltött, amikor meghallotta Préselő doktor nevét és ezért máris kérte az iratok halmazát, amelyek egyikének sarkán olvashatta: *HPV {hála pénz van}*.

Vakondi doktor agytekevénységeiben, Préselő doktornak becses neve hallatán, pozitív gondolatok áradata fogalmazódott meg.

Egyetlen pillanat alatt jutott eszébe az a sok *jó* beteg, akiket e falusi doktor irányított rendelőjébe, kiknek hálapénz fogalma nem volt ismeretlen, ami által jobban tejeltek, mint bármely dús legelőn legelgető tehén, az esti fejés alkalmával.

Az irathalmaz némelyikét általolvasva, ugyancsak gondterhelt arccal emelte fel gyógyítás tudományával csordultig telt fejét. Hiszen a kór halálos lehet az itt megjelent, kedvesnek tűnő betegére nézve.

Az, hogy *kedves*, egyáltalán nem lehet kérdés, hiszen Préselő doktornak beutalóra írt megjegyzése, mindenképpen erre engedett következtetni.

—Kedves betegem! Kérem, mondja el szépen panaszait, olyan bizalmasan, mintha lelkipásztorának gyónná meg az elkövetett bűneit.

—Drága doktor úr! Bevallom, lelkipásztoromnál már régen jártam. A lelki fájdalmak nem okoznak, annyira érezhető, görcsös fájdalmakat, mint nemes testrészeimben eluralkodó, egyre gonoszabb görcsök, amelyek nem akarnak távozni a nemes szervezetemből.

Mielőtt drága idejét pazarolná, az igen fájdalmas panaszaim meghallgatására, kérem Önt, fogadja el tőlem e szerény ajándékot.

A „*súlyos*” beteg, e nyájas szavak kíséretében, nyújtotta át azt a borítékot, amelybe a megelőlegezett bizalmának jeléül, még otthon belesimogatta a hálapénzét.

Ettől nem remélt egyebet, mint azt, doktor teljes hosszában átvizsgálja bolyhos beleit. Kisöpörve onnan minden gonosz bacilust és természetesen az összes ártalmas vírust, melyek miatt most szakorvosi rendelőben sürgősen kellett megjelennie.

Miután bevezetőjét elmondta, hosszadalmasan sorolni kezdte, életét megkeserítő testi panaszait:

—Az étvágyammal még csak meg lennék elégedve, hiszen kis harapás helyett, inkább választom a nagyobbbat.

Azonban, bizonyos ételek fogyasztása esetében, mint például bab ételnek minden formája, meglehetősen bűzös gázok távoznak kanyargós beleimből. Annyira, hogy drága jó feleségem, Panni asszony, nem átall olyanokat mondani, miszerint a görény megszégyellhetné magát előttem, már ami a kibocsátott bűzők bukóját illeti.

Sokszor nem átall ilyeneket mondani; *ha már egyszer ennyire bűzös gázok távoznak nemes szervezetedből, akkor azt valamiképpen hasznosra kellene fordítani.*

Ő pedig nem gondol másra, mint arra, hogy az országos gázszolgáltató vállalat vezetéket rám kellene kötni, miáltal oda betáplálva bűzeimet, még fizetnének is érte.

Vakondi doktor és asszisztenciája, Karamell nővérke, Panni asszony zseniális ötlete hallatán, közel álltak ahhoz, hogy elröhögiék magukat.

Helyzet komolysága, betegség „súlyossága” és a hálapénz érzékelhetősége, azonban mind arra intette őket, őrizzék meg rendelőhöz illő komolyságot. Mindezért, aggodalmas arccal tovább hallgatták az iratok halmazával megjelenő betegnek igen súlyos panaszait:

—Csontjaim zörgése sokszor olyan zajjal jár, mintha valamelyik tehenem láncával együtt szabadulna el jászoltól, és eszeveszettül rohanna a falu utcáin.

Szívem kotyogása, annak dohogása, olyan mintha egy félig telt hordót ide-oda lökdösne valaki, a boltozatos pincében.

Májam és az epekövem csikargatása, gyomrom görcsölése, iszonyatos fájdalomban részesítenek. Mindezt sohasem vettem volna észre, ha erre András koma és Izidor bátyó nem hívja fel a figyelmemet.

Ők ugyanis már ránézésből megmondták nekem, hogy igen komolyak betegségek és napjaim megvannak, számlálva.

Mindezek után, kérem kedves doktor urat, ne sajnálja műszereit! Bátran lökdösse át rajtam. Elől, hátul, alulról, felülről, hátha

azokat a makacs bacilusokat, vírusokat kikotorja belőlem.

Mindegy merről löki át rajtam, csak mentse meg a drága életemet!

Vakondi doktor már nem győzte hallgatni panaszainak áradatát—a rendelési idő rövidsége miatt—ezért ekképpen szolt „*súlyos betegéhez*”:

—Kedves betegem! Ne folytassa most tovább panaszainak áradatát, mert ami fáj azt maga már úgyis megtapasztalta. Gondolom, Préselő doktor kellően felkészítette a soron következő vizsgálatra.

A továbbiakban szeretnék endoszkóppal bekukkantani kanyargós beleibe, hátha elejét vehetnék azon gázoknak, amelyek bukéja még a görényeket is maga mögé utasítja!

Mindezek miatt kérem, tolja le alfeléről az alsónadrágját, hogy aztán bekukkantva bolyhos beleibe, kiűzzük onnan azokat a rakoncátlan bacilusokat és makacskodó vírusokat!

Síránkozó beteg meglehetősen készületlenül jelent meg a beleibe bekukkantó

vizsgálaton, amely vizsgálat még először esik meg véle életében, amióta betegsége pokollá teszi, a képzelt panaszaival terhelt életét.

Már egészen fiatalon fejlett képzelőerővel rendelkezett, az igen sokrétű betegségeit illetően.

Igaz, hogy e képzelőerőben nagy segítségére volt már akkor András koma és Izidor bátyó, akik szintén megöszültek már az eltelt idők folyamán, azonban mókás kedvük nem hagyott alább, az akkori időkhöz képest.

Tulajdonképpen most is nekik köszönhető, hogy Vakondi doktor rendelőjében, alsónadrágjának letolásával igyekszik hozzáférhetőbbé tenni, nemes testének alfelét.

Ők táplálták beléje ismét a halálfélelmet, minek következtében Préselő doktor rendelőjébe rohant, kérve ott életének megmentését, aki őt, e szakrendelésre, éppen emiatt utalta be.

Most, amikor piruló szégyenérzet mellett, pucéron állt a doktor előtt, beállította őt vizsgálatnak leginkább megfelelő testhelyzetbe és igyekezett kamerás

endoszkópjával belső szerveiben kutakodni, turkálni, felderítéseket végezni.

Azonban nem haladt annyira, amint azt szerette volna.

Először kisebb morajlásokat hallott a haladás céljának irányából, majd minden erőfeszítése ellenére, a bedugott műszere visszafelé indult. Aztán egy nagy durranás és némi bétartalom kíséretében, végleg kiugrott a beteg testéből. Megrémítve vizsgálatat szorgoskodó doktort és asszisztensét, Karamell nővérkét, aki ekképpen kiáltott fel iszonyatos meglepetésében:

—Mi volt ez Doktor úr?!

—Lehetett egy töményebb babgáz, de nem biztos, hogy bab eredetű, hiszen egyéb élelmiszerek rossz emésztésénél is felszabadulhatnak ekkora energiával rendelkező gáztermékek!

Mindenesetre, hosszú évek alatt gyakorolt praxisomban, még nem volt szerencsém, ilyen durranással és kilöködéssel találkoznom! Vulkánkitörésből eredő lávát láthattam csupán ilyen intenzíven felszínre törni, azonban azt is csak filmen.

Kérdés csupán az, üres beleknél miképpen fordulhat elő ekkora mértékű gázosodás és lávafolyam, ami az én befelé irányuló tolóerőmet legyőzve, ekkora kilöködést eredményezett?

Ez csak akkor lehetséges, ha nem történt meg a szokásos bélmosás, vagyis a beteg nem lett előkészítve vizsgálatra. — mondta és elmélyülten töprengett tanácstalanságában.

Töprengései folytán az utóbbit tartotta legvalószínűbbnek, ezért betegéhez fordulva, simulékony modorával kérdezte, hiszen e beteg, hálapénzes beteg és ez egy cseppet sem közömbös számára:

—Kedves betegem! Bevette-e az előző nap folyamán megfelelő mennyiségben hashajtóját, vagy esetleg elfelejtette?

—Nem felejtettem el drága doktor úr, mert bevettem mindet még a tegnapelőtti napon!

—No, és volt valami hatása?

—Annak aztán volt! Fergeteges hatást kellett tapasztalnom. Olyan volt, mint a lavina. Búzeról meg a szegény Panni feleségem bővebbet tudna mondani, ha itt lenne.

Ezt elhiheti nekem drága doktor úr! Én csak az igazat mondom, ha hiszi el nekem, ha nem!

—A hashajtó jótékony hatása után, fogyasztott valamit a kedves betegem?

—Fogyasztani fogyasztottam. Ezt egy cseppet sem tagadhatom.

—Nem mondta magának senki, hogy beleinek kihajtatása, kipucolása után már nem szabad ismételten megtönni bendőcskéjét a vizsgálat befejezéséig?

—Préselő doktor mondta ugyan, de az én Pannim olyan finom rétest sütött az este, hogy annak még a doktor úr sem tudna ellenállni. Ha hiszi ezt el nekem, ha nem, kedves doktor úr!

—Akkor most nincsen más hátra, mint bélmosás megismétlése, amit Karamell nővér segítségével máris elvégzünk!

—*De drága doktor úr! Isten ellen való vétek, egyenesen halálos bűn, ilyen finom ételeknek, mint a mákos rétesnek, meg aztán a túrós rétesnek, erőszakkal történő eltávolítása nemes szervezetemből, annak megemésztése előtt!*—tiltakozott kétségbeesetten, azonban mindezt hiába tette, mert egy félóra múltán,

olyan tiszták lettek kanyargós belei, mint születése pillanatában voltak valaha.

Ezt követően sikeres vizsgálatot hajtottak végre, de a kedves beteg nem volt teljesen megelégedve a gyakorlati végrehajtásával:

—Kedves doktor úr! Én úgy éreztem, mintha műszereit nem tolta volna át rajtam teljes mértékben és testemnek teljes hosszúságában! Mert hiába vártam, hiába nyitottam ki számat, nem jött ki rajta becses műszerének még csak az egyik vége sem!

—Kedves betegem! Az alul végződő, igen kanyargós beleinek *nem szájában van* a másik vége! Ezek után műszeremnek ottani megjelenését hiába várta!

Odáig ugyanis, nagyon sok olyan kanyar van, ami lehetetlenné teszi műszeremnek egyvégtében történő átdugását.

Ugyanis, ezek a belek, nem záporosó elvezetésére szolgáló, csapadékelvezető csatornák.

Beleinek kell megemésztteni az előbb említett réteseket és egyéb más földi nyalánkságokat, amelyek még e helyen is tovább emésztődnek, felszívódnak

valamennyire, hogy teljes mértékben tudják gyarapítani kendnek a puhácska tapintású zsírpárnáit.

Emésztés nélkül nem lenne értelme semmilyen torkoskodásnak. E földi finomságok, úgy rohannának által nemes szervezetén, mint az utcai csapadékelvezető csatornán a hirtelen alázúduló nyári zápor.

Miután a doktor mindezt eléggé érthetően elmagyarázta, az előbb lezajlott vizsgálatra koncentrált, majd annak eredményét így írta le, amelyből szűkre szabott idő miatt, csak idézni lehetséges:

„Lompos, bolyhos belei olyan kitűnő állapotban vannak, hogy minden ehető, rágható anyagot nagybiztonsággal tovább emésztgethet.”

Miután megírta észrevételét, beteg egészségi állapotával kapcsolatban, egy lezárt borítékban, megvizsgált betegének kezébe adta, ilyen szavak kíséretében:

—Kedves Nyavalygó János! Adja át ezt a borítékot Préselő doktornak, aki tudni fogja,

milyen gyógyszerek leghatásosabbak a maga betegségére.

—Van e reményem az élethez kedves doktor úr?

—Remény az mindig van! Tartsa be szigorúan az orvosi utasításokat, melyeket otthon, az orvosa majd előír számára!

Amire hazaért a busszal falujába, a Nap kikukkantott a ritkuló, őszi ködön át, mintha beteg hangulatához akarna igazodni.

*

Ereje nem volt ugyan, ritkuló köd által szűrt sugarainak, azonban lelkeket mindenképpen felvidította, bátorítgatta. Reményt öntve csüggedő emberek szívébe, hogy lesz ettől még jobb idő, ha a csúnya őszi ködöket, az északi szelek, végképpen kiűzik a falu völgyéből.

Igaz, az őszt után jön a tél, csikorgató hidegével. Ám a havas, zúzmarás tájakat nem takarják már napokig tartó, tejszínű ködök, miután fényes napsütésben úgy csillog

minden, mintha Teremtő ezzel az ezüstös csillogással akarná kárpótolni, az előbbi ködökkel keserített teremtményeit.

El kell ismerni, képzelődő betegnek jobb lett hangulata annál, mint amikor még azok a gonosz bacilusok és fránya vírusok, kanyargós beleinek bélbolyhaiban, háborítatlanul garázdálkodtak.

Most ugyanis már szentül hitte, azok a kártevők, amelyekkel Vakondi doktor rendelőjében megjelent, kiűzettek.

Szórakozottságában érte Gógyis sógor köszönése, akinek feltűnt, hogy kedves sógorának hangulata jobb annál, mint azt napokkal ezelőtt tapasztalta:

—*Adjon Isten sógor! Honnan lépked kend ilyen kimért léptekkel és magától teljesen szokatlan derűvel az arcán?*

—Városból, ahol Vakondi doktor rendelőjét látogattam meg, aki annak rendje-módja szerint, átvizsgálta kanyargós beleimet csodálatos műszereivel.

Bár nem ment olyan könnyen, mint azt a doktor elképzelte. Beleim makacskodtak, vonakodtak. Sőt ellenálltak, amin nem lehet

csodálkozni, hiszen nem tudhatták, hogy a bacilusok, vírusok tömegétől szabadulnak meg ezúttal.

—Ki mondta magának, hogy bacilusok, meg aztán vírusok tanyáztatnak nemes szervezetében?

—András koma, meg aztán Izidor bátyó, ismét felfedezték rajtam a szörnyű kórt, amit valamikor, fiatalabb koromban, szintén észrevettek rajtam.

No meg aztán, az emésztésemmel sem voltam megelégedve, amit különösen kedves feleségem kifogásolt. A görénynél bűzősebbnek ítélte meg az alfelemből távozó, durranó, robbanó gázokat.

—Ne hallgasson maga arra a két alávaló, elvetemült gazemberre, akik örömeiket lelik abban, ha valakire ráijeszthetnek!

—Ők azt mondják nekem, többet kellene dolgoznom, mert az őszi lustálkodásom az oka minden bajomnak. Ha többet dolgoznék, semmi bajom sem lenne.

—Nem lehessen azt tudni, hogy kinek mi a jó. Egyik ember a sok munkának tudja be az egészségét, hosszú életét. Esküszik arra,

attól van egészsége, mert sokat mozgott, dolgozott és nem lustálkodott életében.

Másik ember meg azt mondja, hosszú életének titka a kevés munka, és az hogy tudott vigyázni magára.

Borcsa nene, kend édesanyja, ugyancsak kövér volt. Sokat betegeskedett egész életében, és mégis megélte majdnem a száz évet. Ha az orvosok nem törekedtek volna mindenáron a megoperálására, talán még ma is élne

Pedig nem dolgozott sokat, de tudott vigyázni magára. Mintha még most is látnám, amint átmegy az udvarán, és fején van a kispárna.

Amikor hideg volt, akkor azt mondta, azért teszi rá, hogy ne fújja meg a szél.

Amikor meleg volt, azt mondta, azért takarja, hogy ne süsse meg a Napnak melegítő sugara.

Amikor az újságírók hosszú élet titkáról kérdezték, nem mondott egyebet, mint azt, *vigyázni kell az emberfiának magára.*

Ha most hirtelen feltámadna, akkor minden bizonnyal mondaná; *némely orvosra ugyancsak vigyázni kell.* Mert senki sem

tagadhatja le, hogy eloperálták az életének fonalát.

Szóval, a „*vigyázásban*” nagyon igaza volt.

Egyszóval, nincsen magának semmi baja, kedves sógor! Talán szerencsésebb lenne, ha nem találkozna András komájával, meg aztán Izidor bátyóval, ezzel a két alávaló gazemberrel, akik bebeszélnek magának, hogy kend egy beteges ember, aki tele van mindenféle bacilusokkal, meg aztán vírusokkal.

Szerintem, már akkor megszűnnének bűzös panaszai, ha bőségesebben étkezne a maga által megtermelt ételekből és étkezései közben nem a Bodri kuttyájáról, venné a példát.

Nem habzsolna úgy, mintha valaki el akarná venni maga elől az ételt. Megrágna minden falatot, és csak akkor nyelné le a gyomrába, Onnan már majdnem teljesen emésztetten távozzhatna a becses beleibe.

Azért vannak az embernek az emésztőszervei megteremtve, hogy finomabbnál-finomabb ételeket megemésszék. Ha jobban megrágná az ételt, talán még

kövérébb lenne, miáltal jobban hasonlítana édesanyjához. Ahhoz, akinek sohasem zörögtek csontja, mert láthatóan mindig megtömte a zsírral párnázott bendőcskáját.

Bizony meg kell azokat tömni, mert különben összesorvadnak, mint a megázott bőrcsizma, amelyik üresen pihen a pitvarban.

Nem holmiféle müzliket kell rágcsálni, mint a mai fiatalok teszik. Már lassan karcsúbbak lesznek a halálnál, meg aztán erőtlenebbek a gilisztánál.

—Ne mondjon már ilyeneket kedves Gógyis sógor. Préselő doktor azt mondta, az én érrendszeremnek az lenne a legjobb, ha semmilyen ételt nem fogyasztanék, mert akkor nem meszesedne el.

—Mondtam már én magának sok évvel ezelőtt, a doktornak az lenne a legjobb, ha az ő gyógyszereivel lakna jól reggel, délben, no meg aztán este is!

Mostanság meg már sokkal inkább így van. Sokkal éhesebb lett az akkori időknél, amikor még csak egy gyereke volt.

Most két gyereke van, meg aztán hat unokája, miután sokkal éhesebb hálapénzre, mint akkoriban volt.

Ezek után, ő sem különb legtöbb embernél, akik valamennyien igyekeznek a munkában megszakítani magukat.

Erőt, egészséget kérnek a Teremtőtől ahhoz, hogy gyerekeiket felbírják nevelni. Miután azokat felnevelték, további egészséget kérnek, amely ahhoz lesz szükséges, hogy az unokáikat ugyancsak ők nevelhessék fel. Az unokáikra annyi vagyont szeretnének még hagyni, hogy ne kelljen dolgozniuk.

Mindebből nem következhet más, mint elveszik gyerekeik életcélját, és persze, az unokáikét is.

Miután mindent megteremtettek nekik, nem marad más feladat számukra, mint az ősök által összekuporgatott vagyonnak az elherdálása. Vagyis, az elkutyulás. Legtöbb esetben ez bekövetkezik.

Így van ez kedves sógor, ha hiszi ezt el nekem, ha nem.

A betegeknek nagyon sok ellenségük van!

Nem vette még észre, hogy vannak, akik betegek ellen fognak össze, hogy minél nagyobb hasznot húzzanak belőlük?

Ha még nem vette volna észre, akkor felhívom figyelmét, ma már teljesen le akarnak szoktatni a természetes ételekről, italokról.

Azt mondják, azaz egészséges tojás, amit nem a maga tyúkjá tojik, amelyik egésznap zöld pázsiton kapirgál. Hanem az, amit nagyüzemileg tartott, vegyszerekkel etetett tyúkok tojnak, szűkösre szabott ketrecekben.

Azaz egészséges disznóhús, amit különböző tápokkal etetett sertésekből kanyarítanak ki a hentesek.

Tudják ők azt, hogy miért mondják mindezeket. Azért mert busás hasznát húznak belőle, nem bánva azt sem, ha maga megbetegszik, az olcsóbban termelt ételektől.

Mondhatnám, mindezt kitervelt céllal teszik, mert nekik az a legjobb, ha minél több olyan beteg lesz, aki gyógyszerfüggővé válik, aminek aztán állandóan várható az áremelése.

Egyszóval kedves sógor, elhiheti nekem, hogy újabban megalakult a *négyes szövetség*, ha még ezt nem is mondják. Ez pedig, az egyre nagyobb haszon reményében, ellene van a ma élő emberek egészségének.

Ha az élelmiszertermelő olcsóbban, rosszabb minőségűt termel, akkor maga megbetegszik tőle. Amikor beteg lesz, elmegy az orvoshoz, amivel ő is jól jár.

Amikor a doktor felírja magának a drága gyógyszert, amit a gyógyszergyártónak az orvost látogatója ajánlott doktor úrnak, mind a ketten jól járnak.

Ha pedig belehal a sok gyógyszer habzsolásába, akkor a temetkezési vállalkozó szintén jól jár!

Egyszóval, elhiheti nekem kedves sógor, hogy az élelmiszergyártók, orvosok, gyógyszer gyártók, temetkezési vállalkozók, mind egy húron pendülnek. Olyan igaz ez, mintahogyan most itt állunk ezen a szenthelyen! Ha hiszi el ezt nekem, ha nem, kedves sógor.

Talán igaziból nem igen akarják, hogy maga meggyógyuljon! Azt akarják, élete végéig függővé váljon gyógyszereiktől, aminek aztán folyton növelhetik az árát!

—Kedves Gógyis sógor! Már hallgatni is rémisztő dolog, maga mennyire ellene van azoknak a jó embereknek. Azoknak, akik önzetlenül feláldozzák magukat az egyszerű emberekért. Hogyan lehet valaki ilyen

elvetemülten gonosz gondolkodású, aki nem bízik az önzetlen segítőiben, akiket előbb felsorolt?

—Ugyan már Nyavalygó sógor! Csak azt ne mondja nekem, hogy ennyire hiszékeny. Ha ennyire hiszékeny, akkor nincsen messze az idő, amikor hálapénzéért megoperálják. Még akkor is, ha szükség van rá, ha nem. Sebészorvosnak munka kell, meg aztán annak is, aki beutalja magát hozzá.

—Jaj nekem kedves Gógyis sógor, ha Préselő doktor meghallaná szavait, nem tudom, mi lenne velem, mert nem gyógyítana tovább. Pedig én, akaratom ellenére, kénytelen vagyok meghallgatni, mert különben maga azt mondaná nekem, én udvariatlan vagyok magával szemben.

De most már, ha haragszik, ha nem, én itt hagyom magát, mert a doktor úr még együtt láthat bennünket!—mondta kétségbeesetten és igyekezett hazafelé, ahol már kedves felesége, Panni asszony várt rá.

*

Panni asszony, a hűséges feleség, nem azért várta, mert nagyon aggódott élete párjának rogyadozó egészsége miatt.

Tudta pontosan, most sincsen különösebb baja. De mivel megfőzte az ebédet, nem akarta, hogy elhűljön.

Ura szerint, csak a megfelelően langyos étel az, ami az embernek egészségére válhat.

Valamikor sokat tanult néhai édesanyjától, aki nemcsak szélre, napsütésre tudott kellőképpen vigyázni, hanem az ételek hőfokára, úgyszintén.

Még akkor megtanulta, pontosan olyan melegnek kell lennie a főtt ételnek, hogy annak lenyelésekor, sem hideg, sem meleg ne legyen érezhető.

Most, a vizsgálatról hazaérkező párja, sokkal vidámabban köszönt, mint reggel, mikor elindult a város orvosi rendelőjébe:

—*Adjon Isten, édes Pannikám! De jó újra itthon lennem!*

—*El sem kellett volna menned, ha az eszedet használod, és nem képzeled magadat betegnek!* —horkantott fel a feleség félig dühösen, aki már egy emberöltő során tanúja lehetett a képzelt beteg ilyesféle sirámainak.

Fiatal koruktól kezdve, hányszor, de hányszor hallotta, amint panaszkodik:

„—*Jaj nekem kedves feleségem! Majd meglátod, nem élek én már sokáig!* „

Az első panaszok óta több évtized telt el és még most sem látta betegebbnek annál, mint amilyen az akkori időkben volt. Hiszen betegségét panaszoló szája, már akkor is folyton csak bajokról beszélt.

Későbbiek során a képzelődésére rátett az, hogy némely hitvány emberek, mint András koma, meg aztán Izidor bátyó, a két alá való, nyavalyás gazember, kihasználta hiszékenységet és belé palántálták a gyötrő halálfélelmet. Ezután már csak akkor érezte magát biztonságban, ha orvos volt közelében.

Most, hogy feltálalta urának a kellő hőfokú ételt, jó étvággal bekanalazta, és máris sorolni kezdte bacilusok kiűzetésének részletes folyamatát.

Nem hagyott ki belőle egyetlen apróbb részletet sem. Éppen ezért nem lehet azon sem csodálkozni, hogy Panni asszony, megelégedve a vizsgálat lefolyásának, élethűen pontos felsorolását, ekképpen kiáltott fékezhetetlen ingerültségében:

—*Most már aztán elég lesz! Nem akarom kihányni beleimet, mert azt akkor még Préselő doktor sem tudja visszarakni! Inkább menj el hozzá, és neki meséld el, talán ő jobban kíváncsi lesz rá, mint én vagyok!*

—Kedves feleségem! Éppen ezt akartam mondani, hogy Vakondi doktor erre kért, ezért papírjaimmal az ebéd után máris indulok hozzá.

E kedves párbeszéd után, a „*nagybeteg*” ember, fogta kedves beleinek átvizsgálásáról tanúskodó összes iratát és kilépett kapuján.

Jó hangulatban kopogott be Préselő doktor rendelőjébe, ami ugyancsak meglepte a gyógyítás szakembereit. Így természetesen Bazsalygó nővérkét hasonlóképpen ámulatba ejtette:

—Kedves betegünk! Kedves Nyavalygó János bácsi! Nem ismerek magára, olyan jónak látom a hangulatát, amilyennek eddig még sohasem láttam! Mintha már halálfélelme sem lenne az igazi.

Minek köszönhető mindez?

—Először annak, hogy Vakondi doktor teljes mélységben általfúrta műszerét beteg beleimen és onnan, annak rendje-módja szerint, mindent kitakarított. Réteseket, bacilusokat, vírusokat egyaránt.

Talán többet annál, mint amennyit kellett volna. Ugyanis nem kímélte annak a túrós-mákos rétesnek maradványait sem, amit drága, jó feleségem, Panni asszony, az előző nap folyamán azért sütött, hogy becses beleimet degeszre tömjem.

Így aztán csak az evés élvezete maradt számomra, az emésztésnek élvezetére már nem maradt elegendő idő. Vakondi doktor és kedves Karamell nővér, kimosta belőlem, még a második vizsgálat előtt.

—*Csak nem azt akarja ezzel mondani, mely szerint degeszre tömött belekkel jelent meg az endoszkópos vizsgálaton, Vakondi doktor úr rendelőjében? Mindannak ellenére,*

hogy ettől én még időben eltiltottam!— szörnyülködött Préselő doktor és Bazsalygó nővérke arcán szintén látható volt egy bizonyos mennyiségű riadalom, amely nem volt teljesen alaptalan.

Rögtön ez jutott eszükbe; mit mondhatott kedves Vakondi doktor, mit mondhatott Karamell nővérke, akiknek ők már ugyancsak sok, „jó beteget” küldtek, az eltelt idők folyamán?

Talán azt találták mondani, kifelé tanulnak szakmájukból, hiszen degeszre tömött belekkel küldték endoszkópos vizsgálatra e nyűgös beteget.

—Kedves Doktor úr! Könnyebb bizonyos szabályokat elrendelni, mint azokat betartani.

Én csak akkor tudtam meg, hogy degeszre tömöm becses beleimet, amikor a kemencéből kivett, szépen megsütött, párolgó, túrós-mákos rétesnek illata, megcsapta az orromat.

Mert addig, amíg e finom illat nem szivárgott be az orromnak szőrös lyukaiba, addig bizony csak kedves doktor úr szent szavai, intelmei jártak az eszemben.

Amikor azonban, ez a semmi mással össze nem téveszthető, kellemes illat

befürkészte magát orromnak az illatok hatására kitágult lyukaiba, akkor bizony én úgy elfelejtettem kedves doktor úrnak nagyra becsült intelmeit, mintha azokat nem mondta volna el nekem soha.

Így volt ez kedves doktor úr, ha hiszi ezt el nekem, ha nem! Ne tudjak innen arrébb menni, ha én most nem az igazat mondtam magának, mégpedig a szintiszta igazat!

—De kedves betegem, miképpen lehetséges az, hogy ösztönei erősebbek gyógyítás elősegítésére irányuló szavaimnál?

—Nem tudom kedves doktor úr! Nem tudhatom, hogy a réteseknek semmi mással össze nem hasonlítható illata, miként győzte le okító szavait.

Hiszen azok, kifejezetten a gyógyítást szolgálják és nem holmi üres frázisok, amelyeknek némely doktor esetében nincsen más célja, mint zsebüknek megtömése, jófajta bankókkal.—mondta szinte bocsánatkérően a nyavalygós beteg.

Préselő doktor, valamint Bazsalygó nővérke, az utóbbi szavaknál jobban hegyezték füleiket, mint vadász elől menekülő

nyulacska, a rejtőzködésére szolgáló csipkebokorban.

—Csak nem azt akarja ezzel mondani, hogy léteznek olyan orvosok, akiknek nem a kedves beteg gyógyítása fontos, hanem a pénz, az anyagi haszon?

—Kedves doktor úr! Én ilyesmit világért sem mondanék, azonban vannak olyan elvetemült gazemberek, akik nem átallnak ilyesmit mondani.

Az ilyen emberek még sohasem szorultak sürgős orvosi ellátásra, csak pusztán azért, mert olyan szerencsések, hogy nem hemzseg bennük a bacilusoknak, vírusoknak irdatlan tömege.

Bizony én nem mondanék ilyesmit sohasem, mert sokszor kell megtapasztalnom azt, ha doktor úr nem mentené meg drága életemet, akkor már régen a másvilágon üdvözülnék.

Ám én itt a Földön szeretnék még némi üdvösségnek részese lenni. Ha hiszi ezt el nekem, ha nem, kedves doktor úr.—mondta gondolatait, miközben Gógyis sógorra gondolt, majd tovább beszélt:

—Éppen ezért kérem szépen, nézze át tüzetesen irataim halmazát, amelyből mindenképpen ki fog derülni, mi az a csodaszor, amellyel megmenthetné drága életemet. —miközben ezt mondta, átnyújtotta azokat az iratokat, melyek Vakondi doktor rendelőjében történt vizsgálatokat, egy lezárt borítékban, élethűen tartalmazták.

Miután a doktor átvette, nagy gonddal tanulmányozni kezdte, miközben nagyokat hümmögött, nagyon halkán beszélt, azonban érteni lehetett:

—Hát igen! Ez kétségtelenül az én diagnózisomat támasztja alá, aminek örülnöm kellene. Örülnöm kellene, de mégsem tehetem, mert kedves betegemre nézve nem annyira jó. Azonban gyógyszereimnek hatása, mindenképpen legyőzi a kórt, és ezt nagybiztonsággal állíthatom most, még ebben a szent pillanatban is!

Amikor befejezte hallhatóvá tett mormogását, kinyitotta gyógyszeres szekrényének ajtaját és szedte kifelé a csodaszorok sokaságát, lerakva kedves betege elé, a hófehérre festett asztalra:

—Kedves Nyavalygó betegem! Mindezeket nem azért rakom ki maga elé, hogy gyógyszerkészletem sokaságával elkábítsam. Hanem azért, mert mindegyikből adok majd egy üvegecskével, dobozkával.

Gyógyszereimtől remélem a teljes gyógyulását, ami által jobb lesz az egészsége és oly mértékben fiatalodnak szervei, mint születése pillanatában voltak.

Természetesen, mindehhez nagyon fontos az, hogy utasításaimat szigorúan betartsa. Nem úgy, mint azt Vakondi doktornál esedékes vizsgálatok előtt tette.

Éppen ezért figyelje most minden szavamat, mert csak így lesz képes utasításaimat maradéktalanul teljesíteni!

—Drága doktor úr! Ígérem magának, csupa fül leszek. Tessék nekem elsorolni, melyik gyógyszert mikor vegyem be, és mennyit vegyek be belőlük.

Ha kell, én képes vagyok még arra, hogy egyszerre, valamennyit bevegym és minden rágás nélkül, azonnal lenyeljem!

—Először, itt van e szer, amely bélbolyhokat teszi olyan lomposzá, mint

otthoni cirok seprűje, amellyel minden koszt kisöpör az elszemetelődött udvarából.

Ebből egy decis pohárral ugyancsak megihat, mert ennek az általam készített szernek jótékonyhatása már több esetben bizonyítást nyert.

E másik kutyulmányom arra jó, hogy rostos szerkezetével teljes mértékben kitöltődjenek kanyargós belei, miáltal belpangás ismeretlen lesz számára.

—De drága doktor úr! Ami a pangást illeti, eddig sem pangott annyira, mint kenderáztatóban a pocsolya vize, mert ugyancsak gyakran kellett rohannom az udvari árnyékszékem felé.

Szavaim igazáról a pöcegödör sokat tudna mesélni, ha az emberi fül számára érthető hangon, képes lenne megszólalni az érdekemben.

De elég lenne, ha csak a fölötte történt dörrenésekből képes lenne valamit juttatni, doktor úr finoman halló füleibe.

—Még nem fejeztem be a gyógyszerek felsorolását, ezért kérem kedves betegemet, felsorolásomra igyekezzen koncentrálni!— hallgattatta el ingerlékeny szavaival

bőbeszédű páciensét, majd tovább sorolgatta csodálatos szereit:

—Másik, közismertem kiváló szerem, e nyögéscsökkentő kenőcs, aminek felkenése, a panaszos helyekre, igen gyors hatást eredményez.

E másik kis üvegecske rejti magában azt a csodaszert, ami babgáz elpukkantását teszi kulturáltabbá, miáltal nem hívja fel figyelmét, a mellette tartózkodó embereknek, a jótékony megkönnyebbüléseire.

Hiszen bukéjára úgy is érzékenyen reagálnak, még akkor is, ha égzengésszerű hang nem kíséri, bűzös gázainak távozását, a beteges szervezetéből.

Nem beszélve arról, hogy ettől nem kell erőlködni és feltűnően nyögdécselni.

—Nekem eddig sem kellett emiatt nyögdécselnem! Sok esetben tartottak illetlennek, modortalannak, mivel legnagyobb erőfeszitésem ellenére, mindig rossz helyen, rossz időben pukkantak, durrantak el a felgyülemlett, bűzös gázaim.

—Nem kell közbeszólnia, mert ebben az esetben nem haladunk, pedig már várnak rám más betegek, akik szintén nagyra értékelik kimagaslóan magas tudományomat.

Itt van az epekőcsikarás elleni csodaszer, amely szintén bizonyította, szereimnek sohasem maradnak el jótékony hatásai.

Itt van továbbá e bánathajtó cseppecske, amely elűzi, a betegség okozta bűbánatot, velejáró búskomorsággal együtt.

Most már nem adok újabb gyógyszereket. Ezután újabb szakvizsgálatok következnek, amelyek újabb gyógyszerek felírását teszik szükségessé.

Csak a legfontosabbakat említem; *szív teljes kivizsgálása, mely ez idő szerint még ugyancsak lötyög, ugyancsak dohog, és összevissza kalimpál.*

Prosztatájának megnagyobbodása, férfierejének erőteljes lanyhulása, ugyancsak indokoltta teszik a megfelelő szakorvosi vizsgálatokat, amelyeket sorban egymás után végeztetünk el.

Kórosan elburjánzó idegrendszerének teljes felújítása. Miután elvárható lesz az, hogy az agyvelejének helyén, nem érez semmiféle

ürességet, lötyögést, csikarást és mindenféle búbánatra való hajlandóságot, ami után esetleg önkezeléssel vethet véget nyavalygós életének.

Mindezekre a bajokra, még további gyógyszereknek felírása válhat szükségessé.

—De kedves doktor úr! Ha újabb vizsgálatok, újabb gyógyszerek fogyasztását teszük indokolttá, akkor mi lesz énvelem?

Hiszen már most, olyan nagy mennyiségű gyógyszert kell fogyasztanom, ami nem ad helyet az én kedvenc ételeimnek, süteményeimnek, mint például a túrós-mákos rétes.

—Az nem baj kedves Nyavalygó betegem. Legalábbis, nekem nem baj. Az ilyesféle ételek azok, melyek észrevétlen lopják be magukat bendőcskéjébe, ahonnan aztán csak egy ugrás nekik a zsírpárna megvastagítása.

Ha pedig ez még a mostanitól jobban megvastagodik, akkor nemcsak nehézkesebbé válik mozgása, hanem koleszterinszintje lesz sokkal magasabb a jelenleginél. Ez bizony jócskán megrövidítheti becses életének zűrzavaros folyását.

Remélem, ez utóbbit, semmiképpen sem akarja?

—Dehogy akarom, drága doktor úr! Hiszen azért járok szorgalmasan rendelőjébe, hogy életemnek fonalát minél hosszabbra fonja.

Azért mondok le minden földi jóról, mert reménykedek abban, ha ezekről az ártalmas földi jóságokról lemondok, akkor hosszabb lesz életemnek fonala a Nílus folyásánál.

Annak meg annyira kedvemre való hosszúságú a folyása, amellyel már én is megelégednék.

—*Akkor nincsen más dolga, mint az utasításaimnak maradéktalan betartása!*

Most pedig fizesse ki a gyógyszereket és induljon hazafelé, hiszen mások is várnak gyógyító tudományom kipróbálására!

*

Sok orvosi vizsgálatokkal a hosszú tél megrövidült. Az ereszekről alácsüngő jégcsapok nem növekedtek már tovább, hiszen

a hideg és melegidő harcában, az utóbbi látszott a győztesnek.

Az udvarokon, télen csomókba túrt hókupacok egyre laposabbak lettek. Mindez annak köszönhető, hogy melegedő időjárás miatt, a havazás helyett, már apró szemű esők permetezték időnként a tájat.

Jobb idő közeledésével betegünk hangulata kellemesebb irány felé fordult. Már tavaszi munkák jártak fejében, amelyek kitavaszkodás során mindig megsokasodtak.

Talán emiatt történt, hogy hajlamos volt elfelejteni az újabb szakorvosi vizsgálat közeledését, amelyet az urológián kell most elvégeztetnie.

Pedig Préselő doktor világosan megmondta, gyógyulása csak akkor vezethet eredményre. Még egynéhány szakorvosi vizsgálaton megjelenik és az ottan kapott orvosi leleteket bemutatva, többet tudhat a rejtelmes kór által elcsigázott, nemes szervezetéről.

Sok bajtól szenvedő betegnek fogalma sem volt arról, mi az *urológia*. Ezen nem is lehet csodálkozni, hiszen olyan bacilusok, vírusok támadásai, amelyeknek gyógyítása e

szakterületre tartozik, eddig még békén hagyták bágyadozó szervezetét.

Talán pontosan azért, mert nem beszélt előtte senki sem némely vesebajról és prosztata bántalomról.

Az öregasszonyok nem beszélhettek ilyesmiről, hiszen e fajta betegség csak férfiaknak szokott okozni, ugyancsak kellemetlen kínokat.

Az urológiai vizsgálatra most készülők betegnek sem voltak még ilyen irányú panaszai. Erre még sohasem panaszkodott Préselő doktornak.

Olyan napsütötte időben indult a város szakrendelése felé, amely kora tavaszi napokra általában jellemző. Ragyogó napsugárzásban úgy tűnt, mintha még a házak ereszeiről alácsüngő jégcsapok is mosolyognának, mert az olvadó csúcsaikon csillogott a jótékony napsugár.

Sok szakrendelő között hamar megtalálta a beutalón szereplő rendelőnek ajtaját, ahová bekopogva, Kuncogó nővérke nyitott előtte ajtót.

—*Adjon Isten jó napot, kedves nővérke!*

Préselő doktor, az én drága jó orvosom, írta nekem ezt a beutalót, hogy valamilyen tatámat, nézessem meg az itteni doktor úrral!

—Talán a *prosz-tatáját* gondolta, hogy meg kellene nézetni, nemde?

—Lehetséges az is, hogy olyasmit mondott, mert én nehezen boldogulok a latinos szavakkal. Pedig szeretném jobban megérteni! Ha hiszi ezt el nekem, kedves nővérke, ha nem!

—Ezek szerint még nem volt ilyen problémája a kedves betegünknek! Nem baj az, ha nem tudja, mi az a *prosz-tata*, mert ha eljárogat ide, akkor minden bizonynyal megtanulja!

—Ilyen nyavalyám még nem volt, és nem hallottam még ilyesmiről sohasem, pedig nekem aztán vannak nyavalyáim! Ezt jobban teszi, ha elhiszi nekem, kedves nővérke!

Kuncogó nővérkének máris egy enyhe mosolyra húzódott a szépen ívelt, festett szájacskája. Mindez abból adódott, hogy mindig élvezte az ilyen kezdő, beteg férfiakat, akiknek fogalma sincsen ennek a vizsgálatnak a lefolyásáról.

Így aztán azt sem tudhatták, milyen ruhadarabot kell levetniük ahhoz, hogy a doktor úr megkukucskálja ebben a kóros testrészben bujkáló bacilusokat, vírusokat. Mindez, ő előtte történik, aki mégiscsak a női nemnek egyik, csinosabb képviselője.

Mindezek után tanúja lehet annak, hogy az erős férfiak, a teremtéskoronái, miként lombozódnak le, amint bizonyos alsóneműiket, le kell vetniük magukról, mert vizsgálat csak így lehetséges.

Mosolyát leplezve, szólt az új beteghez, akin egyáltalán nem látta semmilyen izgalomnak még a nyomát sem. Ez teljesen érthető, hiszen nem tudhatta, milyen vizsgálatnak néz mostanság elébe:

— Tessék, bejönni, mert a doktor úrral kell megbeszélni a továbbiakat!

Amikor benyitott a vakítóan fehérre festett szobába, ezt sem látta másnak, mint az eddigi rendelőket. Itt is voltak olyan szerkezetek, melyeket eddig még nem láthatott.

Néhány pillanatig tarthatott csupán az ismerkedő szemlélődés, miután máris illedelmesen köszönt:

—Jó napot kívánok a kedves doktor úrnak, akihez Préselő doktor, drága jó orvosom utalt be engemet, hogy itt szintén keresve legyenek nemes a szervezetemben titkosan megbúvó bacilusok, vírusok, amelyek megkeserítik általam nagyra becsült életemet. —hadarta az urológia új betege.

—Nézzük csak azt a papírt!—mutatott a beteg kezében tartott beutalóra a doktor és miután átvette, elmélyülten olvasva hümmögött valamit, majd ekképpen szólt:

—Nadrágját tolja le a bokájáig. És persze, az alsónadrágját hasonlóan!

Nyavalygó János, a szégyenlős beteg, egy segélykérő, néma tekintetet vetett a doktor úr felé, amelyet fel lehet fogni egy ilyen kérdésként:

„—*Drága Doktor úr! Hát itt van a nővére és maga, mégis azt mondja, hogy toljam le az alsónadrágomat?*”

E néma tekintetben megfogalmazódott kérdését, nagyon jól megértette Kukkantó doktor, az urológia tudományoknak jeles képviselője:

—No csak, no csak! Tolja csak le bátran! Kuncogó nővérke sok olyasmit látott már, ami magának is van!

Nem volt mit tennie, letolta a kért ruhákat, az alsónadrágot is, amelynek hiányát, elől összetett két kezével igyekezett pótolni, de a nővérke fölényes mosolyát így sem kerülhette.

—Most pedig hajoljon szépen erre a fekhelynek szélére és tegye széjjel lábait!

Mindeddig nem félt, de most valami rettegés fogta el, mert úgy érezte, olyan vizsgálatnak néz eléje, amelyre későbbiek során sokáig emlékezni fog.

Ebben nem is tévedett. Egy-két másodperc multával azt érezte, doktor úr keze, az alácsüngő mogyoróin matat, mire ő máris arra gondolt, hallott ő mostanság olyan férfiokról, akik nem a nőket szeretik. Ilyen gondolatok után nem csoda, ha rémülten kérdezte:

—De doktor úr! Mit tesz velem?

—Megtapogatom tojásait, hogy nem zápultak e meg a hideg tél folyamán, vagy megvannak e még egyáltalán!

Mindezek után, az alfelén keresztül, kesztyűs kezével, benyúlt a testébe és ott matatott, tépte, szaggatta belső részeit, kímélet és könyörület nélkül.

Ugyan ott nyúlt be, ahol hajdani Vakondi doktor, amikor becses beleinek átvizsgálását végezte műszerével. Kukkantó doktor azonban széjjel akarja őt most tépni, mert iszonyatos fájdalmakat érzett.

Nem törődött már azzal sem, hogy e vizsgálat közben, Kuncogó nővérke arcán mennyire gúnyos mosoly van jelen.

Olyan fájdalmakat érzett, amelyeket képtelen tovább eltűrni, ezért görnyedt állapotából fel akart egyenesedni, de a kegyetlen doktor máris rákiáltott:

—Maradjon nyugodtan, mert ilyen izgága emberen, vizsgálatot, képtelen vagyok elvégezni!

—De kedves doktor úr! Miféle vizsgálat az olyan, amely alfelem teljes széttroncsolásához vezethet?

—Hiszen iszonyú kínokat vagyok kénytelen elviselni, minek következtében, már vizeletemet is alig bírom visszatartani!

De, ha rögtön nem hagyja abba, alfelem turkálását, a vizeletemnél keményebb állapotú salakok törhetnek felszínre. Mindezért én nem tudok felelősséget vállalni. Ha hiszi ezt el nekem, ha nem!!

Kukkantó doktor semmiképpen sem akarta, hogy a betege által kilátásba helyezett salakanyagok törjenek a felszínre, mert azoknak bukéja, rendelőjének levegőjét elviselhetetlenné tehetik.

Mindezeket figyelembe véve, befejezte vizsgálatát és kérte betegét, eddigi görnyedt állapotából álljon egyenesbe.

Nyavalygó János azonban alig bírt talpán maradni fájdalmában, minek következtében ömlött arcáról a víz. Ez a víz semmiképpen sem a tavaszi melegedő időnek volt köszönhető. Sokkal inkább a vizsgálat miatti kínok okozhatták, mint mostanában kezdődő tavaszi időjárás.

Vizsgálat befejeztével Kukkantó doktor következő észrevételét vetette papírra:

„Úgy külső, mint belső nemi szervek épek, melyeken semmilyen kóros eltérés nem tapasztalható. Vizelet kiválasztást úgyszintén

rendben találtam, ezért gyógykezelése nem indokolt!”

Miután megírta Préselő doktor részére szánt vizsgálati eredményét, egy lezárt borítékba helyezte és a beteg kezébe adva, így szólt hozzá:

—Ezt adja oda az orvosának, aki további kezeléseit ennek alapján fogja meghatározni!

A betegnek még csak annyi ereje sem maradt, hogy a vizsgálatot megköszönje, hanem alig hallható szavaival elköszönt, miután bicegő lábakkal elindult a város buszpályaudvarának irányába.

Mindenesetre, egy életre megtanulta, mi az a *prosztata* és miképpen történik annak vizsgálata.

Bicegő lábai által lassan haladva, vissza-visszafordult néha, hogy meggyőződjön ismételten, milyen távolra került attól a helytől, ahol soha nem tapasztalt pokoli kínokat élt át az imént. Olyanokat, melyeket még ellenségeinek sem kíván.

*

E novemberi hónap most nem hasonlít, más éveknek novemberéhez. Máskor, ilyen tájban, már hidegebb idők jártak. Októberben csúnya, hideg szelek fújtak, most pedig több napon át, kellemesen süt az áldott Napnak fényes korongja.

Reggelente egy kicsit ködös ugyan a tájék, azonban e ködöt még ez a gyengébb erejű Napnak sugarai is képesek gyorsan eloszlatni.

Ha pedig a Nap kisütött, még olyan kellemes idők járnak, amelyek csak vénasszonyok nyara idejében szokásosak. Az pedig már ugyancsak odébb van, hiszen mégiscsak közeledik már a karácsony hónapja.

Még az a szerencse, hogy a költöző madarak ilyenkor messze délen járnak, mert a megtévesztő idő hatására talán visszafordulnának, arra gondolva, hogy ezúttal a tél elmarad. Ám a mondás, mely szerint; *„a kutya nem eszi meg a telet”*, minden bizonnyal, most is igaz lesz.

Ezek után mégiscsak jobban tették, hogy ösztöneikre hallgatva, időben útnak indultak, melegebb tájak felé.

Ezért az időjárásért azonban senki sem haragszik a faluban. Mindenki úgy gondolja, e kellemes idővel telt napokkal tél lesz meglopva. A tél lesz véle rövidebb, amelynél azért mégiscsak szebb a tavasz és a nyár.

Betegünk, feje bűbjára tolt kalappal, ballag hazafelé Préselő doktortól, aki ezúttal ismét rászóta gyógyszereit. Köztük prosztatájának orvosságait. Ezek gyógyhatásában bízva, lengeti szatyrát, amely ugyancsak tele van tömve, a gyógyítás legreményteljesebb csodaszereivel.

Halálfélelem nem ismerhető fel most az arcán, pusztán csak azért, mert olyat most egyáltalán nem is érez. De hogyan is érezne, amikor a doktor világosan tudtára adta; *gyógyulása érdekében nem kell mást tennie, mint most kifizetett orvosságokat el kell használnia.*

Majdhogynem derűsen lépked az utcán, amikor András koma és Izidor bátyó, a két

megőszült, alávaló gazember, lépked véle szemben.

Az bizony igaz, hogy e két felkötnivaló, nem sokáig riogatja már Nyavalygó Jánost halálos betegségekkel. Lépéseik már olyan rövidek, mint legrövidebb téli napnak az arasznyi hosszúsága.

Szinte csak egymás elé rakosgatják lábaikat, mintha lábfejükkel méregetnék házuk előtti utca hosszát. Ám ilyesmit nem akarnak ők tenni. Csupán haladni szeretnének, de lábaik engedelmessége már nem hasonlít régebbi időkhöz.

Hajdanán, gyermekkorukban, még egyvégtében rohanták át a völgyben hosszan elnyúló falut, ha kergette őket olyan, akit megcsúfoltak előtte. Mostanság már örülnének, ha botjaikkal lökdösve magukat, valamicskét haladnának előbbre.

No persze az is igaz, hogy minden lépésük mellé, egy-egy nyögés esik, hiszen a mozgás ugyancsak fájdalommal párosul. Egyszóval, ugyancsak megöregedtek, ami után az a végzet várható, amellyel betegünket rémisztgették akkoriban. Bizony akkoriban még a lépéseik hossza, sokkal, de sokkal

nagyobb volt három egész tepsi túrósmákosrétesnél.

Mindezek ismeretében azon sem lehet csodálkozni, ha szemben velük érkező képzelt beteget, már nincsen kedvük riogatni, úgy, mint azt, régebben még olyan nagy élvezettel tették.

Mintha valami büntudatot éreznének a korábban történt riogatások miatt, mindketten egyszerre emelik meg kalapjukat előtte. Még csak azzal sem törődnek, hogy annak illene először köszönnie, hiszen ő a fiatalabb:

—Adjon az Isten jó napot! Honnan ballag kend?

—Préselő doktornál jártam, akitől gyógyszereket hozok különböző betegségeimre.

—Úgy látom, jól megtömte szatyrát orvosságokkal!

—Doktor úr nem sajnálja tőlem. Meg aztán azt mondja, mindet be kell szednem, mert csak akkor gyógyulhatok meg igaziból.

—Akkor meg nincsen más hátra, mint beszedni valamennyit! —jelentette ki Izidor bátyó határozottan. De azt már nem mondta, hogy ő bizony be nem venne egyet sem, hiába öregedett meg sokkal jobban, mint a hazafelé

ballagó, szatyrát cipelő, savanyú ábrázatú ember.

—Beszedem én azt, valamennyit, mert én még élni szeretnék!—jelentette ki a beteg, aki mindezt nagyon komolyan mondta, ki nagyon bízott orvosában, mert gyógyulását csak tőle remélte.

Gógyis sógor, aki közeledett halkan a három ember felé, hallotta a beteg utóbbi, határozott kijelentését, majd megcsóválta fejét és úgy mondta:

—Jól teszi sógor, szedje be mindet, ha maga abban látja gyógyulásának reménységét!

Én azt mondom magának, amennyiben ettől a sok gyógyszertől életben marad, akkor magának olyan egészséges szervezete van, amelyet még szándékosan sem tud tönkretenni!

Márpedig maga évek óta arra törekszik, hogy valamiképpen ártson magának! Ezt gondolom én magáról, ha hiszi el nekem, ha nem!

—Kedves Gógyis sógor! Könnyen ad tanácsot az olyan emeber, akinek nem szúr a mája, nem hasogatnak csontjai, nem zakatol úgy szíve, mintegy kiöregedett gőzmozdony!

Nem görcsöl a gyomra. Nincsenek halálfélelmei, miután azt érzi, hogy azon nyomban a Teremtő előtt kell beszámolnia, az eddigi bűnös életéről.

Holott, ennek az idejét, szeretné még egy kicsit odább tolni. Hiszen ezen a földön szeretne még elfogyasztani néhány tepsi mákos rétest, túrós rétest és egy kevéske borocskát, amit a mi plébánosunk is szívesen kóstolgat, ha eljön az arra alkalmasnak ígérkező ideje.

—Kedves sógor! Én azért változatlanul azt mondom magának, ne vigye túlzásba Préselő doktor gyógyszereinek habzsolását. Hiába nagyon jók, még közmondásunk is azt mondja; *a jóból is megárt a sok!*

Márpedig az, amit maga bezabál e gyógyszerekből, semmiképpen sem nevezhető kevésnek! Ha hiszi ezt el nekem, kedves sógor, ha nem!

Miután tanácsát Gógyis sógor elmondta, elköszönés nélkül otthagyta a három embert, ahol érkezésekor találta.

Amikor kedves sógor elment, hasonlóképpen tette András koma, Izidor bátyó, a két alávaló akasztófavirág. Valójában

már nem lehet így nevezni, hiszen nem riogatnak már ők senkit, mert őket riogatja a gyorsan múló életük, az öregségük, a közeledő halál.

Talán már azzal is tisztában vannak ebben a pillanatban, hogy akit szórakozásuk kedvéért valamikor, úgy riogattak, minden biztonnyal túléli őket.

Ahhoz, hogy ez így is történjen, nem kell más, csak a gyógyszerek mennyiségét kell csökkentenie, vagy teljesen elhagynia.

*

Amikor, „*a súlyos beteg*”, hazaért gyógyszereinek sokaságával, Panni nene, élete párja, e szavakkal fogadta:

—Csak nem gyógyszereket hoztál már megint abban a szatyorban? Hiszen tele van már velük a szekrény, stelázsi. De a befőttes üvegek helyét is az foglalja el. Nincsen már helyük befőtteimnek sem. Meg aztán, telve van

minden fiók, és nem lehet már tőlük férni sem, mire te most újabbakat hoztál.

Raadásul pénzt adtál értük!

—Kedves feleségem! Neked kell leginkább tapasztalnod betegségeimet, hiszen te előttem nyögök, jajgatok a legtöbbet.

Éppen ezért, nem helyénvaló s kérdésed. De, ha már kérdezed, akkor elmondom, most hozott gyógyszereimtől többet remélek, mint az eddigiektől összesen!

—Hát nem akarod észrevenni, lassan már ötven éve annak, amióta te halálos betegnek hiszed magadat! Hiszen már fiatalember korod óta képzeled be magadnak a betegségeket. Ötven éve az orvosok nem találhatnak semmi bajodat!

Beszédted azt a sok mérget, amelyek, hála Istennek, eddig még nem tudtak benned semmilyen kárt tenni.

Az eltelt ötven év alatt, nagyon sok ismerősöd hagyta itt ezt az árnyékvilágot. Pedig őket nem mondta betegnek senki sem! Téged meg, hála Istennek, még most is az élők között találunk.

Hiába hitette el véled Izidor bátyó és András koma, ez a két elvetemült, alávaló

csavargó, hogy te mennyire beteg vagy, mégis túl éled őket. Ha hiszed el, ha nem.

Ezeknek, a nyavalyásoknak csontjuk is elporlad, míg te még mindig az én réteseimet zabálod.

Nagyon kérlek, ne higgyél már senkinek, még Préselő doktornak sem! Ha ránézel, láthatod, ő is alig lötyög már a gatyában. Talán azt irigyeli, akinek még jól esik a nagydarab túrós-mákos rétes, vagy füstölt szalonna, paprikával és paradicsommal, esetleg vöröshagymával!

Talán azt szeretné, ha ő előtte hagynád itt ezt az árnyékvilágot. De ez a kívánsága nem fog teljesülni. Hiába nem vagyok orvos, mégis látom, nem sok van neki hátra. Annyira zörögnek csontjai, hogy közeledését messziről lehet hallani.—mondta epésen Panni asszony, a hűséges feleség, aki az utolsó szavakat már szinte kiabálta, majd idegességében kirohant a szobából, át a másikba.

Ám a makacs férj nem azért hitte betegségének igazát, hogy mostan, élete párjának kirohanására után, egészségesnek érezze magát.

Megrögzött eszméje nem engedte, hogy képzelt betegségét, akár egyetlen pillanatra is elfelejtse. Éppen ezért gyógyszereit kezdte el rendezgetni, sorba rakni, hogy adott esetben ne kelljen keresgélnie, amikor úgymond, saját életének megmentése múlhat a gyors beavatkozáson.

Panni nene, élete párja, a másik szobában hallhatta férjének véget nem érő pizsmogását. Akarata ellenére hallania kellett azt a mormogást, szuszogást, amely a gyógyszerek neveinek felsorolása folytán történt. Eközben úgy babusgatta valamennyit, mintha mind az ő édes gyermeke lenne.

Gyerekei már nem lehettek tanúi ennek az elmélyült ceremóniának, amelyből bárki láthatta, igen becses orvosságok, egytől-egyig.

Nem lehettek jelen, hiszen régen kirepültek a családi fészekből és éltek saját életüket.

Tudtak ugyan apjuk mániákus képzelgéseiről, mintahogyan arról, hogy e képzelődése cseppet sem újdonság.

Tudták, semmilyen bajokról nem szabad előtte beszélni, mert azok, az igen erős képzelőereje folytán, újabbakkal szaporodnak.

Pedig már most sem kevés a betegségeinek ugyancsak hosszúra nyúlt listája.

Előfordult olyasmi, hogy valamely meggondolatlan unokája, hascsikarásra panaszkodott előtte. Már is simogatni kezdte degeszre tömött beleit, ami után rádöbbsent; *„egy újabb betegséggel gyarapodtam ismételten! „*

Élete párja azonban nem tudott teljesen kitérni a gyógyszerek felsorolásával járó mormogása elől, mert a másik szobában hallhatta. Hallgathatta a gyógyszerek neveit, amit a beteg csak úgy, sajátmagának mormogott ekképpen:

*„—Igen gyorsan ható nyögéscsökkentő, amelynek hatásával elviselhetőbbé válik hátamban a hasogatás”.—*mormogta, suttogta, nehogy valaki más meghallja e gyógyszer kiváló tulajdonságát és ellopja.

„—Ez az epekőcsikarás elleni sűrű lötty pedig, Préselő doktornak saját találmánya.

Ez egy kiváló babgáz elpukkasztó gyógyszer, amely remekül tompítja a pukkasztással járó dörgéseket.

E vízhajtó kotyvalék, szintén a doktor találománya, amelynek hatásával még a régen kiapadt forrásból is vizet lehet fakasztani.

Hideglelés elleni külső kenőcs. Azonban hatása belsőleg használva sem eredménytelen.

Bánathajtó, amely legmakacsabb, legragaszkodóbb búbánatot is képes kiűzni, távol tartani, még a legbúskomorabb ember szervezetéből is.

Ez pedig a becses bélrendszerem legkisebb ívű kanyarjaiból képes kisöpreni a nehezen emésztett, vagy éppen emészthetetlen bendő tömedéket.

Szívlötyögését megszüntető külső balzsam, amely bevétel esetén sem káros. Legfeljebb, az előforduló mellékhatásával, kanyargós beleket pucolja ki olyan tisztára, hogy az már endoszkópos bekukkantásra tökéletesen megfelel.”

E bensőséges, meleg szavak elhangzása közben, simogatta, babusgatta gyógyszereinek halmazát, tudatva velük; valamennyien életének megmentői, ezért kijár nekik ez a nagy-nagy megbecsülés.

E nagy elismerés részének tartotta azt, ha megtanulhatná gyógyszerek latin neveit. Nem kellene Préselő doktortól ilyesmit kérdeznie: —*hát ez meg micsoda, kedves doktor úr?*

Azonban a latin szavak tanulása, egyelőre, némi akadályba ütközött. Hiszen azok kiejtése, leírása, nyelvtanának megértése, felülmúlta képességeit. Pedig nem lehetett hibát találni az ilyen irányú akaratóban, buzgalmában.

Mindezek után nem maradt más hátra, mint a doktortól kérdezni meg minden olyan dolgot, amit ő nem érthetett. Mindezért azonban fizetnie kellett.

Ez meg eléggé sokba került, aminek természetesen megvolt az ára, akár pénzben kifejezve, akár egyéb olyan finomságokban, amelyek olyan igényes bendők tömésére szolgálnak, mint a Préselő doktorék.

Nem lehet azon sem csodálkozni, ha élete párjának elege lett betegségeiből, minek eredményképpen ő maga kezdett betegebbé válni. Jobban, mint az évtizedek óta nyavalygó, nyugösködő *képzelt* betege, életének keserű megrontója.

*

Ismét kitavaszkodott! A rosszközérzetet nagyban előidéző ködök feloszlottak a legeldugottabb völgyek utolsó zugaiból is. Mintahogyan hófoltokat sem lehetett már errefelé látni.

Dombok déli oldalán kora tavaszi virágok sokasága, csalhatatlanul hirdette a természet megújulását. Legelőkön, réteken, kizöldelltek a pázsitok. Zsenge fűszálak között tarka virágok tengere lágyan ringatózott az enyhe tavaszi szélben. A Deber akácosában nyiladoztak a kékibolyák.

Egyszóval, elérkezett a tavasz, amely az élet megújulását hirdette most úgy, mint ahogyan ezt minden tél elmúlásával teszi.

Költöző madarak rajokban érkeztek Afrika tájairól, ahová elrepültek még az őszi hideg napok előtt.

Miután megérkeztek, a hosszú út során pártvesztettek, párnélküliek, keresték az új párjukat, hogy ösztönösen ismét eleget tegyenek a nagy Teremtő örök parancsának.

Ez nem lehet más, mint fajuknak szaporítása, fenntartása, az idők végtelenségéig.

Melegnyár elmúltával, felnevelt fiókáikkal megszorodottan, elrepülnek majd délebbi, melegebb tájak felé.

Ilyen körülmények között nem csoda, ha kevesebben gondolnak a halálra, mint azt téli ködös napokon teszik.

Ha gondolnak, ha nem, mégis vannak olyanok, akik számára tavasz elérkezése nem a megújuló életet jelenti, hanem a végzetet, az elmúlást.

András koma, meg aztán Izidor bátyó, ez a volt két elvetemült, alávaló gazember, ugyancsak legyengültek a téli napok alatt. Mintha a tél szívta volna ki belőlük az utolsó erejüket, mert reggelente, nem akarták melegágyukat elhagyni.

Először csak tovább pihengettek, mintha túlságosan sokat dolgoztak volna az előző nap folyamán. Aztán már egyáltalán nem volt kedvük, sem erejük ahhoz, hogy meleg ágyikójukból kikeljenek.

Nem riogattak ők már senkit sem a küszöbön lévő halállal, amellyel ők álltak most nagyon közeli sógorságban.

Most, hogy sógorságba kerültek a végítélettel, döbbentek rá, hogy azok, akiket egész életük folyamán halállal rémisztgettek, túléltek őket.

Nagyon könnyű más életéből gúnyt űzni, viccet csinálni. Ám, ha valaki a saját életének ér végére, lehervad arcáról a mosoly.

Ezen nem lehet csodálkozni, hiszen az éveiknek száma, elérte a nyolcvanát, amely bizony olyan sokra növekedett, mint amilyen picinykére csökkent lépteiknek hosszúsága.

Képzelt betegünknek már nem volt szüksége ahhoz, hogy valaki őt halállal riogassa.

Hosszú évek, évtizedek alatti megrögzött halálfélelmének nem volt már arra szüksége, hogy valaki felfrissítse, hiszen mindennapjaiban élt állandóan ez az örökös félelem.

Hányszor tapintgatta szívének verését, hallgatta dohogását, mérte vérnyomását és vizsgálgatta, tapogatta önmagát, lankadatlan szorgalommal.

Nyomogatta, tapogatta testének különböző részeit, hogy a tapogatás során jobban fájnak-e, mint azt az előző napi tapogatás folyamán.

Tette mindezt azért, hogy idejében tudjon beavatkozni, mielőtt azok a gonosz bacilusok, vírusok, becses életének fonalát teljesen elszakítanák.

Természetesen, Préselő doktor által előírt szakorvosi vizsgálatokon igyekezett mindig pontosan megjelenni.

Vizsgálatok most a neurológián, folytatódtak, ahol idegrendszerének tökéletes kivizsgálását Agyvájó doktor vette kezébe, kinek ebben Szellem nővérke segédkezett.

Amikor benyitott a fehérre festett, gyógyszerzagú rendelőbe, kezében szakorvosi beutalókkal, egy halk köszönetre nyitotta remegő száját:

—Adjon az Isten nagyon szép és nagyon jó napot!

Nem tudom jó helyre gyöttem e pírjaimmal, amelyeket Préselő doktor, az én jószágos, drága, gyógyító orvosom írt nekem?

A szokatlanul illedelmes köszönését illetően, Szellem nővéрке intézte hozzá kedvesen csengő, érdeklődő szavait:

—Attól függ, mi baja van a kedves betegünknek?—miközben ezt kérdezte, kezéből átvette beutalóját, ahonnan legelőször a nevét olvashatta.

—Van nekem több bajom! De legeslegjobban a *halálfélelem* az, ami nem hagy nyugodalmat, sem éjjel, sem nappal.

Akárhol tapogatom testemet, mindenhol érzem a gyilkos kór jelenlétét.

Ha sarkam tapogatom, akkor az fáj leginkább, ha pedig gyomromat, akkor ott sajog bennem valami. De végig tapogathatom egész testemet, mert mindenhol tapasztalhatom a gyilkos kórnak jelenlétét.

Bár kedves feleségem azt mondja, hogy nincsen nekem kutyabajom, én mégis csak azt mondom, *nem élek már én sokáig!* Nincsen nekem már sok hátra. —sorolta olyan részletességgel testi bajait, mintha nem Szellem nővéрке, hanem egyenesen Agyvájó doktor kérdéseire felelne.

Agyvájó doktor laposakat pislantott az életét megunt, új betege felé, akinek ő még fel

sem tehette tapogató, kutakodó kérdéseit, és mégis kimerítően tájékozódhatott idegrendszerének rozoga állapota felől.

Ő, aki gyakorlott orvos, neurológia tudományának helyi szaktekintélye, úgy figyelte az új jövevényt, mintha máris többet tudna róla annál, amennyit a beteg eddig elárult magáról.

Mielőtt azonban szükséges terápiáját felépítgette volna doktoros fejében, asszisztensének keményebb hangját hallhatta, amint panaszok áradatát hadaró beteghez, ekképpen intézte korholó szavait:

—Nem nekem kell panaszait ilyen részletességgel elsorolnia! Hiszen én csak nyilvántartásba veszem a kedves Nyavalygó Jánost, az új betegünket! Doktor úr az, aki majd sikerrel gyógyítgatja, amennyiben mindenben betartja az utasításait. —mutatott leendő betegét szemmel tartó doktor felé.

—Megbocsásson nekem aranyos nővérke, de nem gondoltam, hogy ilyen kisemberke is lehet doktor, hiszen azok, akiket eddig láttam, sokkal nagyobbak voltak nálánál!—mutatott illetlenül Agyvájó doktorra, akinek most megrezdült az egyik arcizma,

majd ezt követően a másik rezdült meg. Központi idegrendszere máris stimulálódott.

Sőt, már fél arca úgy remegett, mintha valaki nagyfeszültségű árammal bizsergetné. Azonban becsületére legyen mondvá, igyekezett uralkodni magán és nem engedte, hogy felrobbanjon fejében, a hirtelenségben megnövekedő indulat.

Mi történne akkor, ha egy ideggyógyász, a betege előtt, elragadtatná magát csak pusztán azért, mert ez a neveletlen, tanulatlan, falusi ember, nincsen megelégedve az ő fizikai terjedelmével.

Netalán azt gondolja róla, hogy tudásának nagysága, arányos természetnek nagyságával. Mindezek után azon sem lehetne csodálkozni, ha beutalójával egy természetesebb doktort keresne.

Körülményeket figyelembe véve, igyekezett uralkodni magán, amiben praxisának eltelt hosszú évei alatt volt ideje gyakorlatot szerezni.

Mindezeket nyugodtan kellene túrnie, hiszen betegei között mindenféle ember előfordul. Van olyan, aki őt hadvezérnek nézi és egy félóraig szalutál előtte. És olyan, aki a

Földre megérkező Messiást látja benne, mindezért letérdepel előtte, majd imáját mormolja esendően feléje.

A most érkező, leendő betegén azonban mindennek az ellenkezőjét kellett tapasztalnia, ami bizony ugyancsak dühítő.

Hiszen mindenki könnyebben viseli, ha többre értékelik, mint kevesebbre. Márpedig ez az új betege, kistermetére való utalással, ugyancsak leértékelte. Mindezért eldöntötte, e neveletlenségét, a vizsgálatok során, nem fogja elfelejteni.

Miután kezébe vette betegének beutalóját, elmélyülten tanulmányozni kezdte, majd így szólt hozzá:

—Mi a panasza? Mit érez kedves betegem?

—Drága doktor úr! Megbocsásson nekem, amiért az előbb nem találtam olyan nagynak, mint némely nagy marha, behemót embert a mi falunkban.

Nekik bizony nem satnyulhatnak el az izmaik úgy, mint itt a rendelőben, ahol nem kell nagyokat emelgetni. Nem éget olyan nagyon a napsugár, nem fúj úgy a szél, és nem bégetnek úgy a birkák, és nem bögnék

úgy a tehenek sem, hiszen még a csorda sem jár errefelé.

—Kedves betegem, nem bánnám, ha betegségeit sorolgatná, amelyek miatt felkereste most a rendelőmet.

—Kedves doktor úr! Ne kívánja tőlem, hogy én most az összes betegségeimet elsoroljam, mert akkor még holnapi napjának rendelési idejét is énrám kellene pazarolnia.

—Isten mentsen meg attól kedves Nyavalygó betegem! Én nem vagyok másra kíváncsi, csak arra, hogy mi a konkrét panasza, ami miatt a szakorvosi rendelőmet most felkereste?

—Kedves doktor úr, e panasz nem más, mint a *halálfélelem*. Legalábbis, Préselő doktor úr szerint a gyógyítás irányát errefelé kellene terelgetnie.

—Mióta érzi ezt a halálfélelmet?

—Már egészen fiatal korom óta érzem. Amióta András koma, meg aztán Izidor bátyó, ez a két alávaló, nyavalyás csirkefogók, belém palántálták e nyugtomat nem hagyó érzéseket.

Ennek már van vagy ötvenöt éve, ha én most hetvenöt éves vagyok. Márpedig én most annyi vagyok, ha hiszi el nekem, ha nem,

kedves doktor úr. Ne tudjak én innen most elmenni, ha nincsen igazságom!

—Nővérke! Készítse elő a vizsgálatához szükséges eszközeimet, melyek közül különösen a kalapácsra koncentráljon!

Maga pedig, kedves betegem, feküdjön le hanyatt erre a fekhelyre és helyezze magát kényelembe. Lazítsa el magát úgy, mintha otthon lenne, mert vizsgálatához szükséges kedves betegem teljes ellazulása!

Szellem nővérke minden eszközt előszedett, többek között olyanokat, amire a doktor nem is gondolt. Úgy gondolta, abból semmi baja sem lehet, ha kelleténél több vizsgálati eszközt készít elő.

Nem telt el még öt perc sem, amikor minden szükséges eszköz, rendelkezésére állt Agyvájó doktornak.

Háttal volt annak fekhelynek, ahová betegét lefektette elébb, akit arra kért, hogy lazítsa el magát úgy, mintahogyan azt otthon szokta. Ám az eltelt párperc után, egyenletes szuszogást hallhatott háta mögül, ami szép lassan, egyre zajosabb horkolásba váltott át.

A csendesebb horkolás egyre erőteljesebbé vált, aminek hatására

megremegtek a rendelő szekrényének üvegajtói. Az ablakok függönyei kezdtek el lebegni, röpködni úgy, mint mikor egy hirtelen ablaknyitás után, huzat keletkezik a helységben.

Az efféle legbékésebb horkolást tapasztalván, Szellem nővérke szólalt meg, kísé bátortalanul:

—Hát ez nem igaz, kedves doktor úr! Soha nem hittem volna, hogy vannak olyan nyugodt emberek, akik ilyen komoly vizsgálat közben, elszundítanak!

—Még hogy elszundítanak? Ezt már semmiképpen sem lehet szundításnak nevezni!—mutatott vizsgálándó betegére, aki egyre erőteljesebb horkolást hallatott. Megremegett az ablaküveg és esze ágában sem volt a ráváró vizsgálatok miatt nyugtalanul szundítgatni.

Miközben ezt mondta, rögtön egy kérdés fogalmazódott meg benne, amelyet Szellem nővérekéhez intézett, hiszen csak ő volt ébren rajta kívül e rendelőben:

—Mondja meg nekem kedves nővérke, miért nem tudok én így aludni? Én, aki oly sokat tudok az ébrenlét és az alvás

állapotáról? Adok okos tanácsokat betegeimnek. Magam számára semmilyen jó tanáccsal sem tudok szolgálni!

—Talán mindennek az lehet oka, hogy túlságosan szívére veszi betegeinek állapotát, és szeretné őket mihamarabb meggyógyítani.

Márpedig az itt tapasztalható betegségeknek a gyógyítása, ugyancsak időigényes. Hiszen legtöbb embernek nehéz azt megmagyarázni, hogy ő még soha sem volt hadvezér, mintahogyan ősei sem voltak azok, s talán a közeljövőben, a leszármazottai sem lesznek.

Még tovább boncolgatták volna Agyvájó doktor alváspanaszainak titokzatos, rejtelmes okait, de Szellem nővérke véletlenül meglökte a szekrényhez támasztott seprűt, amelynek nyele a békésen horkolgó Nyavalygó János fejére koppantott egyet.

Beteg e koppantásra, hirtelen felült fekvőhelyzetéből és értetlenül nézett az ágya mellett várakozó doktorra és Szellem nővérekére:

—*Mi történt kedves doktor úr?*

—*Nem történt más, mint kedves betegem túlteljesítette utasításaimat. Ugyanis, én azt mondtam, feküdjön le, lazítsa el magát a vizsgálat céljából. Erre kedves betegem elaludt!*—sziszegte fogai közül, végtelenül irigykedve, az idegbántalmaitól remegően.

—Nem tudom, miképpen történhetett ez meg velem, hiszen amióta beléptem a rendelőbe, egyfolytában csak a vizsgálataimra koncentráltam! Ha hiszi ezt el nekem, ha nem, drága doktor úr!

—Most, hogy méltóztatott felébredni, feküdjön vissza a helyére és húzza fel mindkét lábát, térdben meghajlítva!

Miután betege eleget tett az utasításnak, fogta azt a kalapácsot, amelyet a nővérke még idejében előkészített.

A doktor savanykás ábrázatán most jelent meg első ízben egy parányi mosoly. A kalapácsot kezdte el lóbálgatni, himbálgatni, betegének megcsontosodott térdeinek közvetlen közelében.

Mindez talán azért történt, mert elérkezettnek látta az időt, természetének szapulása miatti törlesztésre, amit betege a belépésekor követett el ellene.

Felhúzott lábak egyikének behajlított térdére suhintott. Ám az olyan mozdulatlan maradt, mint gyógyszereket rejtő szekrény üvegének rezgése, a horkolásának elmaradása után.

—Mit követtem el doktor úr, hogy ekkora ütést mért a térdemre?—szisszent fel fájdalmában a sírós hangú beteg, aki először azt hitte, hogy a hajdani lova rúgta meg. Azzal azonban tisztában volt, az nem tehetette, hiszen már réges-régen kilehelte páráját.

—E kis kopogtatás a vizsgálat részét képezi, ezért most másik lábát kopogtatom meg!

—Kedves doktor úr! Ez nem egyszerű kopogtatás! Ilyen ütések után lesznek e még ép lábaim? Vagy talán az amputálásukra kerülhet sor, minek következtében tolókocsiba kerülhetek.

—Kedves betegem! Erős lábai vannak magának! Ha kovácpörölyt használnék, akkor sem lenne semmi bajuk!

—Én nem bánom kedves doktor úr, miképpen, vagy mivel gyógyítgat, csak a *halálfélelmet* verje ki, űzze ki belőlem

mihamarabb. Mert mindig csak az jár eszemben; *nem élek én már sokáig!*

Miután Agyvájó doktor kalapácsával, betegének mindkét lábát összepüfölte, istenesen, a kalapácsolás következtében egyformán befeketedtek.

Mindez azonban gyógyítás érdekében történt, és e nemes cél érdeke, némi áldozatot megkívánhat bármely betegétől.

Lábak alapos elpüfölése után, álló helyzetben, két kezét kellett kinyújtania, amelyek hosszabb idő múltán is rezzenéstelenül állták a vizsgálatot.

A vizsgálat további részében, szemeit kellett behunynia és hol egyik, hol másik kezével kellett az orra hegyét, mutatóujjával megérintenie.

Miután még néhány vizsgálattal elkészültek, Agyvájó doktor következő diagnózisát diktálta Szellem nővérkének, amelyet tulajdonképpen Préselő doktornak saját kezébe szánt:

„Kedves Kolléga úr!

Vizsgálataim kiterjedtek a beteg teljes idegrendszerének vizsgálatára, melyek során semmilyen kóros elváltozást nem találtam.

Hihetetlen könnyen elalszik, amely kitűnő idegrendszerre utal. Olyanra, amelynél magamnak sem kívánhatnék jobbat.

Talán egy kicsit ütődött, azonban ilyesmi másokkal is előfordulhat. Olyanoknál, akiknél hasonló ütődöttség előfordul, könnyebben túlteszik magukat némely e világi és túlvilági dolgokon. Míg mások, buzgón keresnek valamiféle magyarázatot, mindaddig, míg végül aztán igazán ütődöttekké válnak.

Mindezek után én semmiféle gyógyszert nem ajánlok, mert a halálfélelem, az élet velejárója. Annak elmúlása után, e tünet, minden bizonnyal rendeződni fog!

Kollégai üdvözlettel: Doktor Agyvájó, ideg és elme specialista. „

A szakorvosi vizsgálatot egy borítékba süllyesztette, melyet lezárva, Préselő doktor részére megcímezve, betegre bízva annak kézbesítését.

Nyavalygó János, miután kézhez kapta szakorvosi vizsgálatainak eredményét, folyamatos elköszönés mellett, kihátrált a rendelőből. Kincsként őrizve azt a borítékot, amelytől beteges képzeletében, jövőbeni, becses élete függ.

*

Amikor betegünk leszállt a városból érkező autóbusról, az erősen bicegő lábaival, Panni nene, élete párja már várt rá az autóbushozmegállóban.

—Édes párom, de sokáig vizsgálgattak tégedet abban a rendelőben! Már azt gondoltam, betegséged súlyossága miatt, haza sem engednek.

—Ami azt illeti, gondoltam ilyesmire, amikor Agyvájó doktor kalapácsával püfölgette lábaimat. Püfölgetés hatására megkékültek ugyan lábacskaím. Ám csak haza tudtam jönni, ami nagyon öröndetes dolog számomra. —mondta és mutatta közben az

elpüfölt lábait, amelyeken megfeketedett részeket lehetett látni, a térdeinek közelében.

Panni nene, aki eddig nemigen hitte férjének betegségét, most láthatta, azok a feketeségek komoly vizsgálatok során keletkezettek. Éppen ezért mégiscsak lehet valami igazsága, a folyton nyavalygó párjának, a szűnni nem akaró panaszaiban.

A beteg, látva élete párjának aggodalmát, egyre többet igyekezett panaszkodni különböző bajairól.

Éppen ekkor nyitottak be a kíváncsiskodó szomszédok, akik valamennyien tudtak arról, hogy szomszédjuknak nem kis betegsége van.

Amikor megpislantották lábait, amelyeket Agyvájó doktor alaposan eltángált, némi szánalmat éreztek a város szakorvosi rendelőjéből most érkező szomszédjuk irányában.

—Mit mondott a városi doktor, János szomszéd? —kérdezte aggodalmas arccal Mari nene, aki eddig nemigen hitt a betegségnek ilyen nagyfokú előrehaladottságában, súlyosságában. Megfeketedett lábak azonban

szintén a hiszékenyebbek oldalára állították őt is.

—Azt mondta, nagyon vigyázni kell magamra. Betegségem sokkal gyorsabb lefolyású lehet, miután el kell köszönnöm ettől az árnyékvilágtól!

Jól tudom én azt, *nem élek már én sokáig!* Ha hiszitek el, ha nem. Ne tudjak innen elmenni, ha nem mondok igazat.

—Hát mit érzel, hol fáj?— kérdezte őszinte aggodalommal egy másik, most érkező szomszédasszony és eközben néhány keresztet vetett magára, a betegnek gyógyulása érdekében, vagy talán már annak a közelben járó túlvilági üdvösségeért.

Most hazaérkező súlyos beteg, elérkezettnek látta idejét annak, hogy minden panaszát előadja hallgatóságának. Panaszkodni olyankor érdemes, amikor van kinek, és főleg olyanok hallgatják, akik azt leginkább elhiszik.

—Fáj nekem a szívem! Fájnak beleim, fájnak csontjaim, durrog az alfelem, ahonnan bűzös gázok távoznak. Csikar a májam, görcsöl a gyomrom!

Nemhiába mondta Préselő doktor, drága, jó orvosom, amikor ezt mondta nekem szó szerint:

„Szívének zakatoló ritmusa, beleinek gusztusa, alfelének elviselhetetlen büzzel járó moraja, halált féltő, lüktető agyveleje, mind-mind arra utalnak, hogy igen nagy beteg kend, kedves Nyavalygó János!”

Mindezek után azt találom leghelyesebbnek, ha már temetésemről és az azt követő túlvilági életemről gondoskodom.

Talán most még idejében teszem és nem kések el úgy, mint, aki eső után veszi magára a köpönyegét.

Ami temetésemet illeti, nem kívánok nagy temetést. De most szeretném sorjában elmondani utolsó kívánságomat, már ami ruházatomat illeti.

Lábamra azt a görbeszárú csizmámat húzzátok, amit még legénykoromban viseltem. Nagyon kedves emlékeim fűződnek hozzá, hiszen ebben roptam a táncot, ami után akkor mindenki bámulattal, így kiáltott fel:

„Ez igen! Ez a Nyavalygó János aztán tud táncolni. Ez már szent igaz!”

Haló ruhámat már régebben elkészíttettem, és ezt adjátok rám miután lelkem a *Mennybe* szállt.

Kalapomat tegyétek az imára összekulcsolt kezeimre, had vigyem el magammal azt is a másvilágra.

Misét mondassatok többször, miután testem már porladozni kezd.

Gyászmenetet cigányzene kísérje, amely kedvenc nótámat húzza, amely így kezdődik:

„Diófából nem csinálnak a bakának koporsót.”

Gógyis sógor vigye a halállobogót, mert ő volt hozzám a legjobb és legigazságosabb, egész életemben.

András komát és Izidor bátyót, ezt a két alávaló, akasztanivalót, ne engedjétek a koporsómnak még a közelébe sem. Istenemre esküszöm, hogy a koporsó deszkáját kirúgva, billentem őket fenéken. Ha hiszitek el, ha nem! Ne tudjak innen odébb menni, ha nem

az igazságot beszélem, csak is a szintiszta igazságot.

Nagybeteg ember, amikor ez utóbbi szavakat határozottan kijelentette, az ajtón éppenséggel belépő másik szomszéd—Borcsa mama—máris ekképpen áskálódott az előbbi határozott kijelentések ellen, amiket már a pitvarban hallgatózva, hallhatott egy idő óta:

—Mit akarsz te? Temetkezni? Túl éled te az egész alvéget! De nemcsak az alvéget, hanem még a felvéget is! Vagy talán még az egész falut!

Olyan egészséged van neked, hogy akik most itt jelen vagyunk, nem rendelkezünk összesen sem annyi egészséggel, mint amennyi tebeléd szorult, már a születésed pillanatában.

Még jó, hogy fájdalmaid között nem sorolod fel műfogsorodat, hogy neked még abban is lüktet a fájdalom!

Különben, jegyezd meg magadnak, hogy ne felejtse el; *nem az hal meg, aki valóban beteg, vagy betegnek vallja magát, hanem az hal meg előbb, akinek eljött az órája!*

Így aztán azt mondom én neked, siránkozásaidnak nincsen helye, mert

előfordulhat olyan, hogy közülünk éppen az távozik el először az élők sorából, aki nem nyitja panaszra az örökösen siránczó száját!

Jelenlévőknek hiszékenyebb része, rosszállóan nézett Borcsa mamára. Várva tőle bizonyítékokat arra vonatkozólag, hogy a siránczó embernek erőteljes egészségét, ugyan mire alapozza.

Bizonyítékokra nem kellett sokáig várniuk, mert Borcsa mama máris sorolni kezdte:

—Nem lehet betegnek tekinteni az olyan embert, aki egy hosszú tepsi túrós-mákos rétest, egy ültő helyzetében, rágás nélkül, bezabál.

A jó tyúkhúslevesből egy lavór nagyságú tállal belefetyel. Mindezt olyan mohón, mint az én Bodri kutyám.

Amikor pedig degeszre tömi bendőjét, akkor egy vödörnyi borral leöblíti torkát, nehogy egyetlen morzsácska kárba vesszen, a finomabbnál-finomabb ételekből.

Az sem betegség, ha valakinek ilyen megfeketedettek lábai, mert ha nem megy el

az orvoshoz, akkor annak nincsen lehetősége arra, hogy összepüfölje!

Borcsa nenének őszinte kirohanása, lesújtóan hatott a *nagybeteg* ember hallgatóságára.

Mint minden más esetekben, most két részre szakadt a beteget eddig nagy együttérzéssel hallgatók tábora.

Hallgatóságnak egyik része azt gondolta; *ha ez a Nyavalygó szomszéd ennyit bír zabálni, akkor nincsen helye sirámainak, és minden bizonnyal eltúlozza betegségét.*

Másik része azonban mégis csak így gondolta; *ilyen elpüfölt lábakkal csak a beteg emberek szoktak csoszogni az úton.*

Még ha hetvenöt éves is e lábak gazdája, akkor sem helyénvaló ez a csúnya feketedés, az ökör nagyságú térdein.

Azon sem lehet csodálkozni, ha hallgatósága közül többen hittek Nyavalygó János súlyos betegségében. Hiszen az elmúlt évtizedek alatt, annyiszor bizonygatta betegségeit, hogy már ő is elhitte.

Nem hiába szokták mondani, ha valaki először mond hazugságot a hallgatóságának, akkor egyharmaduk máris elhiszi. Másodszor

mondva, már kétharmaduk hiszi el. Harmadszor mondva, már ő maga is elhiszi. Ezért járta szüntelenül az orvosokat.

Hallgatóságának egy része gondolta azt, hogy meg kell védeni a szakorvosi rendelőből hazaérkező beteget. Ezért az egyikük, Károly sógor, máris hallatta védelmet, elősegítő szavait:

—Egyesek nem akarják elhinni mások betegségét, mert azt gondolják, betegek csak ők lehetnek. Ha rajtuk kívül valaki más ember panaszkodni kezd, akkor annak nem hisznek a szavai igazában.

Mikor aztán őket éri baj, nyüszítenek, mint fába szorult féreg.

Az elpüfölt lábú beteg egy hálás pislantást vetett Károly sógor felé, miközben egy könnycsepp jelent meg szemeinek sarkában, és eszelősen nézett eddigi hallgatóságára. Rövid pityergés után, siránkozva szólt feleségéhez:

—Kedves Pannikám! Vigasztaljal meg és fogd le kezeimet, mert rögtön összezsikargatom magamat a nagy bánatomban!

Én, aki őszintén elpanaszolom bajaimat, azt érdelem, hogy van olyan, aki nem hiszi el az én nagy betegségemet.

Sőt, vannak olyanok, akik csak akkor hisznek, amikor már az utolsó párámat kileheltem a betegen ziháló tüdőmből.

Miután könnyeitől küszködve, az előbbi meglátásait még elsírta, fájdalmas jajgatásba kezdett, aminek hatására az illetudóbbak úgy látták jónak, ha eltávoznak e siralomházból.

Mert abban, hogy ez a ház már egy nagy siralomház, egyre kevesebben kételkedtek.

Akik kételkedtek eddig, most szégyenérzetükben léptek ki a portáról.

Akik pedig nem kételkedtek e súlyos betegségekben, most hitük még jobban megerősödött. Mély részvétük miatt, igyekeztek elmenni, mielőbb könnyebbé tenni a betegnek könnyei által történő megkönnyebbülését. Aki most magára maradva, istenigazából kisírhatja magát.

Amikor az utolsó látogató is eltávozott, a jajgatások egy csapásra megszűntek. Majd elapadtak az eddig patakocskákban aláhulló könnycsatornák. Hiszen nem volt egyetlen

tanúja sem sirámainak, ezek után minden további erőlködése, teljesen értelmetlen.

Ami Panni nenét illeti, ő már többet tudott a nyavalygó párjáról, mint a szakorvosok valamennyien. Jajgatások megszüntével, lesújtóan legyintett elcsendesedő párja felé.

*

Felkelő Napnak sugara már ébren találta a falu lakóit, amikor Gyűrtető dombja mögül bekukkantva, pásztázni kezdte a kisházak tetejét.

Csak halvány köd borította már be a falunak hosszú völgyét, amelyből az erősödő napsugárzásban, rövid időn belül, teljesen felszívódott.

Az éjszakai csendesebb időszak után zajosabbá váló faluban, hallani lehetett a traktorok zúgását, autók robogását és az

autóbuszok morajló robogását, melyekkel emberek utaztak közeli városok felé.

Az bizony igaz, hogy többen utaztak el reggelente a faluból, mint maradtak ott. Termelőszövetkezet nem tudott mindenkinek munkát adni, ezért nem volt más választásuk, mint közelebbi városok üremeiben munkát keresni-találni.

Gépesített mezőgazdaságban kevesebb munkaerőre volt szükség, hiszen a gépek sok ember munkáját elvégezték. Akinek nem jutott munka, vagy nem akart a *Termelőszövetkezet* közösségében dolgozni, odébb állt a faluból.

Nyavalygó János azok közé tartozott, akik nem mentek el a városba dolgozni, de a termelőszövetkezetben sem szándékoztak munkát vállalni, hanem maradtak a faluban, mint *egyéni gazdálkodók*.

Most, hogy igazából beköszöntött a tavasz, sokkal több munkája lett, mint tél folyamán volt. Annyira elfoglalta magát munkájával, hogy elfelejtkezett minden bajáról.

Elfelejtette szívszúrását, gyomorgörcsét, csontjainak hasogatását, ropogását. De ami

legfontosabb, elfelejtette, hogy neki, a sok betegségét követően, már meg kellene halnia.

Hiszen meg van varrva a haló ruhája, elkészült a végrendelete, sőt, temetésének lefolyásáról már rendelkezett. Az „*utolsókenet*” feladására meg bármikor lehetősége van. Ugyanis, ha sűrget az idő, akkor csak üzennek a falu papjáért. Mindezek után, minden adva van ahhoz, hogy e földi pályafutását befejezze.

Ami korát illeti, hetvenöt év, szintén nem olyan életkor, amikor azt lehetne mondani; *de fiatalon halt meg Nyavalygó János*.

Mindezek után sem gondolt most halálra, éppen ezért váratlanul érte a hír, hogy András koma, az alávaló bitangok egyike, aki őt halálfélelemben tartotta eddigi életében, elköltözött e földi világból.

E hír, nemhogy megijesztette, hanem inkább bátorságot adott neki. Mindez azért történt, mert megnyugvással töltötte el, aki őt eddig halállal ijesztgette, ezután már ezt nem teheti meg véle.

Nagy megnyugvás járta be lelkét e hírnek hallatán. Minden halált hozó hírnek

őszintén tudott örülni és ilyenkor így suttogta magában: *túléltelek téged is!*

Savanykás természetének csak az ilyen hírek adtak némi örömet. Nem beszélve arról, ha nálánál fiatalabb távozott el az élők soraiból. Az újságot csak azért járatta, hogy az ilyen hírekről mielőbb értesülhessen.

Mintha csak csupa jó dolog történe véle már ezután, mert alig temették el András komát, Izidor bátyó, a másik alávaló akasztófavirág, pár nap multán, elköszönt ettől az árnyékvilágtól. Templom tornyában neki csendültek most a harangok.

Ha András koma eltávozását megnyugvása követte, az Izidor koma halálával még békésebb nyugalom szállta meg.

E nyugalom azonban nem volt felhőtlen, mert alig egy hónap múlva Préselő doktor, aki régóta az öregség gyakori betegségeivel küzdött, szintén elhagyta ezt az árnyékvilágot.

Képzelt betegen némi riadalom lett úrrá. Hiszen ez az orvos ismerte az ő betegségeit, ebben bízott ő igazán. És most tudja-e őt valaki pótolni? Ez volt az ő legnagyobb kérdése és megoldást igénylő problémája.

Probléma hamarosan megoldódott. Részben azért, mert egy fiatalabb orvos betöltötte a megüresedett állást. Részben pedig azért, mert a beinduló tavaszi munkák miatt, elfelejtkezett a képzelt betegségeiről.

Szinte látástól vakulásig dolgozott határi földjein. Nem szúrta a szíve, nem hasogatottak csontjai, nem görcsölt gyomra, és mája irányából a hajdani tompa fájásokat nem érezte.

Sőt, folyamatos munkavégzése hatására olyan jól érezte magát, hogy fütyörészni támadt kedve. Dúdolgatta ifjúságának már rég elfelejtett dalait, miután véletlen hallgatósága, egyértelműen kijelentette; *csoda történt, mert Nyavalygó János, a nagy beteg, meggyógyult!*

Nyári meleg idők és a jótékony esők hatására szépnak ígérkezett földjein a termés, amely még inkább tovább fokozta, a mások előtti, szokatlan jókedvét.

Amikor kora őszön termését betakarította a földjeiről, elégedettnek kellett volna lennie. Ám, amikor Gógyis sógor kérdezte, meg van-e elégedve nyári terméssel, akkor röviden így felelt:

—Ami azt illeti, lehetetne több! Búzámmal nem lettek tele zsákjaim. Van olyan két zsákom, amibe még egy szem sem jutott. Pedig Panni feleségemmel azért foltoztattam be valamennyit, hogy majdcsak kerül azokba is valamicske.

Ami szőlőtermésemet illeti, nem tudtam minden hordómba mustot szűrni, pedig arra számítottam, hogy még kölcsönként hordóra is szükségem lehet.

Kukoricatermésemmel nem lett tele a padlás, pedig némely sarkában még lenne hely bőven.

Krumplitermással meg lennék elégedve, csak némely krumpli rágottnak, férgesnek látszik.

—Ejnye, ejnye kedves sógor! Nem szabad elégedetlenkednie, hiszen, aki a termelőszövetkezetben ledolgozott sok munkaegységet, az egész év folyamán, annak bizony fele sem jutott!

Azt mondom én magának, annyival kell megelégedni az emberfiának, amennyit a Teremtő adott. Az elégedetlen embernek jövőre még ennyit sem ad! Ha hiszi el nekem, ha nem, kedves sógor!

—Nem azért mondtam én azt, mintha nem lennék elégedett, csak azért egy kicsivel többet adhatott volna, amit most eladva, több pénzem lehetne.

Gógyis sógor ezúttal nem szólt semmit, de mit szólhatna? Van-e a világon olyan ember, aki mindig elégedett, akinek nem kellene egy kicsivel több ma, mint amennyi előző nap folyamán volt?

*

Gógyis sógor, az elégedetlenség okát, a közeledő őszben látta. Más években is megfigyelte, hogy az ősz, ködös idők közeledésével, kiújulnak képzeletében létező betegségei. Majd tavasz elérkezéséig, az orvosi rendelőkben keresi a remélt gyógyulást.

E betegségérzet még inkább fokozódik akkor, ha valaki testi fájdalmakról beszél előtte.

Olyan pedig gyakran előfordulhat, hogy valaki nátháról beszél, aminek különböző szövődményei lehetnek.

Most sem történt más, mint két idősebb asszony állt meg kapuja előtt, akik bajaikat kezdték el sorolgatni egymásnak:

—*Jaj Julisom, úgy fáj nekem minden csontom, mintha valaki bottal püfölgette volna el valamennyit!* —mondta az egyikük. Mire a Julisnak nevezett asszony igyekezett túlpanaszolni az előbbit. Ő már a könnyeinek folyása mellett, igyekezett még nagyobb bajait sorolgatni:

—*Ne is mondd, mert nekem nemcsak csontom fáj, hanem a vesém, májam, szívem, de főleg beleim! Sokszor álmodok én már a halállal, ami azt jelenti; nem élek én már sokáig!*

Ha hiszed ezt el nekem, ha nem! Ne legyen a nevem Kapás Rózsi, ha nekem most nincsen igazam! —panaszolta túl az előbbi öregasszonyt. Ez utóbbi, nem sejtve, hogy valaki hallgatózik az előtt a kapu előtt, ahol éppenséggel most álldogálnak.

Az kétségtelen, Nyavalygó Jánosnak eredetileg nem volt szándékában semmilyen hallgatódzás, azonban az elhangzott szavak közül a „fáj” szó úgy tapadt meg füleinek

zugaiban, mint téli hófúvásnál udvarának sarkaiban a hókupacok.

Abban a sorrendben, ahogyan két öregasszony panaszai elhangzottak egymásután, tapogatta meg képzelt betegségektől sanyargatott testrészeit.

Kutakodó tapogatás után tapasztalnia kellett, ismét zakatol a szíve, görcsöl gyomra. Fáj a mája, és veszettül hasogatnak csontjai, és kanyargós beleiben iszonyatos görcsöket érez. Mind ezután, olyan riadalom lett úrrá rajta, mint hajdan, amikor András koma és Izidor bátyó, az a két alávaló gazember, rémisztgette őt különböző betegségekkel.

Ők már nem élnek. Most, mások szájából hallva különböző a betegségekről, hasonlóképpen ugyanúgy betegnek érzi magát, mintha csak ők mondanák még ma is.

Ijedtében rohant a szobába, ahol Panni asszony varrogatott, akit a berohanó ura majdnem székestől együtt fellökött:

—Hát neked mi bajod van, hogy úgy rohansz befelé, mintha szemedet szedné valaki a helyéről kifelé?

—Jaj kedves feleségem, drága Pannikám! Ha még csak szememet szedné, de

az egész életem kell neki. Ismételten támadják nemes testemet azok gonosz bacilusok, meg aztán azok a nyavalyás vírusok!

Ha hiszed el nekem kedves feleségem, ha nem, mert *nem élek én már sokáig!*

Panni asszony, aki már azt hitte, urának korábbi képzelgései csak rossz emlékek, szomorúan tapasztalhatta, halálfélelem ismét úrrá lesz rajta. Pedig, ami a halálfélelem jogosságát illeti, sokkal inkább megilletné őt.

Nem panaszkodott, mégis érezte, valami titkos kór költözött a szervezetébe. Olyan, ami sokszor elviselhetetlen fájdalmakkal igyekezett figyelmeztetni a közeledő elmúlásra.

Nem panaszkodott, mert úgy gondolta, elég egy panaszkodó a háznál. Meg aztán, panaszaival sem gyógyul meg. Csak barátainak okoz vele bánatot, akik őszintén sajnálják. Ha pedig az ellenségei hallják, akkor örömet szerez nekik még akkor is, ha előtte az együttérzésükről biztosították.

Az igaz, párja utóbbi időben kevésbé nyavalygott, panaszkodott. Azonban ismerve őt, nagyon jól tudta, szunnyadó parázs

bármikor lángra lobbanhat. Lángra is lobbant.

Ha ő nem panaszkodott, panaszkodtak mások, akik most éppenséggel portája előtt sorolták el azokat a rakoncátlan kórokat, amelyek figyelmeztették őket arra, hogy már nem fiatalok.

Az bizony igaz, akinek sikerül panasz nélkül megöregednie, előbb, vagy utóbb, de annak is meg kell halnia.

Panni asszony, párjának újbóli panaszaira, azt sem tudta miképpen reagáljon.

Ha durván támad, hogy képzelgéseitől megszabadítsa, akkor férje ezt mondja; *nem hiszel te nekem, de majd elhiszed, amikor eltemetsz, de akkor már későn lesz!*

Ha pedig kedvesen figyelmezteti; *ne higgyél mindenféle pletyka beszédnek, mert attól, hogy valakinek fáj valamije, még egyáltalán nem jelenti a halálát, hiszen attól még nagyon sokáig élhet!*

Rövid gondolkodás után, ekképpen válaszolt az ismételten képzelődő párjának, a siránkozó szavaira:

—Ugyan, ugyan, ne képzelődjél már megint! Látod, túlélted Préselő doktort, aki azt a sok nyavalyás gyógyszerét állandóan rád tukmálta, amikért odahordtad a sok pénzt, és nagyon sok mézet vittél el neki.

Ha olyan jók lettek volna gyógyszerei, akkor nem szabad lett volna meghalnia sem, mert ő is meggyógyult volna tőle.

Túlélted András komát, Izidor bátyót, azt a két becsstelen zsványt és még nagyon sok olyan embert, akiknek nem hasogatott csontjuk, mégis eltávoztak ebből az árnyékvilágból!

—Beszélhetsz azt, amit akarsz, de én felkeresem Szamóca doktort, az elhunyt Préselő doktor utódját, és elmondom neki szörnyű testi kínjaimat!

Panni nene ismerte párját és nem próbálkozott megakadályozni az orvoshoz készülődő, képzelt beteget, ezért előkészítette tiszta ruháit, engedve őt az útjára.

Az orvosi rendelő ajtaját, a beteg türelmetlen bekopogása után, Bazsalygó nővérke nyitotta ki, aki túlélte Préselő doktort.

Nővérke sem hasonlított már ahhoz csinos, fiatal nővérkéhez, aki után, akkoriban az utcán, ugyancsak megfordultak a férfiak.

Akkor még csinos alakja, gömbölyű formái, mágnesként vonzották a pasik tekintetét. Sokszor lehetett olyasmit hallani, hogy némely férfiak csak azért mentek orvoshoz, hogy őt láthassák. Nem a testi betegségek miatt látogatták a rendelőt.

Az eltelt évek alatt ugyancsak megöregedett. Alakját már teltkarcsúnak sem lehetett nevezni, annyira megvastagodott. Karcsúnak semmiképpen sem volt mondható. Mindezek után nem lehet mondani, hogy a férfiakat még most is női mivolta vonzotta, az új orvos, Szamóca doktor rendelőjébe.

Ha fiatalabb férfiak nem miatta mentek, akkor az eltelt idő alatt megöregedett képzelt beteg, főleg nem azért kereste fel most a rendelőt.

—*Csak nem beteg, Nyavalygó bácsi?*— kérdezte elképedve Bazsalygó nővérke, miután meglátta azt az embert, akiről azt hitte, hogy régen kigyógyult tengernyi sok, képzelt bajaiból.

—Jaj, jaj! Bizonyisten mondom, nagyon beteg vagyok én, ha hiszi el nekem, ha nem, kedves nővérke!

—Akkor ne késlekedjen, hanem lépjen beljebb és a doktor úr majd megvizsgálja. — mondta az elmúlt évek alatt megtestesedett nővérke, miközben doktor úr fülébe súgott valamit, dehogy mit, azt csak ők ketten tudnák megmondani.

A súgás eredményeképpen, Szamóca doktor nagyobb figyelmet tanúsított a belépő beteg iránt és ekképpen szólt hozzá:

—Foglaljon helyet, és tessék elmondani panaszait!

Miközben ezt mondta, számítógép billentyűzetén matatott újaival és olykor fel-felhümmögött.

Nem lehessen tudni, hogy a számítógép monitorján talált-e valami érdekeset, vagy a beteg panaszainak vízözönszerű folyása hümmögött olykor a monitoron, mert panaszok aztán jöttek sorjában.

—*Kedves doktor úr! Mentsen meg engemet, mert nem élek én már sokáig!*

Fáj a májam, szúr a vesém, szaggatnak csontjaim, kanyargós beleimből ismét bűzös

gázok távoznak az alfelem felé úgy, mint fiatalabb koromban, amikor szegény Préselő doktor segítségét kellett kérnem gyakorta. Ott nyugosztalja az Isten őt, ahol elpihen a nehéz föld alatt.

—De maga már hetvenöt éves és bizony ebben a korban előfordulhatnak némely betegségek, amivel ha tetszik, ha nem, meg kell békülnie!

Próbált lelkierőt, megnyugvást önteni remegő páciensébe.

Szamóca doktort éppen ellenkező jellemmel áldotta meg a Teremtő, mint néhai elődjét, Préselő doktort, aki a hálapénz nagyságát sohasem kifogásolta, kicsinységét azonban annál inkább.

—Kedves doktor úr! Én még szeretnék élni néhány évig. Hiszen ezen a Földön langyosabb a napsugár, lágyabban fújdogál az esti szellő és sokkal finomabb túrós mákos rétest, ehetek itt, mint odaát! Ennél fogva, maradnék még néhány évig, ehhez lenne nekem ugyancsak nagy gusztusom.

Mindezek ismeretében kérem doktor urat, mentse meg drága életem, legalább még húsz-harminc éven át.

Doktor, aki a számítógép monitorján már tájékozódhatott betegének korábbi képzelgéseiről, hiszen minden korábbi nyilvántartás, újabban gépre került, tudta jól, hogy ennél a páciensénél legjobb gyógyszer a vigasztalás. Mindezért ekképpen szólt a halálfélelemtől rettegő pácienséhez:

—Kedves Nyavalygó bácsi! Gyógyítás tudományának megvannak a maga határai. Egy bizonyos életkorban fel kell készülni arra, hogy a tudomány sem képes megfiatalítani az elhasználódott, megöregedett szervezetet.

Éppen ezért nem szabad túlzásba vinni a gyógyszereknek szedését, mert attól sem fiatalodik meg. Sőt, azok mellékhatásai következtében, megrövidülhetnek az e világon eltölthető napjai!—próbálta bölcsebb belátásra bírni, azonban ismételten hadarta panaszainak áradatát.

Ezen nem lehet csodálkozni, hiszen azok közé tartozott, akik mindig újabb éveket kértek a Teremtőtől, hivatkozással valamilyen újabban kitűzött célnak elérésére.

Amikor a kapott évek elmúltak, újabb éveket kértek életüknek meghosszabbítására.

—Kedves doktor úr!

Én azt mondanám, utaljon be engemet Vakondi doktor úrhoz, ahol annak idején átkukkantotta kanyargós beleimet, melyekből a vírusok és bacilusok tömegét kotorta ki!

—Vakondi doktor?! Ő bizony már csak betegeinek képzeletében él, hiszen régen eltávozott e földi világból!

A megrémült embert, mintha villám sújtaná e szavakra, csüggedten nézett maga elé, mert azt hitte, itt van a vég. Majd pillanatnyi hallgatás után tovább kérdezett:

—Van e helyettesítője Vakondi doktornak úrnak?

—Mindenkit lehet pótolni, így Vakondi doktor urat is van már, aki helyettesíti.

Most Angyal doktor úr rendel a betegek gyógyításának érdekében. Ő az, aki beteg kérésére átvizsgálja a beleket, de ebben a korban nem szívesen teszi. Ebben a korban már altatással vizsgálják, ami némi kockázattal jár.

—Kedves doktor úr! Életem fonalának megnyújtásáért hajlandó vagyok némi áldozatot hozni, éppen azért arra kérem, írjon nekem beutalót Angyal doktor úr rendelőjébe.

Szamóca doktor nagyon jól tudta, némely makacs beteget nem érdemes sokáig okítani, ezért jobbnak látta, ha megírja a beutalót, miáltal előbb megszabadul tőle.

*

Minden más embert félelem töltene el még akkor is, ha csak egyszerűbb vizsgálaton kell átesnie. Nem beszélve arról, ha kanyargós beleiben különböző eszközökkel turkálnak.

A nyugösködő ember beteges képzeletében azonban kitörölhetetlenül élt a hiedelem, mely szerint betegségeitől csak akkor tud igazán megszabadulni, ha időnként átvizsgálják kanyargós beleit. Csak ily módon szabadulhat meg vírusaitól, bacilusaitól, amelyek makacsul törnek a becses életére.

Mindezek ismeretében teljesen érthető, ha minden viszolygás és félelem nélkül lépett be oda, ahol más berendelt betegeknek remeg

a hangjuk, rezeg az inuk, a szorongó félelmükben.

—Adjon az Isten reményteljes szép napot, sok-sok egészséggel! —köszönt derűs ábrázattal, és nyújtotta beutalóját magabiztosan, amire a fiatal Angyal doktor meglepetten nézett Karamell nővérkére, hiszen e szokatlan derű és vigyorgás, nem megszokott ebben a rendelőben.

Karamell nővérkétől várt némi bemutatást e szokatlanul vigyorgó betegével kapcsolatban, akiről az volt első benyomása, esetleg hiányzik egy kereke. Ha pedig nem hiányzik, akkor eggyel több van belőle. Mindez azt jelenti, hogy egyik sem örvendetes. Legalább is nem annyira, hogy ezért vihognia kellene. Ám betege egyfolytában bazsalyog.

—Mi a panasza kedves betegemnek?

Amint ezt megkérdezte, a vigyor alább hagyott arcán, majd hirtelen sírásra állt a panaszos szája:

—*Kedves doktor úr! Mentse meg az életemet, mert nem élek én már sokáig!*

Szúr a szívem, görcsöl a gyomrom, hasogat a csontom, hasít a fájdalom májamba,

kanyargó beleimből elviselhetetlenül bűzös gázok távoznak az alfelemen keresztül. Tele vagyok gonosz bacilusokkal, életemre törő makacs vírusokkal, melyeket csak a doktor úr tud kikotorni belőlem!

Karamell nővérke tudta, magyarázatot vár a doktor tőle, aki hajdani időkben, akkor volt fiatal, amikor a belépő beteg gyakrabban kotortatta ki magát, mint kéményseprők a kormos kéményeket.

Néhai Vakondi doktor úrnak volt ő már azokban az időkben is hozzáértő asszisztense. Így eléggé ismerte e nyugös beteget.

Nővérke közel hajolt a doktor úr füléhez, amelybe a belépő betegről suttogott bizalmas információkat.

Rövid suttogás nem szólhatott másról, mint arról, hogy Angyal doktor ne próbálkozzon lebeszélni vizsgálatról betegét, hiszen ez úgys reménytelen lenne. Ő már régóta ismeri.

A doktor nem próbálkozott ilyesmivel, hanem fogta a telefont és Szunnyasztó doktornőt, az altatóorvost, hívta a rendelőjébe, mert mindenképpen altatásban kívánt betegének az újabb vizsgálatához kezdeni.

Sunnyasztó doktornő, miután megérkezett, máris hozzáfogott az elszundításához, aki panaszos sírását már abbahagyta és arca rendkívüli nyugalmat sugárzott. Talán a közeli endoszkópos vizsgálat miatt.

Mindezért a szokásosnál kevesebb dózist alkalmazott a soron következő altatáshoz. Mint később kiderült, még kevesebbel kellett volna használnia.

No de, ki tudhat előre mindent?!

Bárki azt gondolhatná, hogy egy személy, nem tud lenni nagyon izgága, ideges, ugyanakkor rendkívülien nyugodt.

Márpedig e beteg, rendelkezett ilyen képességekkel. Csak akkor érezte magát biztonságban, ha orvost tudott közelében, aki baj esetén, azonnal megmentheti becses életét, melyet bacilusok, vírusok egyfolytában veszélyeztetnek.

Most két orvos volt közelében, ezért szállta meg ez a nagy-nagy nyugalom, amelyet Sunnyasztó doktornőnek tapasztalnia kellett. A korábbi időkből szerzett tapasztalatokból okulva, felkészülten érkezett a vizsgálatra.

Angyal doktor, annak rendje-módja szerint, az elaltatott betegének kanyargós beleit átvizsgálta, ahol semmilyen eltérést nem talált.

Sőt, lompos bélbolyhait jobb állapotban találta, mint bármely fiatal szervezetben tapasztalhatta eddigi praxisa folyamán.

Következhetett Szunnyasztó doktornő erőfeszítése, a beteg szakszerű felébresztése.

Szokásos módon beszélt betegéhez, aki nem akart hallgatni ébresztgető szavaira. Ezután megrázta, de ez sem járt eredménnyel.

Pofonjait osztogatta egyre nagyobb csattanókkal, mire az elaltatott ember apró horkolásokkal válaszolt. Azonban a horkolások hangereje egyre növekedett olyannyira, hogy a rendelő falain lévő néhány kép, remegésbe kezdett.

Angyal doktor, látva a helyzet súlyosságát és Szunnyasztó doktornőnek az eredménytelen pofozkodás okozta teljes kimerültségét, ő maga folytatta. Férfi létére, mégiscsak nagyobb taslikat tudott csattanítani a hétalvó embernek horkolgotó ábrázatára.

Nagyobb tasliknak meglett a hatása, mert az egyik csattanó után, Nyavalygó János ijedten ugrott talpára:

—Ha! Ha! Mi volt ez a csattanás?

—Mi lett volna? Kedves betegem nem szándékozott felébredni az altatásból, márpedig más betegek is várnak vizsgálatomra, ezért némi pofozkodásra volt szükség.

—Akkor azért éget az arcom annyira, mintha szalmalánggal pörzsölné valaki. De nem bánom én a pofozkodást sem, csak azt tessék nekem megmondani, hogy sikerült e a gonosz bacilusokat, vírusokat kikotorni belőlem, amelyek az életemre törnek?

—Megnyugtathatom kedves betegemet, mert teljes mértékben sikerült átkukkantani kanyargós beleit, amelyben semmilyen bacilust és egyetlen vírust sem találtam. Miután biztonsággal kimondhatom, egészségesebbek becses belei, mintegy húsz éves fiatalembernek!

—Drága doktor úr! Mennyivel tartozok én ezért a hősie vizsgálatért, ami az életemet hosszabbítja meg?

Angyal doktor, aki teljes ellentétje volt elődjének, Vakondi doktornak, egy pillanatig értetlenül nézett betegére, felajánlott hálapénz miatt. Ekképpen mondta ki a külön háláról alkotott véleményét:

—Nem tartozik semmivel! A társadalombiztosítás fizeti a vizsgálat költségeit!

Azonban mégiscsak lenne egy kérésem a jövőbeni vizsgálatokat illetően. Ha most a kedves Nyavalygó betegem 75 éves, akkor azt ajánlanám, hogy tíz éven keresztül ne jöjjön rendelőmbe, és ne vegye el az igazi betegek vizsgálatára szánt drága időmet.

Angyal doktor, amikor ilyen hosszú időt jelölt meg, az újabb ellenőrző vizsgálatra, arra gondolt, tíz éven keresztül majd csak elviszi betegét valami más kór. Vagy elüti egy autó, hiszen akkor már 85 éves lenne, amit remélhetőleg betege nem él meg. Nagy biztonsággal azonban ezt sem lehetett kijelenteni. Az bizony igaz, sohasem szabad senkivel szemben hosszabb időre szóló jóslatokba bocsátkozni.

Amikor kellő illendőség mellett, hátrafelé haladtában hajlongva, a vizsgálaton átesett beteg elhagyta a rendelőt, arca sugárzott a boldogságtól.

Boldogsága két töről fakadt. Egyiknek oka nem volt más, mint az, hogy most már a rettegett bacilusoktól és vírusoktól mentesen, életének fonala ismételten meghosszabbodott.

Boldogságának másik forrása az volt, hogy az Angyal doktornak szánt hálapénzt vihette magával haza.

Mindez, olyan szokatlan jelenség volt számára, ami mindenképpen jókedvre derítette. Ezek után nem lehet azon sem csodálkozni, hogy fütyörészésbe kezdett, amint a rendelő ajtaján kilépett.

Folyosón várakozó betegek azonban nem tudtak a rendelőben történetekről, ezért furán néztek az onnan kilépő gyanús emberre. Némelyeknek közülük máris az volt a véleményük, hogy ez a beteg az elmeorvosi rendelőnek gyakori látogatója.

Egy kisebb részük arra gondolt, hogy ebben a rendelőben azonnali gyógyulásra számíthatnak. Úgy, mint a most derűs

ábrázattal kilépő, volt beteg, aki most minden betegségétől egy csapásra megszabadult itt, ezen a szent helyen.

*

Az ősze végi időnek Eged hegy és Vár hegy felől fújó hideg szelei, a küszöbön kopogtató télre figyelmeztettek.

Elhullajtották lombjaikat a nyáron zöld lombbú fák, csak a fenyőerdő lombjai tartották meg a tűleveleiket. A cseres és tölgyes erdő fái ottmaradtak még ugyan a száraz falevek, amelyeket csak a tavasszal fakadó új rügyek választanak el az ágaiktól. Addig védik az alvó rügyeket, melyek most téli álmomra szenderültek.

Lombok között csípős szél nyargalászik, suhogtatva száraz falevelekkel telt ágakat. Némely madár keres csak menedéket a csípősszél fújta lombkoronában, amely hamarosan fehérbeöltözötnen, talán

örökálomba ringatja, a kegyetlen hideg elől itt oltalmat, kereső madárkákat.

Kegyetlen hideg téli időben nemcsak madarak várhatják más évszakokhoz képest gyakrabban az elmúlást, hanem az emberek is.

Nyavalygó Jánosnak hű felesége, Panni asszony, aki annyi panaszt hallgatott már meg párjának betegségeiről, most a tél folyamán, ugyancsak legyengült. Az éveinek száma, és betegségei, amelyekről soha nem panaszkodott, ezen a télen legyengítették szervezetét.

Egyre rövidebbek lettek léptei, majd egyre tovább maradt a melegágyban reggelente, míg aztán eljött a nap, amikor már nem akaródzott neki felkelnie sem.

Folyton nyűgösködő ember értetlenül állt az eseményeket tapasztalván. Hiszen ő volt mindig nagyon beteg és most mégis hű felesége az, akiért a halálangyala halkan kopogtat házikójuk ajtaján.

De nemcsak ő állt értetlenül Panni asszony állapota miatt, hanem a gyerekeik, akik távolabb éltek tőlük, s így csak akkor

szembesültek anyjuk súlyos betegségével, amikor már nagy volt a baj.

Közei rokonok, szomszédok, szintén meglepetten tapasztalták az idős asszony hirtelen legyengülését, aki soha nem panaszkodott, mintha egészségében soha semmilyen hibát sem érezne.

Annyi bizonyos, az események ismeretében mindenki arra számított, aki először elköszön ettől a háztól, az mindenképpen a házura lesz. Hiszen húsz éves kora óta, egyfolytában nyugösködik.

Húsz éves kora óta panasolja, mindenkinek, a már szállóigévé vált panaszát; *higgyétek el, nem élek én már sokáig!*

Ki tudná megmondani, hogy képzelt betegségei miatt, mennyiszer járt már orvosi rendelőkben, ahol mindannyiszor kétségbeesetten könyörögte: *mentse meg az életemet, drága doktor úr!*

Ki tudná megmondani mennyi gyógyszer szedett be képzelt betegségeire, amelyek leginkább akkor újultak ki ismételten, ha valaki betegségről panaszkodott előtte.

Bármilyen betegségről hallott, mindegyiknek érezte azonnal a görcseit, elviselhetetlen fájdalmait, ami aztán iszonyatos halálfélelemmel párosult.

Nem tudtak előtte olyan bajt mondani, ami neki nem létezett. E bajokat, sokkal súlyosabbnak érezte, mint mások és hitte, hogy az övéhez képest másoké, nem is nevezhetők igazi betegségeknek. Mindenki jobban tette, ha minden vita nélkül elfogadta sirárait és sajnálatáról, együttérzéséről biztosította őt.

Talán két gyógyszerárban sem férne el az a sok-sok gyógyszer, melyeket beszedett az eltelt több évtized során. Az orvosok csodálták élni akarását és csodálták azt, hogy ennyi feleslegesen beszedett gyógyszernek mellékhatásai, nem tették tönkre gyomrát, máját, vagy bármelyik más szervét.

Sok orvosi vizsgálat nem talált benne semmilyen kórt és nem okozott nála semmilyen betegséget.

Amikor eltemeti szerető feleségét, Panni asszonyt, már nyolcvan éves. Az éveinek száma miatt igazi idős embernek számít, ami

után mindenki úgy gondolná, nyakába zúduló magány és betegségek irányában történő képzelgése, az eddiginél rosszabb állapotot idéznek elő szervezetében.

Bárki részéről az ilyesféle gondolat, egyáltalán nem állta meg helyét. Nemhogy betegebb lett magányában, hanem inkább úgy tűnt, mintha idős kora ellenére, jobban érezné magát.

Talán betegségeiről felejtkezett el, a nyakába zúduló magányával, hiszen nem volt ideje létező, vagy nem létező bajaival foglalkozni. Művelte kertecskéjét, etetgette azokat a háziállatokat, melyeknek gondozása eddig, hűséges felesége, Panni asszony kizárólagos feladatát képezte.

Azért volt csak felesége kizárólagos feladata, mert képzelt betegségei, teljesen lekötötték minden idejét. A gyógyszerek sokaságának fogyasztása elmélyült figyelmet igényelt.

Pontosan tudnia kellett, melyikből, mennyit kell bevennie naponta. Melyiket kell széjjel rágnia, és melyiket kell egészben lenyelnie és persze, mennyi vízzel, vagy milyen más folyadékkal.

Addig, amíg nem ismerte, illetve nem tudta megjegyezni gyógyszereinek latin neveit, addig bizony a tabletták nagyságára, és azoknak színeire, alakjára kellett összpontosítania minden figyelmét.

Majd később, amikor már jó gyógyszerész alaposságával kezelte piruláit, könnyebb dolga volt. Azonban még így sem maradt annyi ideje, hogy az otthoni munkák végzésével tudjon foglalkozni, mert a nyert időt, képzelt betegségeinek elpanaszolásával töltötte.

Mindig talált olyan személyt, akinek elmondhatta az unalomig hallott fájdalmait és az ezt követő határozott kijelentését; *nem élek én már sokáig!*

Mindenesetre, hetvenöt éves korától-nyolcvanöt éves koráig, úgyszólván, panaszmentesen élt, mert senkinek sem panaszkodott, hiába érdeklődtek ismerősei a hogyléte felől.

Amikor betöltötte nyolcvanöt évet, ismét képzelődni kezdett az egészségi állapotát illetően. Nem történt ugyanis más, mint ismét két idős asszony kezdett el egymásnak panaszkodni, amikor ő éppen a belátást

akadályozó nagykapuja mögött, hallotta szavaikat:

„—*Kedves Borcsa! Nem tudom, mi van velem, de nagyon rosszul érzem magamat! Fájnak csontjaim, fájnak az ízületeim, szúr a májamba, dübörög szívem, görcsöl a gyomrom, szaggat a hátam, csikarnak beleim! Majd meglátod, nem élek én már sokáig! „*

Amikor az előbbi panaszok áradatából a belek csikargatását is meghallotta, odakapott a hasához, majd súlyos állapotának hirtelen felismerésében, ekképpen suttogott:

—*Te jószágos Isten! Ismét csikarnak a beleim! Ismét felteltem bacilusokkal, vírusokkal! Ismét veszélyben van az életem!*

E kétségbeesését követően, kutatni kezdett az elsárgult orvosi papírai között, amelyek között néhai Vakondi doktor utódjának, Angyal doktornak, legutolsó, megsárgult vizsgálati eredményét találta meg.

Mindenegyes betűt külön értelmezve olvasta el az egykori papírt, amelyből csak arra figyelt fel, hogy az a tíz év lejárt, amely után neki ismételt vizsgálaton kell megjelennie.

Ismét ajánlatos áttúrní kanyargós beleit, amelyekben az eltelt idő óta, ismét hemzseghetnek a bacilusok, vírusok, miután az élete ismét nagy veszélyben forog.

Ebben a hirtelenjött felismerésben, semmi sem természetesebb annál, mint az, hogy gyorsan öltözködni kezdett és a városba induló busszal, beutazott az endoszkópos vizsgálatra.

Úgy gondolta, semmilyen beutalóra sincsen szüksége, hiszen a tíz év utáni vizsgálatra, Angyal doktor rendelte vissza, még annak idején.

Tíz év bizony elég hosszú idő ahhoz, hogy ebben a rendelőben szintén változások történjenek. Mindenesetre, Karamell nővérke még azokban az időkben nyugdíjba ment. Sőt, olyasmit beszéltek, már nem is él.

Annyi bizonyos, hogy egy másik nővérke nyitott ajtót kopogására, miközben döbbsenten nézett az aggastyánra, aki egy elsárgult papírt lobogtatva kezében, ekképpen szölt hozzá:

—Kedves nővérke! Kegyeddel még nem volt szerencsém találkozni. Sok éve múlt annak, amikor még Karamell nővérke volt itt és Angyal doktor úr rendszeresen

általvizsgálta becses beleimet műszerével. Ekkor ezt mondta nekem; *tíz év elteltével újfent megismétli.*

Ezért vagyok én most itt, hogy megejtsük kanyargós beleimnek átkukkantását, miáltal ismét megtisztulok azoktól az ártalmas bacilusoktól és fránya vírusoktól, amelyek ismételen életemre törnek.—siránkozva adta elő panaszait, amelyet igazolni akarván, egy megsárgult régi papírost, adott át a megszeppent nővérkének.

Piperkőc nővérke, Angyal doktornak legújabb asszisztense, értetlenül nézett az aggastyánkorú betegre, majd beleolvasott az egykori vizsgálati eredménybe. Azt elolvasva, nem volt mit tennie, mint Angyal doktor elé engedni a fura panaszost, hogy oldja meg ő e rejtelmesnek tűnő betegének gondjait.

Miután a doktor, korábbi leletekkel együtt, átvette a múltból ismét felbukkanó betegét, megsárgult papírost elolvasva, emlékeiben kutatva, meglepetten ezt mondta:

—*Maga még él, Nyavalygó bácsi?*

—*Élek bizony és azért jöttem, mert lejárt a tíz év, és én újra itt vagyok vizsgálatra. Újra itt vagyok, hogy bekukkantson a kanyargós*

beleimbe. Kikotorva onnan minden vírust és minden bacilust, amelyek ismét az életemre törnek.

Kedves doktor úr! Mentse meg életemet, mert nem élek én már sokáig!

Angyal doktor alig tudott szólni ámulatában. Nem így gondolta ő tízévnyi idővel ezelőtt, amikor csak a beteg megnyugtatóására rendelte vissza.

Azt sem gondolta, hogy tízévnyi idő alatt, betege mégsem költözik el ebből az árnyékvilágból. Sőt, még csak egy autó sem lesz hajlandó elütni és ennek okáért, nyolcvanöt évesen, ismét találkozni kell vele a rendelőjében.

—Kedves betegem!

Nem úgy van az, hogy kend beállít ide váratlanul, és én mindjárt nekifogok becses belei átvizsgálásának!

Először, a beteg előjegyzése a vizsgálatra, még mostanság sem ment ki divatból, sőt igazi gyakorlattá vált.

Másodszor pedig, a kanyargós beleit még most is elő kell készíteni vizsgálatra. Ami nem jelentheth mást, mint ki kell onnan takarítani minden olyan haszontalan salakot, amely

olyan földi nyaláncságok elfogyasztása után található ott, mint például a mákos rétes és a túrós rétes és a többi földi finomságok.

Mindezek után haza kell most mennie és...—mondta volna még tovább az endoszkópos vizsgálat szigorú feltételeit, azonban hirtelenjében más jutott eszébe.

Ha most hazaküldi, akkor holnap már újra itt lesz. Nagyon jól ismerte makacsságát, ennél fogva azt találta ki, hogy ultrahanggal készít betegéről egy bűvészmutatványt, egy hókuszpókuszt, ami után Nyavalygó János ismételten megnyugszik, ő pedig megszabadul tőle, legalább húsz évig.

—Húsz év! Te jószágos Isten! Ez az újabb húsz év elég hosszú idő ahhoz, hogy reményeim legyenek arra, mely szerint ennyi idő multával, nem találkozok véle, hiszen akkor már százöt éves lenne!

De, él e vajon addig? Minden megtörténhet, hiszen a nyolcvanöt év elérézésére sem gondoltam, mégis eljött!

No és, leszek e még én akkor? —tette fel magának az őt leginkább érintő kérdést, amelyre most senki sem tudna választ adni.

Tudta jól, legkönnyebben, ezzel a hókuszpókusz vizsgálattal szabadulhat meg tőle. Hiába mondaná; *nyugodtan menjen haza, hiszen nincsen magának most sem semmilyen baja, csak folytonosan képzelődik, a beteges halálfélelme miatt.*

Most tehát nincsen más dolga, csak meg kell nyugtatnia. Éppen ezért, ekképpen szolt hozzá:

—Kedves Nyavalygó bácsi! Amióta nem járt nálunk, sokat fejlődött az orvostudomány. Ami azt jelenti, bacilusokat és vírusokat már úgy is kilehet űzni kanyargós beleiből, ha azokban nem turkálunk *vakond* módjára.

Tessék most lefeküdni és öt perc múlva megszabadul minden vírustól, minden bacilustól!

A beteg nagy nyögések mellett feküdt le a vizsgálati helyre, amin nem lehet csodálkozni, hiszen testében még ott hemzsegték a tíz év óta gyarapodó, életére törő bacilusoknak, vírusoknak tömege.

Angyal doktor, ahogyan eltervezte, egy-két hókuszpókusz mutatót készített műszerével, majd megkérdezte:

—*Ugye máris jobban érzi magát kedves betegem?*

—*Kedves doktor úr, műszere csodákat művelt velem. Minden csikarás, görcsölés egy csapásra megszűnt!*

Nem sajognak csontjaim, nem csikar májam, nem görcsölnek kanyargós beleim. Sőt, azok a bűzös gázok sem kényszerítik durrogásra az elviselhetetlen bűzőket, pukkasztó alfelemet.

Ha hiszi el nekem kedves doktor úr, ha nem. Én már teljesen jól érzem magamat ismételten! Ne tudjak innen elmenni, ha most nem mondok igazat magának!

A doktor sokat sejtetően kacsintott Piperkőc nővérkére, amiből az érthette; *ez a beteg ismét gyógyulás útjára lépett, egy ideig.*

Majd a gyógyult ember felé fordulva mondta:

—Kedves betegem, akár húsz év múlva is ráér nálam ismételten megjelenni!

—Kedves doktor úr, nem felejttem el és húsz év multán, ismét kopogtatok az ajtaján. Most már, tessék nekem megmondani, hogy mennyivel tartozok ezért a vizsgálatért?

—Nem szoktunk már kérni betegünktől hálapénzt, én azonban nem akarom megsérteni, ha nagyon akarja, adjon annyit, amennyit rám szánt.

Az ismételten gyógyult ember úgy látta, hogy ilyenkor, a kétezredik év tájékán, már dukál egy tízezer forintos, hiszen romlik a pénz folyamatosan. Mindezek után, borítékba előre elkészített tízezresét a doktor úr markába helyezte, majd kilépett rendelőjéből.

Már kívülről kiáltotta vissza:

—Isten áldja meg kedves doktor úr, Isten áldja meg Piperkőc nővérke! Köszönöm, hogy ismételten kiűzték belőlem azokat a fránya vírusokat, és gonosz bacilusokat! Húsz év múlva találkozunk!

*

A kora tavaszi szelek játékos hatásaként, ismételten megcseppentek a házak ereszei.

Némely korai virágnak zöld szára kibújt már a föld alól, majd pár nap multával bimbót növesztett, mely az egyre jobban melegedő időnek hatására, kinyíltan csalogatta a zümmögő méheket, amelyek szorgalmasan libbentek minden nektárt adó, korai virágra.

Ezen nem lehet csodálkozni, hiszen egész télen át kaptárjukban türelmetlenül várták az első nektározó növényt. Egész télen át csak a kaptár melegére számíthattak, ahonnan csak a tavaszi idők érkezésével repülhettek ki, a fagyos szelek és kemény, hideg időjárás miatt.

Visszatérő vándormadarak éneke zengte be ismét az erdőt, mezőt. Keresték a fészekrakásra legalkalmasabb helyeket, hogy az őszi időnek érkezésével, fiókáikkal repülhessenek el ismételten a melegebb, déli tájak felé.

A kinyíló virágok, szívet melengető látványukkal gyönyörködtették az emberi lelkeket, hiszen a havas, hideg idők után, annyira óhajtották már a tavasz beköszöntét.

Tavaszi, nyári, az őszi és téli idők nagy körforgását nem befolyásolhatták a falu legidősebb polgárának képzelt, vagy valós

betegségei. Hiszen az évszakok megállíthatatlanul követték egymást, a múltó időnek örökkön forgó kerekén.

Egy év, öt év, tíz év, tizenöt évnyi idő, gyorsan lepörög az idő kerekén. Így aztán azon sem lehet csodálkozni, ha az egykori képzelt beteg, olyan szépkort él meg, amelyre illik odafigyelni másoknak is.

Az anyakönyvi nyilvántartásban közeledett annak az ideje, amikor a falunak szépkort megélő polgára, hamarosan száz éves lesz.

Ez a szépkorú polgár nem más, mint Nyavalygó János, aki sok-sok képzelt, vagy valós betegségekkel, megállíthatatlanul közeledik most a száz éves kor felé. Ez nem jelenthet mást, mint azt, hogy él a faluban egy olyan ember, aki átélte a huszadik századot, teljes terjedelmében.

Az egy évszázadnyi idő során kapott ő, és kaptak kortársai ígéreteket, hogy sokkal jobb lesz a dolgozónép élete. Annak a népnek, amelyhez tartozott.

Jobb lesz csak a kitűzött kormányprogramoknak, kell megvalósulniuk.

Százévnyi idő alatt kiváló politikusok, minden színben tündöklő szónokok, hallatták hangjukat. Ám az volt jellemző mindegyikükre, hogy ígéreteik mindenkor csak ígéretetek maradtak.

Ez az ember azonban ennek ellenére átélte a huszadik századot, annak összes jó és rossz dolgait. Bánatát, nyomorúságát, esetleg örömet. Ez utóbbiból volt talán legkevesebb.

Hiszen mindez egy valóságos csoda. Egy valóságos csoda, amelyet illik megünnepelni nemcsak leszármazottainak, hanem a falu összes lakójának.

Élő legenda, eleven történelem, akivel illik néhány szót váltani, mert nem sok olyan ember létezik, aki abban szerencsétlétik, hogy gyarló emberi élete folyamán, kezét foghat egy száz éves emberrel.

Amikor elterjedt a hír, hogy ebben a faluban, ilyen rendkívül esemény közeledik, az egész falu forrongani kezdett, lázban égett.

Mindenkinek volt egy ötlete, hogy miként lehetne emlékezetessé tenni ezt az évfordulót, amely legalább annyira ünnepe a falunak, mint az évszázadot átélt aggastyánnak.

Az, hogy médiának legmagasabb fokon kell képviseltetnie magát, senki előtt sem lehetett kérdéses.

Újságírók, televíziósok serege lepte el a falut, akik egyébként, más esetekben, nagy ívben elkerültek e helyet, eddig még minden esetben.

Miért is ne kerülték volna, amikor nem történt ott semmi olyan, ami szenzációs hírnek számítana?

Hiszen nem számít szenzációs hírnek az, ha csak a mindennapi életről írhatnak. Például olyanról, hogy XY földműves kitörte nyakát, a szántás, vagy vetés közbeni buzgalmában.

Az viszont már igen, hogy XY megélt száz évet, átélte a huszadik századot, miáltal nagyon sok dolognak volt szemtanúja. Közönséges, földi halandó ember, aki csak élte életét és buzgón dolgoztatott, a rövidebb élete folyamán, egyáltalán nem láthatott, nem tapasztalhatott ennyi mindent.

Az ünnepségre megérkezett, illetve ideszállították az ünnepelt egyik gyerekét, aki már tolókokcsiban gurult az emelvény elé. Oda, ahol majd minden esemény, a száz éven

keresztül vírusokkal és bacilusokkal nemes küzdelmet folytató apjának üdvözlésére fog történni.

Felesége már korábban eltávozott az élők sorából. Másik gyermek, a leánygyermeke, pedig már semmilyen formában sem lehetett jelen, mert nem örökölvén az édesapa génjeit, az édesanyja után eltávozott az élők sorából. Jelen voltak viszont népes unokái, dédunokái és ükunokái.

Az aggastyán azonban nem szorult semmilyen segítségre, mert minden támogatás nélkül lépkedett fel az ünneplésére felállított emelvényre.

A falunak rézfúvós zenekara, a *rezesbanda*, nyitotta meg a kezdődő ünnepségsorozatot. Bődületes hangerejével, nemcsak a falu lakóival tudatta e szenzációsnak számító eseményt, hanem a szomszédos falvak lakóival is. Hiszen ott is hallható volt a bődületes hangerejű zenéje.

Remélhetőleg, azt még csak mondani sem kell, hogy e jeles eseményen megye is képviseltette magát, mégpedig eléggé magas szinten.

Nem annyira a száz év bővölte el őket, mint inkább e bensőséges ünnepségen való jelenlét, ahol mindenféle földi finomságok, nyalánkságok feltalálása volt várható.

Elég, ha csak némely korábbi falusi ételek illatát idézték fel képzeletükben, máris igent mondtak e bensőséges meghívásnak.

Az bizony kétségtelen, némely bográcsgulyásnak illatát, még akkor sem lehetne kitörölni a tárolt illatok tárházából, ha azért akkor, fizetni kellett volna valamennyit.

Arról nem beszélve, hogy a falusi rétesek széles választéka kerülhet feltalálásra. Ezek között található mákos rétes, túrós rétes, sehol máshol nem található finomságú cseresznyés rétes és különböző paraszt sütemények, helyi specialitások.

Ezeknek minőségét, még csak meg sem közelítik a városi cukrászdákban kent-fent sütemények, amelyek különböző színű, különböző eredetű, kenőcsökkel vannak összekenegetve, kipüderozva.

Természetesen, az ilyen magas szintű vendégek, mint a megyeiek, ilyesmikért egyáltalán nem szoktak fizetni, és ez a

vendégmeghívás elfogadásának csak az előnyére szolgálhat.

Világraszóló ünnepségsorozatot a falu polgármestere nyitotta meg, aki ekképpen méltatta a száz évét megélt ünnepeltet, amelyből az időnek rövidsége miatt, most csak idézni lehetséges:

—*Kedves Nyavalygó János bácsi! Kedves ünnepelt! Kedves ünneplő közönség, amely közül elsősorban a megyei vezetésnek mondanék köszönetet, akik fáradságot nem ismerve, időt szakítottak rendkívül szűkösre szabott idejükből és megtiszteltek azzal, hogy falunk e jeles polgárának megünneplésén részt vehessenek.*

Ezen ünnepség során nem szeretnék most nagy szavakat használni. Azonban nagy hibának tartanám, ha nem tennék említést arról a nagy-nagy kitartásról, amelyet falunknak százéves polgára, tanúsított az eltelt száz év során.

Száz éven keresztül küzdött a vírusokkal, bacilusokkal nemes életéért és mindezt csupán azért tette, hogy megélje e

nemes évfordulót, és faluját tegye ez által még híresebbé.

Gondoljuk csak el, mennyiszer kellett megjelennie orvosi rendelőkben, pusztán csak ezért, hogy életének fonalát, a százéves kor határáig, elnyújthassa. De nem lehetséges az sem, hogy még azon túl is nyújtani fogja, amiért mindent meg fog tenni a jövőben is.

Mennyiszer kellett az orvosi rendelők előszobáiban várakoznia, izgulnia, és mennyi hálapénzt kellett otthagynia, aminek köszönhetően nem csak beengedték a rendelők gyógyszereszagú helyiségébe, hanem olykor gyógyítgatták is.

Mondhatnám úgy, vállalta az anyagi hozzájárulást, vizsgálatokkal járó izgalmakat, amelyeket végül siker koronázott. Most, ezen a napon, századik születésnapjának tarthatjuk fényes ünnepét. —fejezte be méltató beszédét a buzgó polgármester.

Nyavalygó János, akit dolgos élete folyamán még sohasem ünnepeltek, elérzékenyülten hallgatta polgármesterének méltató szavait, amelyek mind a betegsége

melletti makacs, hősies kitartásának helyességét igazolták.

Most érezte csak, hogy érdemes volt a bacilusokkal, vírusokkal szembeszállni, amelyek oly gyakran törtek becses életére. Legalábbis ő mindig ebben a tudatban élt.

Még fonta volna tovább az elmélyült gondolatainak fonalát, ha a műsor rendezője nem hívta volna fel figyelmét a hagyományörző néptánc együttes soron következő műsorára, amelyre szintén csak az ő ünneplése miatt kerülhet most sor.

Fergeteges néptáncot népdalcsokor követte, amikor hagyományörzők jóvoltából, hallhatta gyermekéveinek dalait és láthatta táncait. Mindez ismét elérzékenyítette, visszaidézte a régi időket, amikor még Préselő doktor gyógyítgatta, Bazsalygó nővérke segédlete mellett.

De hol vannak már ők? És hol van Agyvájó doktor, hol van Szellem nővér, hol van Vakondi doktor, aki oly sokszor átfürta kanyargós beleit? Hol van a kedvesen vigyorgó Karamell nővér, Hol vannak mindazok a doktorok, akik hasznos tanácsaikkal

igyekeztek őt ellátni, a hosszúélet elérése érdekében?

Csak saját tanácsaikkal, ők nem tudtak élni, mert régen föld alatt pihennek!

Hol vannak gyerekkori játszótársai? A régi barátok, szomszédok? Hol van Gógyis sógor? Hol van András koma, Izidor bátyó, az a két akasztófavirág, akik halállal riogatták őt annak idején?

Kutatott volna még emlékeiben tovább, de egy szemtelen televíziós riporter visszahozta őt a jelenbe, következő kérdésével:

—Kedves Nyavalygó János bácsi! Megmondaná nekem, minek köszönheti hosszúéletét?

Az ünnepelt hallgatott néhány másodpercig, majd ezt mondta:

—Talán annak, hogy vigyáztam mindig magamra. Bacilusokat, vírusokat már csirájában kikotortattam magamból, így azoknak nem engedtem időt életem fonalának rövidítésére. Hála ezért az orvosaimnak és csodálatos gyógyszereiknek, amelyeknek sokasága minden bizonnyal kilyukasztja a gyomromat, ha mindet beszedelem.

Hogy nem lyukadt ki gyomrom, bevett mérgek sokasága ellenére sem, minden bizonnyal az örökölt génjeimnek köszönhetem. Hála ezért őseimnek!

Hosszúra nyúlt életemet nem utolsó sorban köszönhetem még annak, hogy néhai kedves feleségem, Panni asszony, ugyancsak jól főzött. Én, a főzött és sült ételeit, imádtam. Különösen az általa sült túrós-mákosréteggel nem bírtam betelni.

Mostani, nagy szupermarketekben kapható müzliket, a műanyagból készült tubusos, vagy nem tubusos ételeket, sohasem fogyasztottam, mindannak ellenére, hogy reklámokban csupa jó dolgot olvashattam róluk.

Olvashattam olyanokat, hogy ezektől nem lesz magas a koleszterinem, mert az ebben található anti és nem anti oxidánsok, mindent a helyére tesznek. Kicsi koleszterinből nagyot csinálnak, nagyot meg kicsire szabályozzák. Az ártalmas baciust, vírusokat azonnal megsemmisítik.

Én azért mégiscsak azt mondom, hogy azokat az ételeket eszem ezután is, amelyeket megszoktam eddigi életem során.

Bibliában is olvasható, hogy azokat az élelmiszereket kell fogyasztani, ami hazai tájakon megterem. Nem pedig azokat, amelyek nevének kiejtése nyelvbotlást okoz a magyar embernek.

Magyar ember csak magyarföldön termelt élelmiszereket fogyasszon, mert az válik egészségére.

No meg aztán, azzal a borocskával oltsa el szomjúságát, ami magyar vidéken terem, mert az válhat csak egészségére, attól távoznak el belőle a gonosz bacilusok és rakoncátlan vírusok!

Amikor a bacilusokat, vírusokat ismételten kiejtette száján, úgy érezte, mintha ismételten telve lenne velük. Görcsölni kezdtek belei, hasogattak csontjai, szúrt a mája és minden egyéb testrészében elviselhetetlen fájdalmat érzett, de mégiscsak türtőztette magát.

Amikor a riporter, riportjának végén, még hosszabb életet kívánt neki, az ismételten beképzelt fájdalmai miatt, már nem tudott uralkodni magán, ezért sírásra álló szájjal mondta:

—Az Isten adná, hogy még hosszabbra nyúlna életem fonala, de én érzem, és tudom, nem élek én már sokáig!

—Ugyan már Nyavalygó bácsi! Ne tessék már ezt mondani, hiszen olyan jól néz ki és még saját lábán, könnyedén jött fel az emelvényre!

Én még a százötödik, száztizedik születésnapján is szeretném elkészíteni világraszóló riportomat!—akarta vigasztalni, de az ünnepelt gondolatai már a bacilusok, vírusok körül jártak, amelyek ez időre valószínűleg ismét elburjánzottak kanyargós beleiben, ezért siránkozva mondta:

—Édes Istenem! Él e vajon még Angyal doktor? Aki akkor áttúrta kanyargós beleimet és hálapénzemet sem fogadta el. Él e még ez a jószágos orvos doktor, aki akkoriban azt mondta, hogy húszévesi idő elmúltával, jelenjek meg újra a rendelőjében, miután újra átvizsgálja kanyargós beleimet? —rémülten suttopta magában.

Kérdéseire azonban most még nem tudhatta meg a választ. Hiszen könnyen előfordulhatott az, hogy Angyal doktor is elköszönt már e földi világtól.

Nem volt tekintettel betegének közeledő, visszarendelési időpontjára. Hiába közeledett a visszarendelés húszadik éve, ő már nem élhette meg e napot, mert neki csak ennyire szabta éveinek számát a Teremtő. Nyugodalmas, békés pihenőt neki!

A vénkecske is megnyalja a sót.

{Régi magyar közmondás}

K. Gábor gazdag embernek számított a faluban. A határban szőlői, gyümölcsösei, jelentős helyet foglaltak el a községet körülvevő dombok oldalain, ahol ősziidőre mindig jól beértek az itt termelt gyümölcsök.

Ez annak volt köszönhető, hogy e földeknek legtöbbje, délnek fekvő lankákon várta reggelente, a felkelő napnak aranyló sugarát.

Falu alatti rétföldeken, szőke kalászu búzatáblák hullámoztak a július eleji melegidőben. Búzatáblák mellett, kukoricatáblák zöldelltek, ahol esőre várva, lankadtan meredtek Ég felé, az áztató esőt ugyancsak szomszédhozó növények.

Falu közepén terebélyes háza hívta fel a figyelmet arra, itt bizony egy gazdagabb ember lakik. Lakóház mögötti udvarán istállók sokasága sejtette, hogy valamennyiben jószágokat tart a ház gazdája, amelyek közül különösen a lovak voltak a kedvencei.

Közülük különösen kedvelte azt a *Deres* névre hallgató paripát, amelyikért ugyancsak sok pénzt adott az egri vásárban. Ez a ló másnak is nagyon tetszett, ezért szerették volna megvenni előle. Azonban mindenkinél többet ígért érte, miután végül ő köthette az után a szekér után, amellyel visszaindult az erdőn keresztül falujába.

Nem is adta volna el semennyiért, hiába kérték tőle, ígérve sokkal többet annál, amennyiért vásárolta.

Pedig még hat ló nyerített istállójában, a *Deresen* kívül, amelyek mindegyike arról

tanúskodott, hogy őket is szeretik e háznál, ahol cselédek alkalmaztak az ápolásukra.

De nemcsak az ő ápolásukra voltak cselédek, hanem a határi földek művelésére és lakáskörüli munkák végzésére, úgyszintén.

Elkelt a segítség, hiszen a gazda hetvenharmadik évét betöltötte. Bár ez nem látszott meg rajta, hiszen fiatalosan mozgott és szemeiben hamiskás fény villant, amikor fiatalabb nőszemélyek kerültek közelébe.

Feleségét tíz éve eltemette, két lánya régóta önálló életet élt a faluban, saját családjának körében.

A *Deres* mindig érezhette gazdája odaadó szeretetét, törődését. Szántóékébe ritkán fogatta be, nehogy valami baja essen a kedvenc paripájának.

Még nagyobb lett értéke, akkor, amikor a kanca lovon már jól látszott; *hamarosan kiscsikó nyargalászik az anyja által vontatott szekér körül.*

Mondhatnánk, már-már semmi sem hiányzott ahhoz, hogy a gazda, kora ellenére, valamennyire boldognak érezhesse magát.

Mégis, valami hiányzott, ami nem volt mérhető pénzben, vagyonban, földekben, szántókban, gyümölcsösökben. Mindezért nem érezte teljesnek életét, vágyott valami után.

Ez a vágy még inkább felerősödött benne akkor, amikor az egyik fiatal cselédasszony, lakásában végezte a szokásos házkörüli munkáját.

Ott sürgött, forgott, hajlongott, minek folytán, szép, formás lábai hófehéren kikivillantak a ráncos bő szoknyája alól, mintha csak vágyat akarnának ébreszteni a ház urában.

Pedig ezt senki sem foghatná rá erre a fehércselédre, akit délceg, fiatal férje várt esténként ágyába. Talán még többször is annál, amennyire neki kedve kerekedett, az egész napos munkavégzések után.

Az öreg sóvárogva nézte hajlongó cselédjét, akinek szépen gömbölyödő hátsó fele, egyre elviselhetlenebb vágyat ébresztett öregedő testében. E bizsergés nem hagyta nyugton, hiába biztatta magát, majdcsak elmúlik, hiszen jócskán benne van már a

korban, amikor még beszédet is illetlennek érezte, az ilyenféle dolgokról.

Vágya azonban nemhogy csillapodott, hanem egyre inkább kínozza. Gondolt egy merészet és egy nyári délután, így szólt Marcsához, hiszen így nevezték ezt a hajlongó, gömbölyű farú, vágyat ébresztő, fiatal cselédasszonyt:

—Marcsa lelkem! Hogy érzed te magadat ebben a házban?

Marcsa, erre a kérdésre bárgyún nézett gazdájára, ami érthető, hiszen ilyen kérdést még sohasem tett fel neki ennek előtte, pedig már négy éve itt dolgozik, itt hajlong naponta előtte.

—Ejnye, Gábor bácsi, miképpen kérdezhet tőlem ilyesmit, amikor maga nagyon jól tudja, ha nem érezném magamat jól itt, akkor már régen elmentem volna szolgálni máshová!—méltatlankodott gazdájának szokatlan kérdésén, aki bánta már, hogy egyáltalán ilyesmit bátorkodott kérdezni.

—Jól van, no, édeslányom! Nem akartalak én tégedet megbántani! Csak kíváncsi voltam, szeretsz e te engemet

valamennyire, vagy csak úgy, muszájból vagy ennél a háznál?

—Én még magával mindig meg voltam elégedve! Nem akart soha agyondolgoztatni, emberszámba nézett és a béremet is minden esetben, hiánytalanul kifizette!

—Tudod édeslányom, hogy te nemcsak dolgoz vagy, hanem szép is?

—Én-e? Hogy...én...szép...lennék? Olyan vagyok, mint a legtöbb ilyen korú asszony!—mondta bátortalanul, miközben úgy nézett gazdájára, mint, aki azt nézi, hogy meg van e még az összes kereke, vagy talán hirtelen meghibbant.

Ám az öreg szemében valami hamiskás fényt vélt felfedezni, olyant, amilyen édes urának szemeiben parázslík, amikor az ágyába akarja őt vinni, hogy ott eleget tegyen az asszonyi kötelességének.

—Te bizony! Hiszen nincsen itt most más fiatalasszony, akinek ilyesmit mondhatnék!

Annyira tetszel nekem, hogy még a *Derest* is odaadnám, ha egy éjszakát velem töltenél az ágyamban! Pedig az már nem egy

lónak számít, mert hamarosan megellik, miután egy lóból kettő lesz.

Az ifjúasszony szégyenében bebűjt volna még a föld alá is, ha most megnyílik előtte, de az nem akart megnyílni. Így aztán az öreg nem láthatott mást, mint azt, hogy cselédje irulpirul, és nem bír szóhoz jutni. Csak dadog valamit, de, hogy mit, azt már nem értette.

Egy pár pillanat multán azonban mégiscsak megszólalt, csak egy kicsit remegett a hangja:

—De, Gábor bácsi! Ugyan már, hogyan juthat ilyesmi eszébe, amikor nekem hites uram van, akivel én meg vagyok elégedve, és eszem ágában sincsen más férfiakra nézni!

—Nem feleségül kérlek én tégedet édeslányom, csak azt kérem, hogy egyetlen éjszakára gyere az ágyamba, amiért tisztességesen megfizetek neked!

Én még azt se mondom, hogy az uradat csald meg velem. Csak akkor feküdnél le, ha elmondanád neki, és erre ő áldását adná.

Úgyhogy, azt mondom én neked, amikor haza mégy, beszéld meg véle ezt a dolgot. Én állom szavamat és a *Derest* vemhesen kapjátok meg cserébe, az egyetlen éjszakáért!

Fiatal cselédasszonynak el lett rontva a napja. Nagy kérdések, elé állította most gazdája. Olyan kérdés elé, amilyenre, az egész eddigi élete folyamán, még nem volt példa.

Hiúságának tetszett ugyan, hogy más is felfigyel rá. Nem beszélve arról, ha ez a *más*, a gazdája, aki ugyancsak rangos ember a faluban, még akkor is, ha már nem fiatal.

Mindent átgondolva, legnagyobb gondot az okozta, miképpen mondja el hites urának. Annak, akinek szűkösen méri a szerelmet, amiből gyakorta támad közöttük kisebb-nagyobb perpatvar.

Gondolt ő arra is, hogy egy hetvenhárom éves embertől már nemigen kell tartania. Hiszen koránál fogva, legfeljebb csak horkolását lenne kellemetlen hallgatnia, ami után a vemhes *Deres*, igazi ajándék lenne.

Azt el kell ismerni, hogy három év alatt sem kap annyi bért szolgáloi munkájáért, amennyit a lóért adnának a vásárban, ha egyáltalán eladnák.

Ez volt az egyik gondolata, a másik pedig; —*hogyan mondjam meg ezt uramnak, aki talán meg is verne miatta?*

Amikor hazaért munkából, leste azt a pillanatot, amikor párjának viccesen előadhatja, mit mondott neki az öreg K. Gábor, a gazdája:

—Hallottál e már ilyet, édes párom? Ez a vén lator gazdám azt mondta, a vemhes *Deres* lovát nekünk adná, ha egy éjszakára véle hálnék az ágyában!

Kálmán, az ifjúférj, olyan bambán nézett feleségére, mintha még nem értelmezte volna kellő mértékben annak szavait, pedig teljesen megértette.

Néhány pillanatnak kellett csak eltelnie ahhoz, hogy arcának színe, hasonlítson a céklarépához, mert hirtelenjében, ugyancsak bepirosodott:

—Ezt mondta? Ezt mondta az a vénmocsos, akibe már csak hálni jár a lélek?

No majd adok én a pofájára, olyant, hogy örökre megemlegeti és soha többé nem lesz kedve tisztességes embernek, tisztességes feleségét, két kiskorú leányka édesanyját, csábítgatni, bűnre biztatni! Ne legyen a nevem T. Kálmán, ha most nem mondok igazat, édes párom!—mondta a hirtelenjében feldühödött férj és már indulni akart, hogy ezt a parázna,

vénmocskos K. Gábort, móresre tanítsa. Indulni akart, de Marcsa asszony útját állta:

—Az Istenemre kérlek téged édes párom, ne menjél sehova. Ha elbocsát a cselédségből, ki ad neked munkát ezután?

Ne menjél sehova, mert azt mondom neki, hogy nem egyeztél bele, ezért nem fekszek be az ágyába.

Különben is azt mondta, ha te nem egyezel bele, akkor belenyugszik, és én úgy dolgozhatok tovább nála, mint eddig!

E szavakra, T. Kálmán megnyugodott kisé, de egész este folyamán úgy bőfögött fel benne ennek a vénmocskos K. Gábornak szemérmetlen ajánlata, mint egy rosszul megrágott étel, a kapkodó étkezés után, a gyomrából felbőffen.

Egész este nem lehetett mást hallani, mint ezt:

—*Ennek a vénmocskosnak még mihez nem lenne gusztusa? Megállj te véngazember, ezt még megkeserülöd, ha addig élek is!*

Morgott még egy darabig, majd ezzel a morgással, úgy ringatta magát álomba, mint egy sírós kisbaba a sírással.

Álmában már a Derest látta az istállójában, a jászolhoz kötve. A furcsa álom után hirtelen felébredt, miután suttogni kezdett magában:

—*Ugyan mit tudna csinálni egy ilyen vénmocskos ember, aki már a hetvenharmadik évét betöltötte? Semmit!* —kérdezte magától és adta meg rá a választ rögtön:

—*Ha meg nem tud csinálni semmit, akkor a vemhes Deres, csak úgy pottyanna az ölünkbe, mint sült galamb!*

Különben is, nem mondanánk el senkinek, hogy Marcsa egy éjszakát töltött el ezért az öreg K. Gábor ágyában!

A Deres pedig nagyon jól jönne. Nem beszélve arról, hogy az ellés után pár évre, már szekerbe foghatnám a csikót is, ami után nemcsak nem kellene fuvarért fizetnem másnak, hanem még én fuvarozhatnék, és én kaphatnék érte pénzt!—így nyugtatgatta magát, ami annyira sikerült, hogy mire Marcsa nevű asszonya felébredt, már így mondta neki:

—*Kedves feleségem! Sokat hánykolódtam az éjjel, mert nem tudtam aludni. Én azt mondom neked, hogy ez a*

vénember nem tudna már benned semmilyen kárt tenni! Deres meg sokat segíthetne rajtunk. Hiszen egy lóból hamarosan kettő lesz! Úgyhogy, azt mondom én neked, feküdjél mellé, mert olyan ő már, mint a fullánkját vesztett méhecske, amely szeretne még szurkálódni, de már nincsen mivel!

Így történt meg az, amikor K. Gábor, gazduram megkérdezte:

—No édeslányom, mit mondott a férjed-urad?

Az ifjúasszony pirult ugyan, de kérdésre így válaszolt:

—Azt mondta, egy éjszakára megengedi, de többre nem.

—Nem kérek én többet, csak egy éjszakát, éppen ezért este már haza sem kellene menned.

Most pedig azt ajánlom, ne dolgozzál annyit, mint más napokon, hogy ne legyél fáradt annyira!

Amikor érkezett az este, Marcsa asszony nem indult hazafelé, mint máskor tette, hanem ott maradt éjszakára és befeküdt gazdájának, annak a *vénmocs*kos K. Gábornak az ágyába.

Reggel nagyon fáradtan kelt ki az ágyából. Még annál is fáradtabban, mint amikor tisztességesen végig dolgozta az előző napot. Márpedig ezen az előző napon, kevesebbet dolgozott a szokásosnál.

Amikor hazaért, T. Kálmán, édes párja, vizslatekinteteivel méregette, nem fedez e fel rajta valami szokatlan dolgot, azonban nem látott más egyebet rajta, mint a nagy fáradtságot:

—Ugye nem tudtál aludni az öregtől, mert annyira horkolt?

Marcsa közel állt ahhoz, hogy mindent elmond. Elmondja, nem a horkolás miatt nem alhatott, hanem azért, mert K. Gábor, a vénkecske, valóban még mindig megnyalja a sót. Hiszen ez a parázna vénember, megfiatalodott. Megfiatalodott és maga mögött hagyva nagyon sok fiatalembert, talán, még édes párját, T. Kálmánt is.

Nagyon bölcsen tette, hogy mindezt elhallgatva, csak ennyit mondott:

—Egész éjjel horkolt és én nem tudtam elaludni!

—Gondoltam én ezt, hiszen az ilyen öregembereknek már csak szemük kívánja a

szerelmet. Amikor odakerülnek, hogy csinálni kellene valamit, azt sem tudják, miképpen kezdjenek hozzá!

Még fűzte volna szavait tovább, de Marcsa közbevágott:

—*Azt mondta, este menjél el a Deresért és vezesd haza!*

T. Kálmán arca sugárzott a boldogságtól. Ilyen könnyen még soha sem gyarapodott és ezt csakis az édes párjának köszönheti.

Azonban ekkor még nem tudta, hogy nemcsak egy vemhes lóval gyarapodott ezúttal, hanem egy állapotos asszonnyal is.

Párhónap elteltével gömbölyödni kezdett édes párja, de mindez nem a jó étvágyának volt köszönhető. Mivel férjes asszony, ez sem okozott különösebb feltűnést. Legfeljebb néhány öregasszony tett ilyenfajta megjegyzést:

—*Marcsának nemsokára megszületik a harmadik gyereke. Biztosan azt szeretnék, ha a két lány után, már egy fiúcska születne!*

Amikor eljött az ideje, Marcsa valóban fiút szült. Ahogyan növekedett a csöppség,

egyre jobban láthatóvá vált, hogy nem hasonlít az apjára.

Ebben azonban nagyot tévedtek az emberek. Csak arra hasonlított, aki nem volt más, mint K. Gábor, a fiatalasszonynak kenyéradó, kívánós gazdája, a vénkecske. Erről beszéltek ezután a faluban még egy ideig, amíg nem került újabb pletyka.

Amikor K. Gábor megtudta, nagy volt az öröme. Egész életében egy fiúra várt, de csak két lánya született helyette.

Most, hogy a Sors kárpótolta korábbi mulasztását, úgy döntött, nevét adja gyerekének, és taníttatni fogja.

Igen ám, de ekkor már hetvenhat éves és az öregség félreérthetetlen jelei, betegségei, ebben megakadályozták.

Két lánya, egyáltalán nem haragudott a kisöcsike késői érkezésért, ezért vállalták, hogy apjuk helyett, ők fogják támogatni, kitaníttatni.

Édesapjuk halála után állták a szavukat és a kis öcsit ügyvédnek taníttatták. Az apai örökségből telt erre, meg aztán arra is, hogy T. Kálmán családját támogassák, akik fiatalabbak lévén az öreg lányainál, maradtak

nevelő szülei a kis Gáborkának, akit ki tudná megmondani miért, de ennek kereszteltek.

Marcsa asszony férje, Kálmán, jó nevelőszülőnek bizonyult, hiszen csak lányai voltak, mint K. Gábornak, ezért nagyon megszerette a kisleányt, még akkor is, amikor már tudta az igazságot.

Persze az igaz, hogy a gyerek jelentős vagyont hozott örökségül a házához, és végül, mégiscsak ügyvéd lett belőle, még akkor is, ha nem az ő édes gyereke.

Az pedig senkit sem érdekelt, hogy a faluban mit pletykálnak az öregasszonyok, mert a pletykát egyik ember elhiszi, a másik pedig nem.

Azért a legtöbbször mégis csak azt lehetett hallani, hogy *K. Gábor, a vén bakkecske, ugyancsak megnyalta a sót.*

Nem kell a szegénység!...

—jelentette ki B. Mancika, édesanyja kérdő szavaira, aki nem értette, mi történhetett lányával. Ne talán meghibbant, vagy éppenséggel most jött meg az esze, hogy el akar költözni a faluból. Hiszen boldog mennyasszony hírében áll és ezt beszéli róla még a falu is.

Ezen a beszéden nem lehet csodálkozni, mert a falu legszebb legénye jegyezte el, akit ő is viszont szeret.

Ez a bolond lány, most mégis bepakolt bőröndjébe, hogy örökbúcsút intsen falujának, és mindenkinek, akik őt szerették eddigi életében.

Azt csak ő tudná megmondani, mi játszódott le törékeny lelkében. Egy kerékpárral indult a közeli város vasútállomása felé, ahonnan gőzmozdony vontatta szerelvénnel, indult a főváros irányába.

B. Mancika nem tartozott azok közé a lányok közé, akik nagy hozományra számíthattak, miután mennyasszonyságukból a házasság igájába hajtják majd fejüket.

Igazi szegénységben élte életét abban a családban, ahol rajta kívül még négy testvérét készült most elhagyni.

Három bátyját és egy húgát, akiknek fejében nem születtek szülőfalujuk elhagyásával kapcsolatos gondolatok. Pedig mostanság Rákosi elvtárs—a beszolgáltatással — sok falusi ember életét keseríti meg, még egy ideig.

Három bátyó korábban megnősült és piciny gyerekeikkel éltek a falusi szegények mindennapos életét.

Soha nem jutott eszükbe, hogy valahol jobb életük lehetne annál, mint amilyen ebben a kis faluban lehetséges.

Azonban leánytestvérük, Mancika, olyan lázadozó emberpalántának született, aki már piciny korában elégedetlenkedett sorsával és tette fel szüleinek nehezen megválaszolható kérdéseit:

„—Nekem miért nem lehet annyi játékom, és miért nem lehet olyan szép ruhácskám, mint Bíró Julcsinak?

*—Drága kislányom! Bíró Julcsi gazdag lány, és ráadásul egykelány, miután neki sokkal több jut mindenre, mint neked! „—*mondta szomorúan ilyenkor az édesanya.

Lázadozó lány nem szólt semmit, csak hallgatott ilyen esetekben. Ebben a hallgatásában azonban nem szűnt meg elégedetlenkedni sorsa ellen. Kereste a kiutat még akkor is, amikor már nagylánnyá serdült.

Kereste, kutatta, miképpen lehetne jobb élete annál, amelyet ez a falu képes nyújtani. Az a falu, ahol szintén úgy szürkül majd meg az élete, mint testvéreinek, akik családjuk mindennapi megélhetésért, rabszolga módra dolgoznak.

Az kétségtelen, hogy komoly lelki tusát vívott magával, amikor a város vasútállomásán, bőröndjével, helyet foglalt abban a kocsiban, amelyet egy zakatoló, gőzt okádó mozdony, röpített a főváros felé. Oda, ahol szerencséjét szándékozott mostan kipróbálni, és remélte gazdagodását.

Pompázó májusi napsütésben csak ő volt szomorú, a többnyire vidám utasok között, akik a sínek melletti zöldellő határt figyelték, amint a vonat két oldalán, elsuhant a lehúzott ablakok mellett.

Mintha valaki kötelezné őt arra, hogy szülőfaluját most talán örök időkre elhagyja.

Egy-egy könnycsepp bujkált szemeiben, amikor az otthonhagyottak jutottak eszébe. Ám a szegénységből tudatosan menekülven, igyekezett nem gondolni rájuk és a ráváró kiszámíthatatlan jövőre.

A gyorsító gőzmozdony, ez a sziszegő, zakatoló, hatalmas vasalkotmány gőzszelepei, minduntalan ezt sziszegték:

„—*Eredj vissza! Eredj vissza!*”

Voltak pillanatok, amikor úgy gondolta, leszáll a zakatoló vonatról és egy visszafelé indulóval, hazaindul, s miután hazaér, bűnbánó arcocskájával így könyörög:

„—*Bocsássatok meg, tévedtem!*”

Ő azonban, legyőzve pillanatnyi elérzékenyülését, tovább robogott a főváros felé. Oda, ahol szegénységből való kitörését rendíthetetlenül tovább remélte.

*

Tájékozatlan lévén a fővárosban, teljesen magára hagyatkozva, sétálgatott az óriásira megnőtt házak között, amelyeknek legkisebbike is nagyobb volt, mint szülőfalujának legnagyobb épülete.

Nézelődött még egy ideig, majd benyitott az egyik cirádás épületbe, amelyiknek homlokzatára ez volt felírva:

„X. BANK”

Amikor benyitott a csillogó épület ajtaján, rögtön ez jutott eszébe:

„—*Milyen jó lenne itt dolgozni!*”

Talán még tovább ábrándozott volna, ha a portás bácsi hangja nem hozza vissza, elmélyült ábrándozásából:

—Mit tetszik keresni?

—Munkát keresek! Most jöttem fel Pestre és nincsen munkám, és nem ismerek senkit sem ebben a nagyvárosban! Mindenféle segédmunkát elvállalnék, mert nem tanulhattam semmilyen szakmát az én falumban!

Azt, hogy faluról jött, kár volt mondania. Ez úgyis meglátszott rajta. Nemcsak ruházatán, de bátortalanságán és beszédén is elégé érzékelhető volt.

Bár azt meg kell hagyni, nagyon szemrevaló lánynak látszott, akinek hosszú, szőke haja, majdhogynem leért szép formájú fenekéig. Fitos arcocskájából kikandikáló értelmes kékszemű, olyan félénken, de mégis olyan csábosan pislogtak a portás bácsira, hogy az idős ember ugyancsak sajnálni kezdte, amiért a kelletténél korábban született, legalább vagy negyven évvel.

—Erről csak P. János elvtárs, a vezér, tudna felvilágosítást adni!—jelentette ki az *X. Bank* portás bácsija, aki közben észrevette, hogy a vezér ebben a pillanatban lép ki irodája ajtaján:

—P. elvtárs! Az elvtársnő valamilyen munkát vállalna!—szólt hozzá némi meghajlás mellett, melyből a vezér elvtárs ismét tapasztalhatta, a sziklaszilárd tekintélyét, beosztottjainak körében.

P. elvtárs még akkor is meg szokta nézni az ilyen hamvas arcú tündéreket, ha erre a portás bácsi nem kéri. Most, hogy kérte, még

inkább ezt tette. Látottakkal nagyon meg volt elégedve. Éppen ezért az ellágyított, simulékony hangjával ekképpen szolt a megszeppenve várakozó Mancikához, a faluból érkező, munkát kereső, félénk leányzóhoz:

—Kedves elvtársnő! Fáradjon be az irodámba!

Ami P. elvtárs kedvességét illeti, meglehet érteni. Kopaszodó, őszes feje, arról árulkodott, hogy az ötven évén már túl van, azonban a fiatalabb hölgyeket egyre nagyobb érdeklődéssel nézegette.

Nem beszélve arról, ha e fiatalabb hölgy faluról érkezik, aki talán az ő segítségét bájaival viszonzza. Márpedig ez a falusi lány, szembetűnő bájakkal rendelkezik. Gyönyörű arcocskája mellett, elől és hátul, csábítóan formás idomokkal áldotta meg Teremtője.

Feleségére viszont, mindezeket már nem lehet rámondani. Ő pedig, egyre ritkábban pazarolja hitvesére drága idejét, aki ráncai mellett, ugyancsak kigömbölyödött, az eltelt évek során.

Mindezek után nem lehet csodálkozni azon sem, ha magas beosztásával élve,

fiatalabb hölgyekkel pótolgatta, az otthoni sívár szerelmet.

—Kedves elvtársnő! Kérem, foglaljon helyet és mondja el, milyen végzettségekkel rendelkezik és milyen munkakörre gondolt!

Mancika azt sem tudta álmodik-e, ezúttal és merjen e belehuppanni abba a párnázott fotelbe, amelyiket a vezér elvtárs most felkínált részére.

Miután mégis elfoglalta, bátortalanul, remegő hangjával kezdett felelgetni:

—Vezérigazgató elvtárs! Sajnos, semmilyen végzettségem nincsen, hiszen az én falumban nem volt lehetőségem arra, hogy bármilyen szakmát kitanuljak.

Erre az őszinte kijelentésére sem lett kiküldve ebből a fényes irodából. Sőt, némi hümmögés után, a nagytekintélyű főnök, ekképpen kezdte őt vigasztalni:

Elvtársnő! Nem mindenkinek volt lehetősége tanulni, de egy kis segítséggel mindent be lehet pótolni!

Mi az egyszerű nép soraiból érkezőket felkaroljuk. Hiszen célkitűzéseink megvalósításához ők a legjobb káderek.

B. Mancika hálásan tekintgetett a vezérre, aki korábbi tapasztalatai révén máris láthatta, ez az egyszerű falusi lány, nem lesz háládatlan, hiszen a félénken ébredező, kacér mosolya, máris erről árulkodik.

E meghallgatás nyomán, Mancika egy nagybank alkalmazottjává vált, ahol mindenki tudta róla, nem érdemes vele packázni, mert ő a főnök legújabb kedveltje.

Látszat kedvéért, teljes két héten át, takarítónői állásban dolgozott. Csak formálisan, mert a takarítás eszközeit, ezen idő alatt nem használta. Azonban munkakörének ez lett megjelölve. Csak ilyen mélységből lehet bárkit kiemelni, aki ideológiai fejlettségénél fogva, egy jobb sorsra érdemes. Már pedig ő mindenképpen igyekezett érdemessé válni.

Ahogy teltek a napok, hónapok, úgy emelkedett azon a ranglétrán, amelyet a vezér elvtárs tartott olyan stabilan, amelyen biztonsággal lépkedhetett egyre feljebb és feljebb.

Minél magasabbra került, annál jobban felejtette el azt a helyet, ahonnan elindult. Az

egykori szegénységének emlékképe annyira szertefoszlott, mintha olyan nem létezett volna soha.

Amikor közgazdasági doktorrá avatták, már nem akart a földön járni. Pedig nem a tudása miatt kapta ezt a rangot. A szépen hangzó név; „*Dr. B. Margit*”—*Mancika*, rettegett név lett az intézmény berkein belül. Majd később még azon kívül is.

Kétségtelen, keveset értett az újdonsült szakmájához, amelynek megszerzését támogatóinak és időközben sokat fejlődő ideológiai fejlettségének köszönhette.

Valójában nem is volt arra szüksége, hogy értsen hozzá, hiszen beosztottait ő választhatta meg. Megkövetelte tőlük a szakértelmet, amellyel ő kevésbé rendelkezett, és természetesen, kellő alázatot személye irányában.

Így teltek az évek és az idős főnökök után jöttek még idősebbek, akik értékelték mindannyian a rájuk pazarolt bájait, és ezt kellő módon honorálták.

Fiatalabb férfiak közeledését nem bírta elviselni. Sőt, egyenesen ellenszenvesnek

találta, hiszen tisztában volt azzal, karrierjéhez, gazdagodásához, idősebb, tekintélyesebb udvarlókra van szüksége.

Arról nem beszélve, hogy nemcsak az anyagiakban, hanem a töretlen karrierben, ők segíthetnek legtöbbet, és nekik köszönheti a gyorsan megszerzett diplomáját is.

Nem felejtette el az otthoni fogadalmát; „*Nem kell a szegénység!*”. Hogy ezt a fogadalmát tartani tudja, egyelőre nem kereste a kapcsolatot az otthoniakkal, akiknek csak ritkán elküldött levelében adott hírt magáról.

*

Az eltelt évek, nemcsak anyagi helyzetét tették egyre stabilabbá, hanem a változó világ, a rendszerváltozás miatt, ideológiai nézeteit úgyszintén gyökeresen megváltoztatták.

Korábbi hitvallását feladva, a közösségi szellemmel átitatott embertípusból, kapitalista embertípussá formálódott, akinek a dolgozó nép sorsa már nem volt annyira fontos, mint a korábbi években.

Az újabb irányból fújdogáló szelek, ezt követelték meg tőle, ha felszínen akart

maradni. Márpedig semmi sem volt annál fontosabb számára, mint a további gazdagodás.

Pedig a főváros nevezetesebb helyein tudhatott magáénak több lakást, mintahogyan az ország különböző üdülő helyein egy-egy üdülőt, azonban a gyarapodás utáni étvágya továbbra sem csillapodott.

További gazdagodásra remek alkalom kínálkozott. Ez idő táján, a banki manipulációk következtében, egyre többen adósodtak el, akikkel szemben legújabban már, mint *végrehajtó* járt el könyörtelen.

Nagyon sok sírós arcot kellett látnia, azonban soha nem hatódott meg. Az elárverezett ingatlanok közül, kiválasztotta a neki leginkább megfelelőbbeket és jóval értéke alatt megvásárolta.

Már nem tudta számát sem vagyonának és pénzbetéteinek, amikor egyszer hirtelen megbetegedett.

Az utóbbi időkben sokkal könnyebben betegedett meg, mint korábbi években, amikor fiatal szervezete jobban ellenállt a bacilusoknak, vírusoknak, hiszen már

nyugdíjasként végezte, e cseppet sem népszerű, végrehajtói munkáját.

Nehezen gyógyult a bajából, ami teljesen kijózanította. Most döbbsent rá, hogy minden eddigi kapzsisága értelmetlen. Nincsenek olyan örökösei, akik megérdemelnék azt a sok vagyont, amit tisztességtelenül összeharácsolt, kapzsisággal teli élete során.

Lelkének könnyebbitése céljából eldöntötte, hazautazik falujába, oda, ahol évtizedek óta nem járt. Nem járt még akkor sem, amikor édesanyjának temetése volt, mert akkor a világ távoli részén üdült, ahol igyekezett felejtetni gyermekéveinek nélkülözéseit, az akkori szegénységgel együtt.

Faluja felé már nem a gőzmozdonnyal vontatott szerelvénnnyel utazott, amivel eljött onnan hajdanán. Technikai fejlődés jóvoltából, ezek a gőzmozdonyok, úgy tűntek el az eltelt évtizedek alatt, mint az akkori fiatal arcocskájának hamvassága.

Legújabb Mercédesz gépkocsija falta a hazafelé vezető út kilométereit, amelyeket már autópályán hagyott maga mögött, olyan könnyedén, mintha egy álomvilágban,

szárnyakon repülne vissza, a valaha hűtlenül elhagyott, picinyke falujába.

Mégis, valami megmagyarázhatatlan búskomorság kerítette hatalmába, amelyet azért érzett, amiért ennyi évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy visszatérjen gyökereihez, akiknek életére eddig, még csak kíváncsi sem volt.

Kegyetlen végrehajtónak lelkiismerete kezdett ébredezni. Mintha csak betegsége miatt döbbszent volna rá; *közel járt hozzá a halál, amely majdnem átsegítette őt oda, ahol becsstelenül szerzett vagyonának nincsen semmilyen értéke.*

Mert „odaát”, nincsen értéke kocsijának, lakásainak, üdülőinek, aranyláncainak, gyűrűinek, drágaköveinek, de még a jelentős bankbetéteinek sem!

Ha ez így van, akkor miért vannak ezek a csillogó kacatok, amelyekért küzdött élete folyamán? Letaposva mindenkit, akiket kapzsiságában eltörölt volna a földszínéről, csak pusztán azért, hogy az ő javaikat is birtokolja. Ez volt az ő nagy kérdése.

Valójában nem volt boldog soha, amióta vőlegényét elhagyta! Nem ismeri igazán a szerelmet sem, amelyet csak akkor ízlelgetett,

amikor még F. Jancsinak volt a mennyasszonya.

Az eltelt évek alatt csak jóval idősebb férfi barátai voltak, akiket azért választott, hogy egyengessék karrierjét és gyarapítsák vagyonát.

Mindig ráncos öregemberek adták őt egymásnak kézről-kézre, mert akkor így képzelte megmenekülését a szegénység elől, amelyet nem tudott elfogadni és kitartóan lázadozott ellene.

Ilyen hangulatban érkezett falujába, amelyet valaha gazdagodás reményében hagyott maga mögött, lakóival együtt.

Évtizedek múltak el ez idő óta. Májusi langyos szellők lengették akkor még a frissen zöldült lombokat, a falut rejtegető dombok oldalain. Mégis elvágott szíve, mert gazdagabb akart lenni azoknál, akikkel eddig kényszerűen együtt élte szegényes életét.

Most, hogy végre visszaérkezett, több év multával, már az őszi szelek fújnak a színesedő ágak között. Az eltelt hosszú évek alatt megvastagodott fákról, könnyörtelenül tépik le a száraz leveleket, feláldozva valamennyit az enyészet oltárán.

Gábor bátyjának háza előtt kanyarodott a bejárati nagykapu előtti hídra, ahonnan az őt váró népes rokonság rohant eléje. Hiszen készültek az előre megbeszélt találkozóra.

Annyi bizonyos, hogy már testvéreit is csak azért ismerte meg valamennyire, mert korábban fényképeket küldtek egymásnak.

A véget nem érő meleg fogadtatás, a könnyörtelen végrehajtónak, könnyeket csalt szemébe. Irigykedve nézte testvéreit, akiken, gyerekeik, unokáik körében, nem látszott semmilyen boldogtalanság. Pedig ők nem menekültek el akkoriban a szegénység elől.

Szegényebbek ők, de csak anyagi értelemben, mert az őszinte mosolyuk boldogságról tanúskodik.

Nézte népes rokonságát, kiknek nem telt el értelmetlenül életük, pedig semmilyen doktori címet nem szereztek.

Vagyonnal, diplomával birtokában, szegényebbnek érezte magát bármelyiküknél. Mintha most világosodott volna meg előtte, *életének befejeztével nem marad utána semmi.*

Miután vagyonát megöröklik, nem marad semmi, amiről valakinek, egy pár év

multával, eszébe jutna, és az a valaki ezt mondaná:

„—Élt ebben a faluban egy lány, B. Mancsi, aki szegénység elől menekülve, elhagyta faluját, rokonságát, vőlegényét, hogy gazdagon, zsebében diplomával, boldogan térjen majd vissza egykoron.”

Évtizedek multán, gazdagon visszatért ugyan, de boldog mégsem lett. Fiatal életét feláldozta ezért a gazdagságért. Jómódú, komoly beosztású, idős főnökei, szexuális kívánságainak játékszere lett, akik még diplomát is adtak a kezébe. Ő mégis boldogtalan maradt, mert gazdagságában egyedül kell leélnie szürke életét.

Amikor egykori vőlegénye, F. Jancsi, kislány unokája kezét fogva, jött véle szemben az utcán, irigykedve nézte és már bizonyosan tudta, *pótolhatatlan veszteség érte, ami soha sem hozható helyre! Most már tudta, jobb lett volna, ha akkor nem menekül minden áron a szegénység elől, ami nem feltétlen jelenti a boldogtalanságot.*